

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 38 korona. Félévre 24 korona. Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér. Egyre szám helyben és vidéken 10 fill., vasúti állomásokon 12 fill.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szerkesztési főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 793. Kiadóhivatal 706.

Andrássy és Tisza.

Budapest, november 6.

Nem először, talán nem is utoljára, csap össze az a két irányzat, melynek tipikus kifejezőit most Andrássy Gyulának és Tisza Istvánnak hívják. Századok óta ennek a két irányzatnak összecsapásából szövődik Magyarország egész története és századok óta más és más változatban mindig ugyanazzal a kifakadással felelnek egymásnak a két irányzat képviselői, hogy te rontod meg az országot, te viszed falmak a nemzetet. Ismerjük már ezt az egymásnak felelő két hangot s történelmi feleselés szől abból a szövegtől is, mely ma a folyosó izzó levegőjében Andrássy és Tisza között lefolyt. Andrássy régi vádak hangotadója volt, mikor azt mondta Tisza Istvánnak: „te hipnotizálva vagy és hipnotizálva akarod falmak vinni az országot!” És Tisza István válaszában is vannak már ősei a magyar történelemben, mikor azt vágta oda Andrássynak: „a te politikai impotenciád sodorta eddig is válságba a nemzetet.”

Akármilyen szenvedélyessé fűtötte a két politikus hangját a mai események érthető izgalma, mi nem akarjuk kétségbevonni még Tisza Istvánban sem, hogy végső eredményben ő is csak azt akarja, amit Andrássy: a parlament rendjének és munkaképességének gyó-

keres és intézményes biztosítását. Itt csak az utakban van eltérés, melyen a két irányzat a célt elérhetőnek véli. Andrássynak az a felfogása, hogy a békét békés úton kell keresni — és ezt nevezi Tisza impotenciának; Tisza István viszont amellett kardoskodik, hogy a békét csak harcossal lehet kivívni — és ezt mondja Andrássy egy hipnotizált ember rögeszméjének. De ebben látjuk mi egyuttal a két régi történelmi irányzat tipikus megnyilatkozását. Az energiátulengésben szenvedő fanatikusok mindig impotenciának bélyegezték azoknak bölcs mérsékletét, akik a legkénszerűbb szükség nélkül nem akarták végzetes harcokba sodorni a nemzetet s az eshetőségek kockázatait mérlegelők mindig hipnotizálnak mondották azoknak fanatizmusát, akik háborút üzentek azért is, ami békés úton is el lett volna érhető. Két ősmagyar irányzat két ősi és tipikus képviselője csapott így össze ma is a parlament folyosóján. S mi a történelem tanulságaiból csak azt mondhatjuk a legújabb összecsapásra, hogy ennek a nemzetnek elég ritka sikereiből a legtöbbet nem a túltengő energia, hanem a bölcs mérséklet szerezte meg.

Ha így volt a múltban, még sokkal inkább van így a mai helyzetben. Ime Tisza István fanatizált táborából már a legvadabb harcot harangozzák s a

folyosó még ma is teli volt a békére való hajlandóság megnyilatkozásaival. Kossuth Ferencz még ma is indítványt jegyzett be egy békecsináló bizottság kiküldése iránt. Justh Gyula még ma is ismételtén tárgyalta békeajánlatok dolgában. És Andrássy Gyula még a leghevesebb disputa tüzeiben is higgadtan állapította meg, hogy nem a béke hiúsult meg, csak a türelem fogyott el. Ahol tehát a legforróbb percekben is csak a béke hajlandósága mutatkozott, még pedig az ellenzéki pártok egész skáláján végig, Andrássy Gyulától egészen Justh Gyuláig: mi jogosítja fel Tisza Istvánt arra az ítéletre, hogy csak a politikai impotencia bizhat a békének békés úton való elérésében? A mai helyzet minden igazságos bíró szemében Andrássy Gyula felfogását igazolja. Igenis, a béke békés úton elérhető. Ellenben a mai helyzet minden igazságos bíró szemében meghazudtolja Tisza István felfogását, mert azt a békét, melyet ma az ellenzéki pártok se perhorreskálnak, csak megölheti az ok nélkül provokált harc és erőszak. Mindenestre furcsa terminologia tehát impotenciának nevezni azt, ami megcsinálhatja a békét, de igenis jellemzően mondta Andrássy egy hipnotizált ember rögeszméjének azt, hogy harcot kell kezdeni valamiért, amit senki se ellenez, mindenki óhajt.

Az egyenlőség.

— Egy új „Jelenések könyve”-ből. —

Írta: Benda Jenő.

(Utánnyomás tilos)

XXV. RÉSZ.

1. És ezekután láték más Angyal lezállani mennyből, kinek nagy hatalma vala, annyira, hogy a föld fénylenék annak dicsősége miatt.

2. Elmenék azért az Angyalhoz és mondék neki: Nebéz az én szívem csalódásoktól és keserőségektől. Vigasztald meg az én lelkemet, És monda nekem: Kérdezz!

3. És mondék neki: Jártam a várost és nyitottak valának az én szemeim, hogy lássanak. És láttam vala, hogy az egyik emberfia palotában lakik és a palotának mind a négy sarka márványkövekkel ékes, az ablaka tündöklő kristály, a lépcsője vert arany. Ami kincset a föld adhat, azokban mind dúsult vala, a sokaság pedig tisztelte és köszöntötte őt. Mert hogy olyan gazdag és Hatalmas vala.

4. Láttam vala annakutánna, hogy a másik ember nagy házak pinceodujában keresi az ő házat. A pinceoduj nyomorult, büzhödt vala és éheze itt az emberfia, mert nem vala nékie mit ennie. A sokaság pedig gunyolá és leköpdöse őt. Mert hogy olyan koldus vala és tehetetlen.

5. És mondék az angyalnak: Vajjon miért mondá a Báránynak a szája, hogy ezek mind mennybéli Atyjoknak egyenlő

fiai? Mi legyen az ő sorsukban és állapotjukban az egyenlőség?

6. És hallám, mikor az Angyal mondá hasonlatos szóval a menydörgéshez: Jöjj ide és lássad.

7. És látám és imé vala ott sárgaszínű ló és aki rajta ül, annak neve vala halál és a mélység követi vala az; és adaték neki hatalom a földnek kerekességén, hogy fegyverrel, éhséggel, halállal és a földnek fenyegetései által ölne.

8. És a földnek Királyai, a Fejedelmek, a gazdagok, a Hadnagyok, a Hatalmasok és mindenek, mind a szabadosok elrejték magokat a barlangokba és a hegyeknek köszikláikban.

9. Mondának a hegyeknek és köszikláknak, Essetek mi reánk, rejtsetek el miuket annak színe előtt, aki a sárga színű lovon ül, a Halálnak a haragjától!

10. Am ezt felelék a hegyek és a kösziklák: Ha eljött az ő haragjának ama nagy napja, ki maradhat még ő előtt?

11. És hallám, mikor az Angyal mondá hasonlatos szóval a menydörgéshez: Jöjj tovább és lássad.

12. Lélekben elragadtattam vala kívül a palotákon, sok embertől zajos városban. Elérkezém egy kertbe, ahol csak fák valának és cziprusok valának és szomorú füzek valának. És apró dombok, melyek alatt a halottak nyugosznak.

13. És mondá az Angyal: Nem-e egyenlővé leendenek-e itt a földnek királyai, a Fejedelmek, a gazdagok, a Hadnagyok, a Hatalmasok és mindenek, mind a szolgák, mind a hatalmasok? Nézz körül és láss!

14. Körülnézék és láttam vala. Halottaknapjának napjára sok néppel népesedék meg a temető. Kijöttek a városból mind. A márványpaloták lakói: a gazdagok és Hatalmasok. És a pinceodujokban lakók: a koldusok és tehetetlenek.

15. És a gazdag és Hatalmas az ő szívében megveté a koldust és a tehetetlent; és a koldus és a tehetetlen az ő szívében irigylé a gazdagot és Hatalmast.

16. És láték sirokat márványkövel a sír fejeinél, a márványkövön hivalkodó irással és láték a síron ezer mécesest égni.

17. És láték sirokat egyszériű fafejtával és láték a síron száz mécesest égni.

18. És végül láték sirokat kőből és fából faragott emlék nélkül és nem láték ezeken a sorokon gyertyát égni. És látám, hogy szomorú sötétségben sorakoztak vala ezek a sírok a kert mélyében és durva paréj és más szarvasmarháknak való fü sarjadzék ki a hátukon.

19. És mondám az Angyalnak: Láték sirokat ezer mécesessel, láték sirokat száz mécesessel és láték sirokat, melyeket mécs nélkül teljes sötétbe borított vala a homály. Vajjon a Halál előtt sem lesz az egyenlőtlenségből egyenlőség?

20. És mondá az Angyal: Kicsiny a te hited, mert a te szemed csak azt látja, amit a te kezéd megfoghat! Am én meggyőzőm a te kicsiny hitedet.

21. Aztán vevé az angyal kezébe a trombitát és emelé a szájához, hogy azon trombitálna. A trombita hangja pedig messze halló és szörnyen félelmetes vala. A trombita hangja nemcsak a füleket járá

Tisza Istvánnak régi betegsége, hogy háborút üzen, mikor a levegő tele van békemelődiakkal. Az ugrai levél is ilyen varatlan időben megüzent háboru volt s a mostani fegyvercsörtetés is a legérthetlenebb anakronizmus. Valahogy arra a legendás Pongráczra kell gondolni, akinek különös alakját Mikszáth Kálmán rajzolta meg a „Besztercze ostromá"-ban. Az a legendás Pongrácz egy Zrinyit akart játszani a tizenkilencedik században, középkori várat lakott, mikor körülötte már vasutak robbogtak és háborút üzent Besztercze városának, mikor egy egyszerű levéllel is elérhette volna a célját. Ilyen huszadik századba tévedt középkori koponya Tisza István is. Minden nap megüzenne egy háborút, mikor egy telefonüzenettel vagy egy egyszerű levéllel is elintézhethetné a kontroverziát. A gondolkodásában van a hiba. Valami kései, a mai kornak szinte komikus romantika tombol ebben az emberben. Talán azt az asszonyt is rabolni akarná, aki önként is szívesen követné. Talán hajtóvadástot indítana a galamb ellen is, melyet a szakácsnéja egyszerűen kivehet a duczból. Hát így érzi ő szükségét a háborúnak most is, mikor a békét és a rendet, sőt bizonyos feltételek ellenében még a hárszabályszigoritást is, mindenki akarja. S ez a mai kornak szinte mulatságos középkori lovag nevezi politikai impotenciájának Andrássy álláspontját, mert Andrássy nem ragad kardot, ahol a telefon is megteszi. Nem hiszünk és nem tudjuk elhinni, hogy a két álláspont közül a nemzet Tiszáét tehetné magáévá.

Budapest, november 6.

A képviselőház ülése. A képviselőház holnap délelőtt tíz órakor ülést tart, amelynek napirendjére a máról elmaradt s a mai

meg, hogy az ember halljon, de megjárja a szíveket is, hogy az ember reszkessen és félje az Urat.

22. És mikor az Angyal megfuvallotta volna az ő trombitáját, látam, hogy egy csillag esett le az égről a földre, melynek adták s mélységek kulcsa.

23. Megnyitá azért a mélységek nyílását és kijöve a mélységnek füstje, mint egy nagy kemenczének füstje: és meghomályosodék a csillagos meny és a levegőg a mélységnek füstje miatt.

24. Eloltatának az ezer mécsesek, eloltatának a száz mécsesek, eltűnt vala a sokaság, az én szemem hiában keresé a gazdagokat és Hatalmasokat és az én szemem hiában keresé a szegényeket és tehetetleneket.

25. Sápadt sárga fényesség világítja meg a kertet és a zöld fényesség. És megmozdult vala a halottak kertje, erősen hullámozik a föld, addig, amíg megnyiltanak a sírok és kitérnek belsájüket szemem előtt a Halálnak kamrái, hogy látnám, mi az, ami bennük látható.

26. És monda az Angyal: Nem teljesen egyenlők-e ezek?

27. Láték a sírok mélyében sok esontokat. A esontok egyformán sárgák, korhadók, feketedők és összesározottak valának.

28. És monda az Angyal: Meg tudnád mutatni, melyik az, amelyiknek ezer mécses égett vala, melyik az, amelyiknek száz mécses égett vala és melyik az, amelyiknek nem ége mécses?

29. És kiáltottam vala nagy szóval, mondam: Üdvözet neked Angyal, ki megmutatád nekem az igazságot. Ezek valóban egyenlők, mert ninesen közöttük különbség!

ülésem kért névszerinti szavazásokat, végül a véderőreform folytatólagos tárgyalását tüzték ki.

Tisza proklamálja az erőszakot.

A béke meghiusult. — Berzeviczy lemond.

— Harczrakészen az összes pártok. —

Budapest, november 6.

Tisza István, a november 18. maniakusa teljes diadalt ült. Tegnap és mai aknamunkájával felborította nemcsak a békét, hanem még a költségvetés tárgyalására vonatkozó fegyverszünet felkínált lehetőségét is. A geszti Napoleon és megkötőgagosodott bihari gárdája mindenáron a harcot akarja: az ellenzék letörését. Amit ma Tisza a folyosón művelt, az már a paroxizmusa volt a czezáromániának s ahogy Andrássy Gyulával mert beszélni, az elvakult fanatizmus sötétségének volt legszomorubb bizonyossága.

Khuen teljesen Tisza végzetes befolyása alá került. Csak ez lehet a magyarázata annak, hogy a költségvetés biztosításával sem törődik immár és szépitgetésül csupán annyit mond, hogy január elsejére a jövő évi állami előirányzat amugy sem léphetett volna életbe, mert nem lévén még közös költségvetés — csak egy provizorium lesz — a budget-törvény nem is szentesíthető a közös tételek beállítása nélkül. Ez egyszermind a bevezetése annak, hogy a kormány ismét indemnitást fog kérni. Hát nem gyönyörű kormányzás ez?!

A Ház elnöksége, elsősorban Berzeviczy, látván a kabinet és Tisza összejátszását az erőszak felidézése érdekében s a béke-kísérletek tendenciózus meghiusítását, elhatározta lemondását. A két elnök ugyan egyelőre még hivatalában marad — az új elnök megválasztásáig. Ez azonban igen hosszú terminusnak ígérkezik, mert az ellenzék valamennyi csoportja a legélesebb obstrukcióval igyekszik majd utját állani az elnök-választásnak s már a régi elnök lemondásának tudomásul vétele dolgában széles vitát fog indítani. A munkapárt azonban erről mintha tudomást sem akarna venni, ma a következő jellemző komünikét adta ki:

„Az országgyűlési nemzeti munkapárt holnap, kedden este hét órakor partétekezletet tart, amelynek napirendje: 1. Jelölés a képviselőház elnöki állására. 2. A párt harmadik akntíki állásának betöltése.“

A Lloyd-klub tehát már ma elhatározta az elnökjelölést, amikor még Berzeviczy lemondásáról hivatalosan tudomása sem lehet. De a presszióknak erről a fajtájáról most nem is akarunk kritikát mondani, hanem csak a készülő eseményekről kívánunk beszámolni.

A Tisza-frakciónak eredetileg az volt a terve, hogy az elnöki lemondást, illetve az elnökválasztás kitűzését egyszerűen napirend-indítványnak tekintse az elnöklő alelnök s vitát (négy szónok kivételével) ne engedjen meg. Az alelnökök erre az első erőszakos lépésre azonban hajlandóknak nem mutatkoztak s így Tiszáéknak bele kellett nyugodniok abba, hogy az elnök lemondása fölött igenis lesz vita s a Háznak határozatot is kell majd hoznia, mint eddig minden ilyen esetben, a lemondás tudomásul vétele dolgában. Kétségtelen lévén azonban, hogy ez a vita nagyobb arányokat fog ölteni, nem lehetetlen, hogy Tiszának valamelyik gárdistája egyik legközelebbi ülés végén mégis csak napirend-indítvánvt fog tenni, hogy a legközelebbi ülésre tüzzék ki az elnök-választást, miután az

elnök lemondását, — a mely bevezetett tény, — külön határozattal nem kell tudomásul venni. — Ha az alelnökök ennek az indítványnak nem akarnának érvényt szerezni, akkor nekik is le kell mondaniook s a kiszemelt snájdig korelnök, báró Gromon Dezső fogja az első erőszakot a hárszabályokon elkövetni.

Azután valahogy bele fog ülni az elnöki székre Tisza István s amint hirdik, a honvédségnek, mint nemzetörségnek, a bevonásával akar rendet teremteni. A renitens ellenzékiet a mentelmi bizottság elé fogja utasítani, amely ezeket bizonyos számú ülésekről ki fogja tiltani s Tisza e határozatoknak karhatalommal óhajt érvényt szerezni. Képzeltető, hogy az efajta elnökösködésből milyen világnevezetességű botrányok fognak származni és képzeltető az is, hogy ennek a hallatlan térrornak csakis a kormány bukása, esetleg a Ház feloszlata lesz a vége.

A nagy harc holnap fog megindulni a Házban. Nem lehetetlen, hogy a költségvetési jelentés benyújtása kapcsán Khuen is felszólal, hogy elmondja a maga harci riadóját s azután összezsapnak a szemben álló táborok. Az elkeseredés oly magasra hágott, hogy a fejlemények valóban kiszámíthatatlanok. Az bizonyos, hogy az ellenzék mindenre el van készülve s mindennel szemben föl van fegyverkezve. Ebben a küzdelemben a munkapárt csakis alul maradhat!

Hireink itt következnek:

Berzeviczy és Kabos akciója.

Mára volt kitűzve a munkapárti „aktív rezisztencia“ megkezdése, az erőszak bejelentése. A többségnek békére hajló elemei, de a Ház elnökségének két tagja, Berzeviczy Albert és Kabos Ferenc az utolsó két napot is arra használták föl, hogy valamely megegyezés létrehozásával elhárítsák a készülő végzetes eseményeket. Kabos szombaton délután hosszasan tárgyalt Justh Gyulával, vasárnap délelőtt pedig Berzeviczy kérette magához Justh Gyulát, akivel 11-től 12-ig tárgyalt. Később bevonták a tanácskozásba Kabos alelnököt is. A két tanácskozás politikai jellegű volt és szorosan a helyzettel függött össze. A két megbeszélésen módot kerestek az ideiglenes békés kibontakozásra.

Kabos azt ajánlotta a kompromisszum alapjául, hogy a függetlenségi pártok nem kötelezettségből, hanem kizárólag saját elhatározásukból e héten ne használják a technikázást a véderőjavaslat ellen, hanem vegyék föl az érdemleges vitát és hétfőn azután átírnék a Ház a költségvetés tárgyalására.

Justh ezzel szemben kijelentette, hogy hétfőre már nem állíthat szónokot, ellenben késsz kedvre, szerdára, esütörtökre ilyet állítani s azt kívánta, hogy viszont már pénteken kezdje meg a Ház a budget tárgyalását. A nyilatkozatot Berzeviczy tudomásul vette azzal, hogy majd közli a miniszterelnökkel.

Justh távozása után Návay Lajos alelnök kereste fel Berzeviczyt és azután mind a három elnök Budára, a miniszterelnökségi palotához hajtattott gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnökhöz. A miniszterelnökségi palotában azután Khuen miniszterelnök vezetésével kezdetét vette a tanácskozás, amelyen részt vettek a kormány részéről gróf Zichy János, Lukács László és Hazai Samu miniszterek, továbbá gróf Tisza István, Dániel Gábor és báró Vojnich István. A tanácskozásról legközelebb Zichy János kultuszminiszter távozott el délután egynegyedkettőkor. Háromnegyedháromkor Berzeviczy, Kabos és Návay, néhány perczel később pedig Tisza hagyta el a miniszterelnöki palotát.

A konferencia nem akzeptálta a Justh ajánlatát, nem pedig az okból, mert csak három napra volt hajlandó szónokot kiállítani a véderő-vita ré-

szére s nem az egész hátra, hanem azért, mert a Berzeviczy—Kabós-féle propozíciót általában elfogadhatatlannak találta.

Gróf Hédervary miniszterelnök vasárnap este azután bejelentette pártjának, hogy az utolsó békekísérlet is sikertelen maradt, amire Berzeviczy kijelentette, hogy a Ház elnökségéről lemond.

Khuen harcot üzen.

A kormánypártkor helyisége tegnap este 8 óra körül egészen megtelt képviselőkkel, főispánokkal és a pártnak Budapesten időző kültagjaival. A feszültség rendkívül nagy volt, mert az utolsó pillanatig ellentmondó hírek voltak elterjedve, a helyzet fordulatáról. Nyolcz óra tájban a kabinet jelenlévő tagjai és a pártvezetőség visszavonultak tanácskozásra. Ezek a pillanatok rendkívül izgatóak voltak. A párt tagjai kivétel nélkül aggodalommal és látható félelemmel várták a döntést. Nyolcz óra után tíz perccel megjelent a miniszterelnök, mögötte a kabinet tagjai és a pártvezetőség. Az emelvényre lépő miniszterelnököt dörgő éljenzés fogadta. A miniszterelnök a következőket mondotta:

Tisztelt barátaim! Tulajdonképpen nem értekezetről van szó. Miután azonban külön-külön nem beszélhetek mindenkivel, ezen az uton óhajtalak benneteket informálni. Amint tudjátok egy hosszú parlamenti küzdelem után vagyunk, amely részünkről — az igaz — nem annyira küzdelem, mint inkább türelmi próba volt. Egy idő óta mindenféle megoldási mód került szóba, amelyeknek az lett volna a célja, hogy biztosítsa a parlament normális működését.

A tárgyalások ott hiúsultak meg, hogy egy propozíció sem merült fel, melynél kilátás nyílt volna arra, hogy a helyzet kibonyolítására vezessen és alapot adjon arra, hogy az összes ellenzéki pártok közreműködésével legyen megtalálható a kivezető út. Most az utolsó perczen is felszínre került egy újabb propozíció, melyet mi kötelességszerűleg — nem akarván könnyelműen eljárni — komolyan megfontoltunk és meggondoltunk. Én nem hozsátkozom ezuttal a dolgok részletezésébe, csak annyit akarok mondani, hogy ezeket a propozíciókat nem lehetett elfogadni.

Bármennyire szeretnénk volna az ország ügyeit békésen rendezni annak a felelősségnek a tudatában, melylyel nemcsak a pártnak, de az országnak is tartozunk, nem voltunk abban a helyzetben, hogy ezeket a propozíciókat vállaljuk. Nem riadhatunk vissza tehát oly ut választásától, mely meggyőződésünk szerint sikerre fog vezetni. A helyzet tehát az, hogy szabadok vagyunk és minden párt teheti azt, amit jónak lát.

Khuen szavait taps és éljenzés fogadta.

A klubban egész este zajos volt a hangulat. A miniszterelnök, Tisza és a pártvezetőség több tagja nagy csoporttól körülveve később együtt vacsorázott.

Kossuth Ferencz indítványa.

Kossuth Ferencz, a negyvennyolczas függetlenségi Kossuth-párt elnöke a mai ülés előtt a következő indítványt jegyezte be a képviselőház indítványkönyvébe:

„Küldjön ki a Ház egy 24 tagú bizottságot, amelynek fele a parlamenti többség, fele az ellenzék soraiból választassék annak megvizsgálására, hogy miképen lenne lehetséges a parlamenti béke helyreállítása.”

A függetlenségi párt elnökének indítványát pártkülönbség nélkül rokonszenvesen és nagy érdeklődéssel fogadták, csupán Tiszának nem kellett s a valik teljesen egy huron pendülő gróf Khuen-Hédervary miniszterelnöknek, aki, mikor hírt hoztak neki Kossuth nobilis indítványáról, a kezével legyintett s ciznikusan csak annyit jegyzett meg:

— Már nem aktuális, egyáltalán nem aktuális.

Azt hisszük, lesz még idő, amikor szívesen visszatérne erre a kivezető indítványra.

Andrássy és Tisza.

A képviselőház folyosóján, a harci hírekkel és jóslásokkal tulfutott levegőben, a mai délelőtt legnagyobb érdekessége egy nagy párvialdal volt Andrássy és Tisza közt, ismételt összecsapásokkal, amelyekben Tisza szenvedélyes kifakadásával szemben Andrássy megőrizte mindvégig nyugalmát és fölényét.

Néhány perccel tíz óra után kezdődött a csatározás.

Gróf Andrássy Gyula ezekkel a szavakkal lépett báró Vojnich Istvánhoz:

— Te állsz legközelebb gróf Tisza Istvánhoz. Helyes volna, ha figyelmeztetnéd, hogy ne menjen veszedelmek elé és ne menjen bele a biztos bukásba.

Csakhamar nagy csoport támadt gróf Andrássy Gyula és báró Vojnich István körül. A hallgatóságban volt Sándor János, Molnár Viktor, báró Madarassy-Beck Gyula, Heinrich Antal, Mayer Ödön, Kelemen Samu és igen sok más képviselő.

Gróf Andrássy Gyula folytatta, hogy nézete szerint nem szabad az erőszakhoz nyulni. Házszabálymódosítást erőszakkal keresztül, vinni nem szabad. Igen fontos szerepet játszik ebben az egész mozgalomban gróf Tisza István személye.

— Én nem azért beszélek, — mondta — hogy Tiszának szolgálatot tegyek vagy a munkapártnak szolgáljak, hanem első sorban az ország érdekében, másodsorban azért beszélek, mert gróf Tisza István egyénisége nagyon becses és országos érdek, hogy intakte őriztessék meg a jövő számára. Kettős szerepet játszik ez nálunk, ahol oly kevés a becses egyéniség. Gróf Tisza Istvánt prédál odá dobni nem szabad.

Tisza István, miután előbb néhány perczig figyelte Andrássynak Vojnichesal való beszélgetését, most oda lépett a csoporthoz és ezeket mondotta:

— A kormány és a munkapárt nagyon is előzékeny volt az ellenzékkel szemben, nem lehet ránk fogni, hogy türelmetlenek lettünk volna, a két függetlenségi párt vezérének ismeretes nyilatkozatai után komolyan senki sem remélheti, hogy itt béke jöhessen létre. Néhány hétig csináltgattatok a békét, de nekem már elég volt ebből. Eppen elég.

Andrássy: Kérlek szépen, a magam részéről csinálni is fogom tovább tölem telhető erővel és legjobb meggyőződésem szerint nagyon könnyen lehetséges volna még most is a békés megoldás.

Tisza: Én most már nem kérek belőle. Már torkig vagyok ezekkel a dolgokkal!

Andrássy: Nem lehet ilyen könnyen beszélni erről, mikor az ország fontos érdekeiről van szó.

Tisza: Ugyan kérlek, te beszélj, hisz te vitted romlásba az országot. Te neked lenne legkevesebb jogod arra, hogy ilyen kijelentéseket tegy.

Andrássy: Nem sajnálom, amit tettem és te is nemsokára rá fogsz jönni arra, hogy örülni fogsz, hogy bizonyos dolgokat nem tettél. Én a magam részéről örülök annak. Amit akartok, az egyenesen érthetetlen. A házszabályokhoz nem szabad nyulni s éppen ezért én a magam részéről minden telhető erővel meg fogom akadályozni az elnökválasztást. Érthetetlennek tartom, hogy te előtánczosnak adod magad a házszabály erőszakos magyarázásához. Elismerem, hogy a revízió szükséges, de erőszak után és esetleg revolverlövés árán nem.

Tisza: Ezekkel a házszabályokkal nem lehet dolgozni. Csodálom, hogy te, mint nagyliberü ember ezt nem akarod belátni, annál is inkább, hiszen ti is megcsináltátok azt (gnyosan), igaz, csak házi használatra.

Andrássy: Ez igaz, de nem én vagyok az oka. Én szerettem volna a házszabálymódosítást a jövőre nézve is megcsinálni, hogy ha a választójog revíziója megtörténik, akkor a házszabály is véglegesen revideált legyen. Az én nézetem szerint minden magyar embernek akrania kell az általános és egyenlő választójog esetén a házszabályok megfelelő módosítását.

Tisza: A többségi akaratnak érvényesülni kell. A házszabályok nem lehetnek palladiuma az alkotmány és a parlamentárizmus rut és könnyelmű kijátszásának. Az ilyen házszabály rongy.

Andrássy: Igen, rongy, elismerem, hogy a mi házszabályaink nem megfelelőek. Én is mindig mondtam és megtettem ez irányban a kezdeményezéseket. De ott is úgy, ahogy lehet, s hogy nem kockáztatom az ország nyugalmát és nem szolgáltatom ki azoknak az eventualitásoknak, amelyekkel szemben Magyarország különös helyzetében kétszeresen ügyelnie kell minden jó magyar embernek.

Tisza: A te magatartásodban nincsen logika. Én éppen téged teszek felelőssé azért a romlásért, amibe ez ország jutott, azzal a ténnyel, hogy 1905-ben megakadályoztad a házszabály revízióját. Te idézted elő a Ház tehetetlenségét, te azt mondtad, hogy én hipnozis alatt állok, amikor minden áron a házszabályokat módosítani akarom, hogy a Ház munkaképességét országos érdekből biztosítsam. Ellenkezéleg, előbbi nyilatkozatom azt bizonyítja, hogy te állsz hipnozis alatt és a házszabályokat fétisbálynak nézed, és 1908-ban tartott beszédedben egyenesen azt mondtad, hogy a házszabályok egy kisebbségi klotúrt alapítanak meg vagy biztosítanak. Az ellenzék hónapokat lopott el az ország idejéből és nekünk most az ország érdekében kötelességünk mindent elkövetni, hogy a Ház munkaképessége biztosíttassék. Ti erőszakról beszélték, pedig mi és a kormány egyáltalában nem gondolunk erőszakra, mi a házszabályok rendelkezését akarjuk helyesen alkalmazni ott, ahol az ellenzék visszaél a házszabályokkal. Okos ember nem követ el kétszer hibát.

Andrássy: Nekem pedig ma is az a nézetem, hogy jöjjön létre a béke, különben oly helyzet áll itt elő, hogy lövöldözni fognak a Pázbán és a legkiválóbb egyéniségek inzultusoknak lesznek kitéve. Nem erővel, hanem ügyességgel kell a békét megtalálni. Én nem akarok a munkapárt kedvében járni, nem kérek kegyetl semmit, nem is lépek be a munkapártba. Én Tisza István politikáját általában hibázatom és valószínűleg mindig ellene foglak állást, azonban ma fenn akarom tartani azt, hogy a parlamentben 67-es többség maradjon fenn és ne megint egy függetlenségi többség jöjjön létre. Ha azonban erőszakkal változtatjátok meg a házszabályokat, az nem lesz egyéb, mint a többség terrorizmusa, amit nem lehet a Ház határozatának tekinteni, hanem esetleg, amit nem remélek, Tisza István parancsának. Ez ellen minden erővel küzdeni fogok és minden eszköz jó lesz nekem.

Tisza: Ot hétig folytak a tárgyalások, de nem vezettek eredményre.

Andrássy: Sohsem a béke hiúsult meg, hanem mindig a türelmem fogyott el.

Tisza: Kérlek, a Kossuth vasárnapi cikke s a Justh bajai beszéde után nem lehetett tovább folytatni a béketárgyalásokat.

Andrássy: Meglehet, hogy Justh exponáltabb beszélt, de a mi Kossuth illeti, beismered az ő intenczióit és tudhatod, hogy békét akar.

Tisza: Kérlek, ne folytassuk tovább ezt a meddő vitát, ami csatározásunk emlékeztet a homéri harcokra, ahol háborusdit játszottak. Mi eddig folyton beszélünk, jobb, ha most jobbra és balra megyünk.

Az erős személyes éli vitaközéssel azonban még nem ért véget Andrássy és Tisza mai folyosói párbaja. Tisza vad fanatizmussal járt a folyosón az egész ülés alatt, s valósággal korteszónoklatokat tartott az erőszak mellett.

— Szó sem lehet akciónk megállításáról, sem pedig arról, hogy bármiféle újabb tárgyalásokba belemenjünk, — szónokolta fanatikusan pár perc múlva a folyosó egy mácsik sarkában Sándor Jánosnak, Daniel Gábornak és gróf Tisza Kálmánnak. Tisza ezután meg is fenyegette pártját:

— Ha békét csináltok, elmegyek Gesztre!

A jobboldali folyosón egy munkapárti csoport előtt, melyben többek között főleg Kendi Géza és Darvai Fülöp vitték a szót s amelyhez Saterényi József és gróf Károlyi Mihály is csatlakoztak, ezalatt gróf Andrássy Gyula azt fejtegette, hogy semmi értelme sincs az erőszaknak, még ha azt a házszabálymagyarázatok formájába bujtatják is.

— Mit jelent az, magyarítani a házszabályokat? — mondotta. — A házszabályokat magyarították november 18-ával. Az annak be-

jelentése, konstatálása és szimbolizálása volt, hogy ezt a házszabályt nem lehet úgy magyarázni, hogy ezzel az obstrukciót le lehetne győzni. Ha most valami interpretációval — tegyük fel, — a névszerinti szavazásokat meg tudnánk hiusítani, zárt ülésekkel állnának elő és így tovább. Legtöbb, amit el lehetne érni, az volna, hogy a mostani obstrukció helyett új obstrukcióval állnának szemben.

Darvai Fülöp erre közbevetette:

— De hát nem lehetett a békét megcsinálni!

Mire gróf *Andrássy* Gyula folytatta:

— Az, hogy a békét az ellenzék meg nem egyezése miatt nem lehetett s nem lehet megcsinálni, — bocsánatot kérek. — nem áll. Semmikor sem tárgyaltak végig és senkivel sem tárgyaltak végig. Viszont az erőszakkal vagy az interpretáció formájába bujtatott erőszakkal mit érhetnétek el? Eljutnátok egy pozícióhoz s azzal a pozícióval szemben ugyanazt az obstrukciót találnátok. Ugy járnátok, mint az olaszok, akik bevették Tripolizt s ezzel kezdődik tulajdonképpen a háborújuk. Nekem, ha a magam nevében beszélnék, — aki ellenzéki vagyok, — örülnöm kellene, hogy ilyen szépen egygyé tudjátok kovácsolni az ellenzékét, de hogy munkapárti szempontból mit akartok vele, nem értem?

Darvai Fülöp erre azt hangsúlyozta, hogy a munkapárt nem alázhatja meg magát s egy proppozíció sem merült fel, melybe megalázás, öndezavuálás nélkül belemehettek volna. Valamit kell tenni!

Mire gróf *Andrássy* Gyula így válaszolt:

— Az éppen az ügyesség dolga s a kormány ügyessége lett volna tudni, hogy mit kell tenni!

— Érténem az erőszakot, — mondotta azután — ha valami népszerű nemzeti ügyről volna szó és nem arról, hogy a nemzet vállaira újabb terheket rakjanak. *Képtelenség* gróf *Tisza Istvánnak* az elnöki székre való beülése. Az az ember, aki november 18-ikát megcsinálta, nem ülhet a elnöki székre, s mi az elnökválasztást meg fogjuk obstrukálni.

Még be sem végezte *Andrássy* utolsó mondatát, már tizen is szaladtak, hogy hírül vigyék *Tiszának*, mit mondott *Andrássy*.

Tisza elsápadt a dühtől és sietve ment az *Andrássy*t hallgató csoporthoz, de *Andrássy* már eltávozott onnan.

— Szinte röstelek mindenlová utána menni! — szól *Tisza* egészen fölpaprikázva. — Ez nem egyéb, mint a politikai impotenzia proklamálása. Ő tudja, hogy már milyen romlásba vitte az országot s most ennek a magaelátáról akarja lezárkózni azokat, akik meg akarták menteni. Azt mondja, hogy a házszabály nem jó, *Justh* nem enged s mindezek ellen — ne tegyünk semmit. Kijelenti, hogy a házszabály egy ezafat s ugyanezt a ezafatot egy fétisnek állítja oda, amelyhez nem szabad nyulni. Ez a politikai impotenzia proklamálása. Ha valaki így nem tud semmit sem tenni vagy ajánlani, a legkevésbé, amit tehet, hagyja azokat cselekedni, akik a legbecsületesebb hittel s akarattal az országot meg akarják menteni. Ha én azt látnám, hogy valaki becsületos intencióval ki akarja vezetni az országot ebből a lehetetlen helyzetből, ha nem is értenék egyet vele, megvárnám az eredményt s nem csinálnám azt a gáncsvetést, amit ő csinált.

Tisza szavait a jelenlevő munkapártiak és — *Szterényi József* éljenzéssel fogadták.

A békepártiak.

A munkapárt békére hajlandó csoportja ma folytatta a tegnapi meghiusult akcióját. A képviselőházban délelőtt tizenegy órakor miniszteri értekezlet volt, amelyen megint csak a helyzetről tanácskoztak. Csakhamar elterjedt híre, hogy különösen *Lukács László* pénzügyminiszter a békére törekedik és kormánypárti részről új békeproppozícióval jönnek, amelyet azonban előbb a képviselőház elnökségének mutatnak be. Ez a békealap az, hogy tárgyalja a Ház a véderőjavaslatot és a költségvetést aként, hogy felváltva egyik nap a véderőjavaslaton, másik nap a költségvetésen tanácsko-

zik. Amikor ennek a híre érkezett, az ellenzéken kijelentették, hogy ebbe nem mennek bele, mert akkor idejére nem intézhetnék el a költségvetést.

A miniszteri értekezlet után *Lukács* felkereste *Kabos* Ferencet, a Ház alelnökét és tanácskozott vele, de állítólag csak a költségvetési jelentés beterjesztéséről, amely holnapra maradt. E konferencia után értekezlet volt az elnöki szobában, amelyen résztvettek: *Berzeviczy* elnök, *Kabos* és *Náray* alelnökök. Itt az új békealapról tanácskoztak, amely eda módosult, hogy a véderőjavaslatot hetenkint egy napig, a költségvetést pedig öt napig tárgyalják. Emellett a mód mellett azután az elnökség is helyén maradhatna, noha *Berzeviczy* lemondó levelét is már megírta.

A legújabb kompromisszum-terv mellett egyébként erős propagandát csináltak a munkapárt olyan korifeusai, mint *Rosenberg* Gyula. (*Lukács* bizalmasa), *Várady* Zsigmond, az általános választójog híve és *Székely* Ferenc igazságügyminiszter tudtával a fia, *Székely* Aladár, a jeles szociológus. Az ellenzékiek közül főként *Kelemen* Samu apostolkodott a megegyezés létrehozásán. Közvetlenül a képviselőház ülésének befejezése után dr. *Székely* Aladár felkereste a folyosón *Justh* Gyulát és írásban a következő békeproppozíciókat adta át neki:

1. Az ellenzéki pártok nem akadályozzák meg, hogy a képviselőház hetenkint egy napon a véderőjavaslatot, öt napon pedig a jövő esztendői költségvetést tárgyalják.

2. Az ellenzéki pártok biztosítják, hogy a Ház ez idén a jövő esztendői költségvetést és az appropriációt letárgyalja és elfogadja.

3. A Ház jelenlegi elnöksége a fentebbi két pontnak elfogadása esetén továbbra is helyén marad és a házszabályokat az eddigi mód szerint kezeli.

Székely hozzáfűzte, hogy ezeket a pontozatokat a munkapártnak békére hajló része nevében hozza, a kormány beleegyezését nem említette. — *Justh* Gyula ezt a javaslatot elfogadhatónak találta. — és az első kompromisszum-terv volt, amelyet nem utasított vissza. A Kossuth-párti *Désy* Zoltán, akit *Justh* nyomban értesített a legújabb etappe-ról szintén hozzájárult *Justh* felfogásához.

Az erőszak jegyében.

Régen nem volt oly rendkívül élénk az élet a nemzeti munkapárt körében, mint ma este. A párt tagjai már a kora esti órákban megjelentek, hogy eszmét cseréljenek a mai nap eseményeiről. Élénken kommentálták különösen azokat a párbeszédet, amelyek a délelőtti ülés folyamán a képviselőház folyosóján hangzottak el. Egyes estilapoknak amá hírére vonatkozólag, mintha a kormány megbízásából vagy tudtával folyának a béketárgyalások, a párt tagjait az illetékes tényezők arról informálták, hogy ezeket a híradásokat nem fedik a tények.

A párt körében már a kora esti órákban megjelentek: *Lukács* László pénzügyminiszter, *Székely* Ferenc igazságügyminiszter, gróf *Zichy* János vallás- és közoktatásügyi miniszter, gróf *Serényi* Béla földművelésügyi miniszter, *Beöthy* László kereskedelmi miniszter, *Haza* Samu honvédelmi miniszter, valamint gróf *Tisza* István. A párttagok több csoportban folytattak élénk beszélgetést. Ott volt a pártkörben *Náray* Lajos, a képviselőház alelnöke is.

Sokan faggatták *Székely* Aladárt, hogy kívül készítette a hármis béke-pontozatot, amire az ifjú képviselő hősiesszen magára vállalván az ódiomot, az örvöngő *Tisza* Istvánnak kijelentette, hogy a maga inicitívájából járt el. De nem csak a bihari legények, hanem a békepárti *Lukács* László is kelletlenül beszélt a *Székely* akciójáról, amelyről már akkor tudta, hogy sem *Khuennek*, sem *Tiszának* nem tetszik, s ezért kérdőre is vonta a fiatal *Székelyt*.

— Volt-e a kormánytól megbízásod erre a lépésre? — kérdezte a pénzügyminiszter szigoruan.

— Nem! — felelte őszintén *Székely*.

— Akkor kár volt az egészet kezdeményezned, — lezárkózta meg őt *Lukács*, amire *Székely* a félhivatalos utján a következő nyilatkozatot tett közzé:

„Az esti lapoknak az a közlése, mintha azok a békepontozatok, amelyeket *Justh* Gyulának ma délelőtt átadtam, a kormány, a párt vagy a házelnökség ajánlatát foglalják magukban, nem felelnek meg a valóságnak. Tényként csak annyi állapítható meg, hogy *Justh Gyula* hajlandó lett volna ezeket a pontozatokat elfogadni.

Budapesten, 1911. november 6-án.

Székely Aladár s. l.

A kormány pedig félhivatalosa révén ezt a ezafolatot adatta ki:

„A mai esti lapok azt a hírt közlik, hogy dr. *Székely* Aladár országgyűlési képviselő a kormány megbízásából írásba foglalt proppozíciókat nyújtott át *Justh* Gyulának. Illetékes helyen konstatálják, hogy ennek a hírnök az a része, mintha *Székely* Aladár a kormány megbízásából nyújtott volna át proppozíciókat, nem felel meg a valóságnak.

Közben *Tisza* István csoportról-csoportra járt s a kérelmetlen küzdelmet hirdette az obstrukció ellen. Némelyek bátorítalanul közbevetették, hogy talán a költségvetést mégis el lehetett volna intéztetni, amire *Tisza* így válaszolt vissza:

— Ennél mostan sokkal égetőbb, hogy felvegyük a harcot s teljes erővel végig vigyük!

Este pontban nyolcz órakor jelent meg a párt körében gróf *Khuen-Héderváry* Károly miniszterelnök, akit megjelenésekor lelkes éljenzéssel és tapsal fogadtak. Természetesen a miniszterelnököt is megkérdezték a *Székely*-féle akciózóról, amire ő nagy garral ezeket jelentette ki:

— Én a *Székely*-féle pontozatokról csupán az estilapokból értesültem, s ez a lépés tisztára az ő magántényének tekintendő. A kormány nem tud semmiféle békeakciózóról, ilyet nem kezdeményezett. Mi hosszas és érett megfontolás után meghoztuk a magunk határozatát, kijelöltük az utunkat, attól immár el nem térünk!

Ez a harez proklamálása volt, persze csak a megerősítése annak, amit már mindenki tudott. Így tudták azt, hogy *Berzeviczy* Albert már elküldte lemondó levelét *Náray* Lajos alelnöknek, aki ezt már a holnapi ülésen be is fogja mutatni, míg élőszoval *Berzeviczy* elhatározását a párt holnapi értekezletén fogja megokolni.

A párt e nevezetes értekezletét, amelyen a házelnökségre gróf *Tisza* Istvánt fogja jelölni, holnap este hét órakor tartja meg. Ez alkalommal a pártnak báró *Vojnich* István és *Dániel* Gábor mellé egy harmadik alelnököt is fognak választani, még pedig báró *Ghylányi* Imre személyében, miután *Perczel* Dezső, a párt elnöke négybetegen fekszik egy Bécs melletti szanatóriumban s így szükségessé vált a pártelnökség kiegészítése.

A Ház alelnökei, akik *Berzeviczy*vel szolidaritást vállalnak, egváelőre nem mondanak még le. A kormány kérésére az új elnök megválasztásáig hajlandóknak mutatkoztak a tanácskozáok vezetésére. *Kabos* Ferenc azután föltétlenül távozik, míg *Náray* Lajos esetleg újra meg engedi magát választani. *Kabos* alelnöki helyére *Beöthy* Pált fogja a munkapárt jelölni.

A Kossuth-pártkörből.

A negyvennyolczas függetlenségi Kossuth-párt *Andrássy*-uti körhelyiségében az est folyamán a párt tagjai csaknem teljes számban voltak jelen. Már korán este megjelentek a pártkörben *Kossuth* Ferenc és gróf *Apponyi* Albert, valamint *Désy* Zoltán, *Sághy* Gyula és *Szentiványi* Árpád alelnökök. Több, mint három órán keresztül beható eszmecsere folyt a mai nap eseményeiről és a várható fejleményekről. A pártban teljes egyértelműség uralkodik a követendő eljárásra nézve. A párt tagjai a legmesszebbmenő lojalitással elkövettek és elkövetnek mindent a parlamenti béke helyreállítására és azért a legnagyobb mértékben helyeslik *Kossuth* Ferenc elnöknek az indítványkönyvben bejegyzett indítványát. Sőt hajlandó lett volna a párt hozzájárulni ahhoz a

javaslatához is, hogy egyelőre néhány napig folytassák a véderő-reform tárgyalását és ezen idő alatt szüntelen a technikai obstrukció, azután pedig térjen át a költségvetés tárgyalására. Ezt az alapot a párt tagjai elfogadhatónak találták volna.

A Justh-párt értekezlete.

Az országgyűlési függetlenségi és 48-as párt hétfőn este 6 órakor Justh Gyula elnöke alatt a párt csaknem valamennyi tagjának részvételével értekezletet tartott. Az értekezleten résztvett gróf Károlyi József, a pártönkivüli függetlenségi elnöke is.

Justh Gyula elnök megnyitva az értekezletet, örömmel üdvözlö a pártnak ugyancsak teljes számban egybegyűlt tagjait, különös örömmel üdvözlö éppen most a harc tüzeiben. Indítványozza, hogy a vitarendező-bizottságnak a párt jegyzőkönyvében mondjon köszönetet. Legyenek meggyőződve — mondotta — hogy a párt valamennyi tagjának bizalma kiséri működésüket és a küzdelemben addig megállást nem ismernek, amíg azt a nagy cél, amelyet a nemzet jövője érdekében maguk elé tűztek; teljes sikerrel meg nem valósítják. (Zajos tetszés és éljenzés.)

Következett az értekezlet tulajdonképpeni tárgya: a költségvetés tárgyalása.

Földes Béla, a párt tagjainak nagy figyelmében részletesen ismertette az 1912. évi költségvetést.

Gróf Batthyány Tivadar: Eltekintve azon pénzügyi és közgazdasági szempontoktól, amelyeket tisztelt barátunk előadott, felesleges volna csak fel is sorolnom azon ezer és ezer indokot, amely arra készlet bennünket, hogy a költségvetést meg ne szavazzuk egy olyan kormánynak, amely az egész vonalon nem tartja be azt a programot, amelyvel a választók elé lépett, nem tartja be a véderő költségei, a két éves szolgálat, a kilencéves bizottsági program tekintetében, de legkevésbé tartja be programjának leglényegesebb pontját, azt tudniillik, amely az általános választói jog megvalósítására vonatkozik. (Zajos tetszés.) Ezeket előrebocsátva, csak azt akarnám ezen értekezleten megállapítani, hogy pártunk teljes egyetértéssel és egyértelműleg helyes elnöki eljárását, amikor azt az álláspontot foglalta el, hogy amikor a véderő ellen, az általános, egyenlő és titkos választói jog mellett a legerősebb harcot folytatjuk, akkor ebbe a harcban a költségvetést bevonnunk nem akarja. (Éljenzés.) Mi teljes készségünket, sőt legmesszebb menő előzettségünket mutattuk meg, amikor minden olyan propozícióhoz, amelyben nyugalmas helyzetet előidéznél, a költségvetés tárgyalását biztosítani alkalmas volna, hozzájárultunk. Ha ennek dacára a mi készségünket nem honorálják, ám viselkedésüket az egész ország előtt azok, akik ellenkező álláspontot helyezkednek. (Hosszantartó zajos helyeslés és éljenzés.)

Ezután az értekezlet az egyes tárczák párt-szónokait jelölte ki.

Justh Gyula elnök ezután a párt egyhangúlag meghozott határozataként jelenti ki, hogy a költségvetést a párt el nem fogadja és pedig még általánosságban sem a részletes tárgyalás alapjául; álláspontjának az általános vitában való kifejtésével Földes Bétát bízza meg, akinek egyúttal szakavatott ismertető beszédéért köszönetet szavaz.

Ezzel a napirend ki lévén merítve, minthogy senkinek előterjeszteni valója nem volt, az értekezlet Justh Gyula pártelnök megújuló zajos életése mellett véget ért.

A pártönkivüli függetlenségi.

A pártönkivüli függetlenségi képviselők csoportja gróf Károlyi József elnöke alatt a tagok teljes részvétele mellett ma este az Országos Kaszinó külön termében értekezletet tartott. Az értekezlet kimondotta, hogy arra az esetre, ha az 1912-ik évi költségvetési előirányzat a hárszabályoknak megfelelően napirendre tűztek, a csoport maga részéről elnöke útján biztosítékot nyújt aziránt, hogy annak törvényszabta határidőre való letárgyalását rendkívüli eszközökkel megakadályozni nem fogja. Berzeviczy Albert lemondása esetén a Ház elnöke iránt viseltett bizalmának kijelentése mellett a lemondást el nem fogadja és azt tudomásul nem veszi. Ha pártelnök szempontjából az elnökválasztást a kormánypárt a hárszabályok megsértésével akarná kerekezni erőszakolni, úgy ilyen törekvéseknek minden rendelkezésre álló eszközzel ellentét. Végül a függetlenségi pártok többi árnyalatával való érintkezés és együttes megállapodásra bizottságot küldtek ki, amelynek elnöke gróf Károlyi József, tagjai Polónyi Géza, Eger Béla és Csernák Ernő lettek.

A vitarendező-bizottság ülése

A függetlenségi pártok közös vitarendező bizottsága hétfő délután 4 órakor a függetlenségi és 48-as párt klubhelyiségében tanácskozássra ült össze. A tanácskozáson a függetlenségi és 48-as párt részéről: Justh Gyula, Eitner Zsigmond, Lonászy Márton, Beck Lajos és Ráth Endre; a 48-as függetlenségi Kossuth-párt részéről Déry Zoltán, Kállay Ubul és Ostffy Lajos; a pártönkivüli függetlenségi párt részéről pedig gróf Károlyi József, Polónyi Géza és Preszly Elemér vettek részt. A bizottság két óra hosszat tartott beható eszmecsereben vitatta meg a legutóbbi napok politikai fordulatának következtében beállott helyzetet és a bekövetkezendő minden eshetőségnek mérlegelésével állapította meg jövődéli taktikáját.

Csatlakozik a néppárt.

Az országgyűlési néppárt ma délelőtt a képviselőházban értekezletet tartott, amelyen gróf Zichy Aladár és Rakovszky István a párt tagjai előtt ismertették a politikai helyzetet. Rakovszky és gróf Zichy az értekezletet megelőzően hosszabb tanácskozást folytattak Berzeviczy Alberttel, a képviselőház elnökével.

A párt este hat órakor folytatódó értekezletre gyűlt össze, amelyen kimondták, hogy a hárszabályok védelmében teljességgel csatlakozik a függetlenségi pártokhoz és a holnap meginduló küzdelemből minden tagja kivonja a részét. A házelnök lemondását a párt nem veszi tudomásul s ehhez a ponthoz a párt részéről elsőnek Rakovszky István, utóbb Szmececsányi György, Huszár Károly s még többen fognak felszólalni. Minden egyes szónok tíz aláírással ellátott határozati javaslatot is be fog nyújtani, hogy zárszót is biztosítsanak maguknak.

A véderőjavaslatok ellen.

A temesvári függetlenségi és 48-as párt a déli vidéki függetlenségi szervezetek bevonásával vasárnap délelőtt Temesváron a Vigadó nagytermében népgyűlést tartott a katonai javaslatok ellen és az általános választói jog mellett. A népgyűlésen mind a két függetlenségi párt és a függetlenségi pártönkivüli képviselők részéről Déry Zoltán, a függetlenségi és 48-as párt részéről Földes Béla és a pártönkivüli függetlenségi részéről gróf Károlyi József országgyűlési képviselők jelentek meg. A gyűlést Kisfaludy Kálmán, a temesvári függetlenségi párt elnöke nyitotta meg lelkes szavakkal.

Földes Béla beszélt elsőnek. Kifejtette a nemzeti eszme jelentőségét és rámutatott arra, hogy a társadalom újrateremtését célzó törekvések is békét akarnak kötni a nemzeti eszmével. Ezért van teljes jogosultsága a függetlenségi párt küzdelmének. Különösen mostani küzdelmének a véderő javaslatok ellen, mert a hadsereg terén teljesen hiányzik a nemzeti eszme elismerése. De küzd a javaslatok ellen a párt a javaslattal együtt járó óriási terhek miatt is. Nemcsak óriási áldozatokat követelnek tőlünk vérben, pénzben, de az óhajtott eredményt sem biztosítják a tervezett reform. Földes Béla ezután németül folytatta beszédét, a javaslatok védelmére felhozott érvekre reflektált. Majd azt hangoztatta, hogy a nemzeti szempont vezeti pártját a választói jog kiterjesztésében is, amely meggyőződése szerint növelni fogja a nemzet erejét. (Magyarul folytatja.) A függetlenségi párt hajlandó volt a költségvetést letárgyalni, de a kormány ezt nem fogadta el, mert ő a véderőjavaslatokat Geszler-kalápnak tekinti, amely előtt még kell ködölni. Egy nagy történelmi tragikum mutatkozik itt. Az uralkodó nem tudja egész szeretetével a nemzetet átölelni, de még nagyobb tragikum, hogy a nemzeti állásponttal szembehelyezkednek azok, akik erre hivatottak volnának. Meg van győződve, hogy a függetlenségi párt kötelességét teljesíti, a melyet az ország meg fog hálálni.

Déry Zoltán nyilatkozott ezután és hatalmas beszédet mondott. Ma, — ugymond — amikor az országot egy kérdés uralja: béke lesz, vagy harc, nyíltan hirdetem, hogy egy percre sem bántam meg, hogy egyike voltam azoknak, akik először nyultam ehhez a fegyverhez, dacára annak, hogy abban a perczben, midőn azt a fegyvert kézbe vettük, egy célja volt a harcnak: becsületos béke az ország érdekében. (Lelkes éljenzés.) És ha ma azt kérdezik, mi a hadi helyzet, mi a kivezető út, csak egyre tudok rámutatni: béke, béke a nemzet érdekében a nemzeti célok biztosítása mellett. (Élénk

helyeslés). A mostani küzdelem jogosultságát okolta meg, majd a nagy terhekről beszélt. Amit szőlők akarnak, az a parlamentarizmus lényege: hogy legyen parlamenti váltógazdaság s kormányozzon mindig az a párt, mely a nemzet igazi többségére támaszkodik. Ezért el kell tüntetni a király s a nemzet közti ellentétet. A bajnak két fő oka van: a 67. XII.-nek kétféle értelmezésében korona és nemzet által s még mélyebben rejlő forrása a demokratikus alkotmányok papíron maradására. A kormánynak a hónapok óta folyó harcban egy törekvése volt: elválasztani a küzdő ellenzék s egyenkint letörni őket. Kiinduló pontul a választói jog kérdésében fenálló differenciát választották. Szóló maga volt, aki kijelentette, hogy a junktim álláspontjára kell helyezkedni. Azt mondják a kormány tagjai, hogy nem lehet békét kötni, mert az ellenzék nem közölte vele írásbelileg a békefeltételeket. Ugy tudja, hogy a házelnök csak tájékoztató akart az iránt, hogy lehetne-e a békenek alapjait megteremteni az ellenzékkel. Ezt a tájékoztatást megszerezte és személyes tapasztalatból tudja, hogy a benyomás reá nézve kedvező volt. Az a visszautasítás, mi most történik, nem a házelnök részéről jön, ez a visszautasítás egyedül a kormány vagy a többség egy részének akarata. A békének alapjai meg vannak, nemcsak a katonai kérdésben. Lanen a választói jog kérdésében is. A választói jog kérdésében a küzdő ellenzék óriási többsége nyíltan elfogadja a demokratikus, erős demokratikus választói jogi reformot. Aki békét akar, bárki megcsinálhatja rövid idő alatt. Szőlők békét akarnak a nemzet és a korona érdekében, de ha kell, elfogadják a harcot is. (Zugó éljenzés.)

Gróf Károlyi József arról szólt, hogy a nemzetet tespedéséből föl kell rázni.

A beszédet lelkes éljenzés kísérte, melynek lecsillapulása után dr. Pavlovics Miklós határozati javaslatot terjesztett elő, melyben a népgyűlés tiltakozik a katonai javaslatok ellen, azoknak a napirendről való levétele iránt a képviselőházhoz felte és követeli az általános, egyenlő, titkos választói jog mielőbbi megalkotását. A határozati javaslatot egyhangú lelkesedéssel elfogadták, végül a gyűlésből Kossuth Ferenczet és Justh Gyulát táviratilag üdvözölték.

Lajosmizsén Szele Ambró és Szabó Kálmán elnökletével vasárnap népgyűlés volt a katonai javaslatok ellen. A népgyűlésen jelen volt a herilek országgyűlési képviselője Kovácsy Kálmán is, Horváth Gyula országgyűlési képviselő kíséretében.

Kovácsy Kálmán hosszabb beszédben ismertette az ellenzék küzdelmét és az általános politikai helyzetet. Rámutatott az ellenzék küzdelmének szükségességére és jogoságára, amelyet a nemzet érdekében a függetlenségi pártoknak folytatni kell. Utána Horváth Mihály mondott határozati beszédet, majd határozati javaslatot fogadott el a népgyűlés, mely szerint feliratot intéznek a képviselőházhoz a katonai javaslatok ellen. Végül Kossuth Ferenczet táviratilag üdvözölték.

Mohácson a függetlenségi és 48-as párt Varga Zsigmond pártelnök vezetése alatt egyik szálló nagytermében rendkívüli népes értekezletet tartottak, amelyen elhatározták, hogy november 29-én a katonai javaslatok ellen nagy tiltakozó népgyűlést rendeznek Mohácson. A népgyűlésre meghívták a függetlenségi pártokat.

A Budapesti Központi Asztaliárságok tegnap vasárnap, igen népes gyűlést tartottak a katonai javaslatok ellen és az általános, egyenlő és titkos választói jog mellett dr. Koltay Pál elnöke mellett. A kérdést dr. Kalmár Antal író fejtegette nagy hatás mellett.

Budapest, november 6.

A fiumei kormányzó a miniszterelnöknél. Gróf Wickenburg István fiumei kormányzó ma reggel Fiuméből Budapestre érkezett és délelőtt folyamán a képviselőházban felkereste gróf Khuen-Hédervary miniszterelnököt.

A megüresedett mandátumok. György Endre, a katabi kerület munkapárti képviselőjelöltje vasárnap programbeszédet mondott, azután Püspök-ladányra ment.

Dr. Szentpáli István polgármester a miskolci déli kerület munkapárti képviselőjelöltje vasárnap tartotta programbeszédét. A pártgyűlést Lichtenstein József pártelnök nyitotta meg. Dr. Szentpáli István a nemzeti munkapárt feltétlen hívének vallotta magát.

A horvát sábor feloszlása. Zágrábból táviratozzák, hogy a horvát országgyűlés elnöke ma közlést adott ki, amely szerint a horvát országgyűlés holnap ünnepes zárulását tartja, amelyen közölni fogják a király feloszlató elhatározását.

nagytermében, a másik gyűlés a sörház díszcsarnokában, a harmadik díszgyűlés a Katholikus Legényegylet dísztermében volt. Ezután a szakosztályok tartották meg üléseiket. Különösen népes volt a női szakosztály.

Olaszország annektálta Tripoliszt

— Az olasz király dekrétuma. — Értésítés a nagyhatalmakhoz. — Törökország energikus magatartása. — Török győzelmek Tripoliszban. — Olaszország tengeri akcióra készül. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, november 6.

Az olasz király ma egy dekrétumban Tripoliszt Olaszország szuverénitása alá tartozónak jelentette ki, vagyis proklamálta Tripolisz annektációját. Egyben pedig az olasz külügyminiszter táviratot intézett az összes külföldi olasz nagykövetekhez, amelyben Tripolisz és Kyrenaika annektációját tudatja s felhatalmazza őket, hogy ezt az összes államok külügyminisztereinek bejelentésük. Olaszországnak ez a lépése a legnagyobb mértékben elhamarkodottnak és kissé szárnalmasnak látszik most, amikor Tripolisz okkupációjáról egyelőre szó nem lehet és a török csapatok napról-napra győzelmeket aratnak Tripoliszban. Mintha az annektáció proklamációja nem is annyira a külföldnek szólna, hanem inkább csak az olasz nemzeti önérték felélesztését célozná. Ez az annektálás, amely elvben az olasz királyt teszi Tripolisz uralkodójává, nemcsak, hogy indokolatlan s elhamarkodott, hanem jogtalan és igaztalan is, mert a térhódításnak, a foglalásnak, a népek és országok érvényesülésének bár sok módja van, de ezek közül egyik sem egyezik ezzel a móddal, amelyvel Olaszország meg akarja magának szerezni Tripoliszt.

Arra a táviratra, amelyet San Giuliano ma az olasz nagykövetnek küldött, az olasz kormány nem vár azonnal választ. Olaszország időt akar engedni a nagyhatalmaknak, hogy a meglepő és kétségtelenül nehéz helyzetet megfontolják. A hatalmak helyzete annál nehezebb, mert az annak idején tett semlegességi nyilatkozatot meg nem szeghetik, az annektáció elismerése pedig a semlegességi nyilatkozatnak Törökország irányában való megszegését jelentené. Az események további folyamata elsősorban attól függ, hogy Törökország milyen magatartást tanúsít Olaszország lépésével szemben. Olaszország olesó békét helyez kilátásba Törökország számára és kifejezi abbéli reményét, hogy „a nagyhatalmak egyöntetű állásfoglalása arra fogja bírni a török kormányt, hogy haladéktalanul hozza meg bölcs és döntő elhatározását, amely megfelel igazi érdekeinek, ugyszintén az egész civilizált világ érdekeinek. Mindenesetre így értelemben fog Olaszország közreműködni és csak úgy hajlandó a méltányos békére, mint arra, hogy minden eszközzel odahasson, hogy Törökország a lehető legrövidebb időn belül kénytelen legyen a békét elfogadni.”

Török részről biztosra veszik, hogy az ottomán kormány a nagyhatalmaknál protestálni fog az annektáció ellen. Törökország álláspontja az, hogy most csak egy „ugyanvezetett” annektációról lehet szó, amely csak papíron van és egyáltalában meg nem felel a valódi tényeknek. Olaszországnak még nem sikerült Tripolisz belsejét meghódítani és a legutóbbi napok harezai után alig mondhatják, hogy ők uradják Tripoliszt és sivatagjait. Törökország csak nagy nehézségek árán tudja megállni helyét az olasz túlerővel

szemben. De magatartása energikus lesz és természetesen függ attól a választól is, amelyet a nagyhatalmak az annektációt proklamáló jegyzékre Olaszországnak adni fognak.

Táviratainkat a mai eseményekről a következőkben adjuk:

Királyi dekrétum az annektációról

Róma, november 6.

A király tegnap délelőtt a következő dekrétumot írta alá:

„A miniszterelnök és a külügyminiszter előterjesztésére a minisztertanács hozzájárulásával az alkotmány 5. pontja alapján elhatároztuk és mi is elhatározzuk, hogy Tripolisz és Cyrenaika teljes egészében az olasz királyság szuverénitása alá helyeztessék. Az említett területek kormányzására vonatkozólag a végleges intézkedések törvényes úton fognak megállapítani. Egy ily törvény megalkotásáig királyi dekrétumok fogják a szükséges intézkedéseket megállapítani. Ezek a dekrétumok a parlamentnek határozathozatal véget előterjesztetnek.”

Értésítés a hatalmakhoz.

Róma, november 6.

Di San Giuliano márkli olasz külügyminiszter az olasz nagykövetekhez a következő táviratot intézte:

„Tripolisz és Cyrenaika főhelyeinek megegyezése, az okkupáló hadsereg állandó sikerei, az e helyeken egybegyűlt hatalmas hadsereg és az odakészülő újabb csapatok hatástalanná és hasztalanná tették a törökök minden további ellenállását. Másrészt a hasztalan vérontás elkerülésére sürgősen szükséges, hogy minden veszélyessé válható bizonytalanságnak véget vessünk. Ezért egy ma kibocsátott dekrétummal Tripoliszt és Cyrenaiát végérvényesen és visszavonhatatlanul az olasz királyság szuverénitása alá vettük. Minden más, kevésbé radikális megoldás, amely még a szultán szuverénitásának árnyékát is megengedné, állandó ok volna jövőbeli konfliktusoknak Törökország és Olaszország között, amely később még a kormányok akarata ellenére is, egy Európára nézve kedvezőtlen pillanatban élesedhetné ki. Az általunk választott megoldás az egyedüli, amely Olaszország és Európa érdekeit, de még Törökország érdekeit is megóvjá. Ily alapon létrejövő béke megszüntetné az Olaszország és Törökország közötti mélyebb nézeteltérést és egész politikánk könnyebben irányulhat a nagy érdekek felé, amelyek a balkáni territoriális status quohoz fűződnek, amelyeknek lényeges feltétele a török birodalom konszolidációja. Ezért őszintén az óhatjuk, hogy ha Törökország magatartása megengedné, a békefeltételek lehetőleg megfeleljenek érdekeinek és presztízsének. Tripolisz és Cyrenaika megszünt Törökország alkotmányos szerepét. De készek vagyunk ma személyes előzékenységgel vizsgálni azon eszközöket, amelyek alkalmasak a Törökország szempontjából leginkább elfogadható becsületes módon rendet teremteni. De bizonyára nem maradhatnánk meg e békés szándék mellett, ha Törökország továbbra is hasztalanul folytatni akarná a háborút. De másrésztől bízunk abban, hogy a nagyhatalmak egyöntetű állásfoglalása arra fogja bírni a török kormányt, hogy haladéktalanul hozza meg bölcs és döntő elhatározását, amely megfelel igazi érdekeinek, ugyszintén az egész civilizált világ érdekeinek. Mindenesetre így értelemben fog Olaszország közreműködni és csak úgy hajlandó a méltányos békére, mint arra, hogy minden eszközzel odahasson, hogy Törökország a lehető legrövidebb időn belül kénytelen legyen a békét elfogadni.”

Felhatalmazom arra, hogy e távirat másolatát a külügyminiszter urnak átadja.

Di San Giuliano.”

A hatalmak és az annektáció.

Bécs, november 6.

Az érdekelt hatalmak egyelőre nem fognak állást foglalni Olaszország annektációs nyilatkozatával szemben. Ez idő szerint még nem lehet tudni, mit válaszol rá Törökország. Annyi bizonyos, hogy Olaszországnak ez a cselekedete nem enyhíti a nemzetközi helyzetet. Különösen Ausztria-Magyarország álláspontja súlyos, mert egyrészt tekintettel kell lennie szövetségére, másrészt nem tagadhatja meg Törökország irányában érzett barátságát s azon fáradozik, hogy amennyire a szövetségestársi kötelezettségekkel összeegyeztethető, támogassa a török érdekeket. Ausztria-Magyarország nem fogja szem elől tévesztetni ezt a két szempontot s abban bizakodik, hogy az olasz kormány olyan álláspontot fog elfoglalni, amely nemcsak az osztrák és a magyar kormányok jogos kívánágainak, hanem az osztrák-magyar monarchia közvéleményének is megfelel.

Oroszország mozgósít.

Bukarest, november 6.

Az „Universul” ma külön kiadásban jelenti, hogy Oroszország az olasz kormány szuverénitási nyilatkozata következtében mozgósít s ebből nagy valószínűség szerint bonyodalmak fognak keletkezni. A besszarabiai csapatokat sietve emelik hadilétszámra.

A monarchia hadikészülődései.

Pétervári, november 6.

A Nowoje Wremja tudósítója jelenti Kiewből:

Itteni katonai körök értesültek arról, hogy az osztrák-magyar monarchia Galiciában hadikészülődéseket tesz. Állítólag három hadtest van ott mozgósítva.

A törökök újabb győzelmei.

London, november 6.

A lapok jelentései szerint, Maltában híro jár, hogy a törökök Tripoliszban újból nagy győzelmet arattak. A törökök eszerint nagyszámú arabbal együtt behatoltak a városba és az utcai harcban nagyon sok olasz esett el, míg a törököket aránylag csekély veszteség érte. Az olaszok kísérlete, hogy Suraninál, Tripolisz mellett, csapatokat szállítsanak partira, nem sikerült. A törökök visszaverték a partraszálló olaszokat, kik ez alkalommal is nagy veszteségeket szenvedtek.

Konstantinápoly, november 6.

Az olaszok Giulianonál, Benghasi mellett, nagy vereséget szenvedtek. Az arabok két oldalról támadták meg az olaszokat, akik közül százötvenet megöltek, négyszáz puskát és két ágyút zsákmányoltak. A heves vihar miatt, az olasz hajók nem avatkozhattak be a harcba, sem a menekülő olaszokat nem vehették fel a fedélzetükre.

London, november 6.

Tripoliszi táviratok hírülhözák, hogy a törökök újabb támadást intéztek a város ellen. Szombaton Solanál, Tripolisz keleti külvárosát bombázták. Az olasz hadihajók úgyi vizsgolták a tüzelést s egész éjjel tartott az ágyuzás. Angol lap tudósítók szerint az olaszok pazarolják löszereiket.

Konstantinápoly, november 6.

A hadügyminiszterium Nechad ezredéstől Tripoliszból november 4-iki kelettel a következő táviratot kapta:

Tegnap délután rohamot intéztünk a város ellen, amely elszánt volt és az olaszokra nézve szerencsétlenül végződött. Több mint 500 halottjuk volt és 150 emberük lett harezképtelen, legnagyobb részük az arabok kardjaitól és lándzsáitól sebesült meg. Láttam, amint sok elesett vagy sebesült tisztjüket elvitték a harezvonalból. Négy olasz hadihajó olyan bombázást kezdett a kikötő felől, hogy kénytelenek voltunk hadállásainkat hátrább vinni. A kaszárnyákban talált löszeknek és eleégnek jó hasznát vettük. A mi részünkön is nagyok voltak a veszteségek. Miután minden pozíciót elfoglaltunk, megújítjuk a támadást.

Az olasz tengeri akció.

Szaloniki, november 6.

Az öbölben éjjel folyton olasz hadihajók mutatkoznak, amit itt nagy megütközést kelt. A paron megerősítették az őrszolgálatot és az erődökben ismételve szemlét tartottak. Minden előkészületet megtettek arra az esetre, hogy az olasz hajók a kikötőt megtámadják. Konstantinápolyból külön tiszti bizottság érkezett ide, hogy a modern nehéz ütegek kezelését vezesse. A munkálatok Hudi bass tábornok katonai felügyelő vezetése alatt folynak. Az erődökön nehéz ostromgyukát helyeztek készletbe, 15 külföldön tanult tisztet és néhány utász szakaszt küldtek ki Karaburnura. A szalonikii szűkebb öböl közvetlen közelében cirkálnak s tekintettel arra, hogy Szaloniki a tenger felől nincs eléggé megerősítve, az öbölben elhelyezett tengeri aknák sem fogják megakadályozni Szaloniki bevételét. Ma ideérkezett távirati jelentések szerint tegnap négy olasz hadihajó jelent meg a valonai kikötőben is, ahol két óra hosszán tartózkodtak.

Konstantinápoly, november 6.

A lapok jelentése szerint egy olasz cirkáló az akbai öbölben bombázta a Halidji nevű kis török ügyunaszadot, amely tönkrement. A második kapitány és több matróz életüket veszítették. A legénység többi részét megmentették.

Konstantinápoly, november 6.

A „Szabah“ jelenti, hogy tegnap olasz flotta érkezett Chios elé. A múlt éjjel Beirut, Mersina és Junortalik közelében is láttak olasz hadihajókat.

Páris, november 6.

Idevaló diplomáciai körökben kizártnak tartják, hogy Törökország a legutolsó sikerek után hajlandóságot mutasson Tripolisz átengedésére s itt el vannak rá készülve, hogy az olaszok a legrövidebb idő alatt ki fogják terjeszteni a háború színhelyét, még pedig első sorban az Aegei-tengeren levő szigetekre.

Konstantinápoly, november 6.

Azt híreztetik, hogy az olasz hadihajók már bombázzák Chios szigetét.

Az új olasz parancsok.

Róma, november 6.

Canova tábornok továbbra is főparancsnok marad. Frugoni tábornok, a római hadtest parancsnoka pedig azt az expedíciós hadtestet fogja vezetni, amelyik Tripoliszból az ország belsejébe hatol. A kyrenaikai operációra Ladsereg parancsnoka pedig Ragni tábornok lesz.

A porta az olasz kegyetlenkedések ellen.

Konstantinápoly, november 6.

A porta közli az olasz kegyetlenkedések ellen az 1907. évi hágai kongresszus összes szignatárius hatalmasságaihoz intézett tiltakozó jegyzékének szövegét.

A jegyzék mindenképp hivatkozik a hadi szokásokra vonatkozó megállapodás 1. és 2. fejezetére, amely a lakosságot abban az esetben, ha az ország okkupálása előtt önkéntesen fegyvert fog, hadviselő félnek ismeri el. Olaszország a tripoliszi és henhazii lakossággal szemben követett bánásmódjával a saját maga által elismert elveket lábbal taposja. A jegyzék azzal végződik, hogy a porta, amidőn a kegyetlenkedések és megszárlások aien tiltakozik, nemcsak az önvédelem kötelezettségét teljesíti, hanem a szolidáris nemzetek irányában felelős s sokkal magasabb kötelességet is, mert a fenálló civilizációt az a veszély fenyegeti, hogy csak üres szó marad, minden lényeges tartalom nélkül.

A török kamara.

Konstantinápoly, november 6.

A lapok jelentése szerint a minisztertanács Lutfi Fikri képviselő ügyét illetően elhatározta, hogy egy képviselő letartóztatása az alkotmányban megállapított eseteken kívül, nem engedhető meg. Hír szerint a kormány a kamarától Lutfi képviselő kiadatását kéri. Híre jár, hogy ha a hadügyminiszter az interpellációra nem válaszol, az ös-

zes ellenzéki képviselők lemondanak mandátumukról. Több mint 100 képviselő indítványt irt alá, melyben követelik, hogy Konstantinápolyban az ostromállapotot a kormány szüntesse meg.

Konstantinápoly, november 6.

A képviselőház mozgalmas és elkeseredett vita után 123 szavazattal 33 ellen elfogadta azt az indítványt, hogy a hadügyminiszter ne szerdán, hanem azonnal jelenjék meg a parlament előtt.

Konstantinápoly, november 6.

A kamara ülését ma délután 4 órakor félbeszakították. A hadügyminiszter nem jelent meg. A minisztertanács a portán gyűlt egybe.

Az ifjútörök-párt ülést tartott, amelyen bár délelőtt többen a miniszterek ellen szavaztak, elhatározták, hogy a kormányt támogatják.

A szenátus is rendkívüli ülést tartott, mely ugyanezen kérdéssel foglalkozott s úgy határozott, hogy előbb megvárja a kamara döntését. — A kamara ülését azonban 5 órakor újabb megnyitották. — Az elnök ezután felolvasta a hadügyminiszter levelét, melyben arra kéri a házat, hogy tanácskozással halassza el holnaputánig, hogy közben alkalma legyen a szükséges adatok beszerzésére, megjegyzi, hogy vállalja a teljes felelősséget. Egyelőre képviselőivel megbizva a hadbírószág elnökét, aki a legelső felvilágosításokkal fog szolgálni. A hadbírószág elnöke szolt az esetről, a lapok cikkeiről, amelyek megjelentek. Bár a lap megjelenési joga fel volt függesztve. A hadügyminiszter nem akarta Lutfi Fikri képviselőt elfogadni, hanem csak meghívta, hogy több ügyben felvilágosítást kérjen tőle. Ezután élénk vita támadt, melyben a többség újabb szavazást követelt, de az ellenzék ez ellen állást foglalt. A kamara elhatározta, hogy a vitát holnapután folytatja.

Távirati cenzura Törökországban.

Konstantinápoly, november 6.

Konstantinápolyból jelentik, hogy a török távirata a magántáviratokat ellenőrzi, hadi híreket tartalmazó táviratokat csak a katonai hatóság engedélyével továbbít és siffirozott vagy code-táviratokat egyáltalában nem továbbít.

A kolera.

Páris, november 6.

A Havas-ügynökség jelenti Maltából: Tripoliszból érkezett jelentések szerint az egészségügyi állapotok rosszabbodni kezdenek. Tegnap a városban 50 benszült holttestet találtak. A halált részben kolera, részben éhség okozta. A pálmaligetektől a nagyszámu temetőtlen hulla szaga a városig ér. Az olasz csapatok között naponként mintegy 40 koleraeset fordul elő.

Török menekülők Fiumében.

Fiume, november 6.

Az Adria hajóstársaság „Tisza“ nevű gőzöse Fiuméba érkezett. A hajóra Nápolyban 264 tripoliszi török szállt fel, akiket az olasz kormány szállított Itáliába. A törökök között 140 asszony, Murad Jonad tripoliszi kormányzó-helyettes és egyéb török előkelőségek vannak. A törökök ma és holnap, a fiumei konzulátus közbenjöttével, folytatják utjukat Konstantinápoly felé.

TÁVIRATOK.**A kínai forradalom.**

London, november 6.

Sanghai kínai negyede és a mellette levő kiangjani arzenál ugyszólván kardcsapás nélkül a forradalmárok kezébe került. A Vusung-erődök 5 órákor szintén kitűzték a forradalmárok fehér zászlóját és az őrség átpártolt. A forradalmárok értesítették a konzuli testületet, hogy ideiglenes köztársasági kormányt alakítottak.

London, november 6.

A fölkelők ellen kiküldött Veihsang és Vautcsu tábornokok Tiencsin mellett csapataikkal együtt

átpártoltak a felkelőkhöz. Taihuenből hatalmas fölkelő-csapatok vonulnak Peking felé.

Peking, november 6.

A trón felszólította a nemzetgyűlést, hogy a parlament összeüléseére választói törvényt készítsen és a választásokat annak alapján megejtse.

Juansikkai még mindig vonakodik a miniszterelnökséget vállalni. A kormány nemzetközi csoporttal tárgyal kölcsön dolgában, a garancia kérdése azonban nehézségeket okoz.

London, november 6.

Pekingben szélteben híreztetik, hogy a lázadók vezetői meghasonlottak egymással. Észak és dél között polgárháború készül s országos esőd fog beállni, mire a hatalmak nem kerülhetik el a beavatkozást s akkor bekövetkezik a kínai birodalom felosztása.

A marokkói szerződés.

Páris, november 6.

Nem hivatalos jelentés szerint a kormány már megkapta a legtöbb hatalomtól a német-francia egyezményre vonatkozó választ. Az egyezményt általánosan kedvezően fogadták.

Calais, november 6.

Cuillaux miniszterelnök itt egy banketen így nyilatkozott a marokkói kérdésről:

— A francia kormánynak az volt a meggyőződése, hogy Franciaország semmi esetben sem engedheti egy európai nagyhatalom jelenlétét Marokkóban és hogy Franciaországnak Marokkóban teljes akeziószabadsággal kell bírnia. Franciaország történelmi fejlődéséből kifolyólag kényszerítve érzi magát, hogy Észak-Afrikában, mint muzulmán nagyhatalom, hegemoniáját végleg berendezze, mert különben az a veszély fenyegeti, hogy igényei teljesen semmivé lesznek. Az ily állandó jellegű eredmény elérése végett tárgyalásokat kellett kezdenünk. Az előző kormányok már elérték Anglia kikapcsolását. Hogy Németország is Marokkóban szabad kezet adjon Franciaországnak, kártalanítást engedélyeztünk, mely nem érint bennünket lényeges birtokterületünkön. A pozíciók az afrikai szerzeményekben még nincsenek véglegesen meghatározva. A megállapodás a békét teljesen biztosítja.

Pétervár, november 6.

A német és francia nagykövet ma a külügyminisztériumban átnyújtották a marokkói egyezmény szövegét és kérték az orosz kormány hozzájárulását.

Berlin, november 6.

Az algezirasi szerződés szignatárius hatalmai már elküldték helyesítő válaszukat a német és a francia kormányokhoz. A jegyzékek kivétel nélkül barátságos hangnak. Spanyolország eddig még nem nyilatkozott.

Bécs, november 6.

A német és a francia nagykövek ma nyújtották át a külügyminisztériumban a marokkói szerződést azzal a kéressel, hogy a monarchia járuljon hozzá. Míután a szerződés az algezirasi egyezményt módosítani látszik, az osztrák-magyar külügyi kormány meg fogja vizsgálni abban a tekintetben, megfelel-e a monarchia érdekeinek s a végtől egyidejűleg úgy az osztrák, mint a magyar kormánynak is megküldi a szerződés szövegét.

Páris, november 6.

A mai minisztertanácsban a német-francia egyezmény ratifikációjára vonatkozó törvényjavaslatot tárgyalták. A törvényjavaslatot holnap Fallières elnök aláírja és holnap megküldi a kamara elnökségének.

Páris, november 6.

Tittoni olasz nagykövet ma közölte De Selvez külügyminiszterrel, hogy az olasz kormány hozzájárul a német-francia Marokkó-egyezményhez.

A német külügyi válság.

Berlin, november 6.

Politikai körökben ma azt híreztették, hogy Lindequist lemondása személyes konfliktusra vezetett a volt gyarmatügyi államtitkár és a birodalmi

kancellár között és Lindequist párbajra hívta ki Bethmann-Hollweg birodalmi kancellárt. A híresztelés nem mond igazat, mert beavatottak jól tudják, hogy mikor Lindequist benyújtotta lemondását a évégből felkereste a kancellárt, beszélgetésük szíves hangú volt. Lindequist különben beteg.

Közgazdasági táviratok. Berlini értéktőzsde.

Berlin, november 6.

A mai tőzsdén, amelyet szilárd alapirányzat hatott át, egyes speciális értékek iránt ismét élénk érdeklődés volt. Így eleinte különösen Kanada-részvények iránt Newyork hatása alatt, továbbá egyes kohóértékek iránt a belga vasárak emelkedésére, a Santung-vasut részvényei iránt, ottlavi bányák iránt és a politikai helyzet kedvező megítélése következtében a nemzetközi járadékok, különösen 1902. évi orosz járadék és török sorsjegyek iránt. A folytatólagos forgalomban bányáértékek, a harpeni bányatársaság részvényeinek szökésszerű emelkedésére, amely hírek ezen vállalat és a rombachi kohó közti állítólagos fuzióval kapcsolatban merültek fel, az érdeklődés középpontjába kerültek. A többi értékek közül csak Schuckert- és Baltimore-részvények jegyeztek magasabban, míg varsó-bécsi részvények gyöngébbek voltak. Végül bányáértékek realizációk alatt kissé szenvedtek. A készáruipar ipari értékei egyenletlenek voltak. Gépértékek szilárdak. Napi pénz 4 százalék és alább, magánkamatláb 4 és ötnyolcad százalék.

Ru'oriczáról

álmodik
a liba.

Miniszterelnök (lihegve): Felséges uram, mi fűrésztáadás, csapataink hátrálni kénytelenek...
A király: Azonnal induljon még huszezer ember a harcra.

A hadügyminiszter: Felséges uram, csapatainkat kiszorították az oázisból és most védett pozíciókat foglalnak el Tripolisz előtt.

A király: Látja, ez szép... Csak folytassa...

A főhadiszó: Felséges uram, csapatainkat kiszorították a védett pozícióból és vissza kellett vonulniuk egészen a falak alá.

A király (barátságosan): Ahá!... Ahá!...

A főkamrás (halotthalványan): Felséges uram, katonáinkat beszorították Tripoliszba, ahol erősen szorongatják őket az arabok és törökök.

A király (mosolyogva): Ahá!... ahá!...

A főszakács (beront): Felséges uram, katonáinkat végleg megfőzték. Az ellenség behatolt a városba és az olasz katonákat benyomta a házakba, sötét spájzokba...

A király (nevetve): Nagyszerű, nagyszerű...

A tábori főrabbi: Felséges uram, katonáinkat kiszorították a házakból és lekergették a tengerpartig.

A király: So, so...

A főlovászmester: A katonák térdig vízben állnak már és állandóan hátrálnak a hadihajók felé.

A király: Hála neked, én istenem...

A főpohárnok: A katonák mellig vízben állnak... A kofferek már a hadihajón vannak. Egy óra múlva egy olasz sines Afrikában.

A király (lekesülten): Akkor tehát itt az idő. Elhatározzuk, hogy Tripolisz és Cyrennaika teljes egészében az olasz királyság szuverénitása alá helyezzük és fölhívjuk külügyminiszterünket, hogy ezt az elhatározást barátainkkal, a nagyhatalmakkal haladéktalanul közölje.

Ray.

Az „EGYETÉRTÉS”

szerkesztősége és kiadóhivatala

VI., Eötvös-utca 32. alatt van.

A szerkesztőség telefonja 788.

A kiadóhivatal telefonja: 706.

A „Regina d'Italia” utasai.

— A hazatérő sebesültek. —

Palermo, október 31.

Az áldatlan olasz-török háború, a „tripoliszi kaland” legelső olasz sebesülte ma érkeztek vissza hazájukba. A palermói kikötőbe ma uszott be a Tripoliszból visszatérő „Regina d'Italia” kórházhajó. Szomorú utasai harcoképtelen, sebesült férfiak voltak, akik néhány hét előtt fiatalos hódító kedvükben vigán, épen hagyták el az országot.

Megható látvány volt. A „négy szél piaczn” sűrű tömeggé torlódtak össze az autók, melyek arra vártak, hogy a megcsontított hadfiakat szállítsák a katonai kórházba. Megjelentek a hatóságok fejei, a helyőrség összes tisztjei, élükön a 12. hadtest parancsnokával, hogy szenvedő bajtársait üdvözljék.

Buzgó az igyekezet, hogy a szomorú képet lehetőleg elföldjék a nép elől. Persze, mert a lelkesedést nagyban lelohasztaná az a látvány, hogy a kirándulásról milyen állapotban kerülnek vissza az olasz szülők fiai.

Abban a pillanatban, amikor a parton előretolták a kikötőhidat, néhány vezényszó hangzott el; fegyverek villogtak, masírozó lépések dübörögtek s a felállított gyalogcsapatok és carabinieri kiürítették a teret s hátra nyomták a várakozó, izgatott sokaságot.

Ekkor még tíz zárt beteg-szállítókosci rozott elő s megkezdődött a sebesültek kiszállítása. Elsők voltak a könnyen sebesültek: azok a tisztek és katonák, akik még saját lábukon hagyhatták el a hajót. Egészséges bajtársaik karjára, vállára támaszkodva, lassan lépdeltek a kikötőhidon le. Többnyire a tizenegyes bersaglierik és a 82. s 84. gyalogezred katonái. Lehetőleg tuskolják őket előre. Csak gyorsan, gyorsan, megállás nélkül, a beteg-szállító-kocsikhoz. Egészségügyi katonák és az önkéntes mentőegyesület emberei nyitották ki a kocsiajtót és segítették beszállni a sebesülteket.

De most néhányan a közönség visszaszorított tömegéből áttörték a katonai kordont és a kocsik közelébe tolokodtak. A tompa esendőt izgatott és ideges kérdézőkódások szakítják meg.

— Mi a neved?

Igy kiált husz hang is. Mert az olasz kormány még most se tette közzé az elesettek és sebesültek névsorát. A néptömegben az anyák, apák, testvérek, szeretők ezrei várakoznak szívzorongva és lesik, hogy hirt kapjanak a kivult hozzátartozóikról.

A kérdézőkódásra a félig nyitott kocsikból hangzik a felelet. Sok, sok név zsong a levegőben. Egyre sűrűbbek, izgatottabbak a kérdések és száz, meg száz névvel felelnek az érkezők. Némelyik nevet szomorú kélegyintéssel kísérve.

A könnyen sebesültek után a súlyosan sebesültek kerültek a sor. A villamos vasut kocsijai is ott sorakoznak és ezek is mind megtelnek szerencsétlen összeroncsolt testű fiatal katonacemberekkel. Egyik hordágy a másik után hagyta el a hajó gyomrát, a katonák ovatosan vitték a hajóhidon le és gondosan emelték a kocsikra.

Láttam egy sebesült tisztet. Sohse felejttem el azt a képet, amikor két tengerészkatona támaszkodva, köpenybe burkoltan jelent meg a „stég” magaslatán. Kínosan vánszorogva haladt előre. Karsu, nyulánk alakja meggörnyedt, szőke hajtól körülramázott arca halotthalvány volt. A hid végéhez érve, pillanatig meg kellett állnia, hogy pihenjen. Fáradt mosollyal köszöntötte az öt üdvözlő tisztársait. Megjelenése a tisztek egyik csoportjában mozgást idézett elő. A kételkedés és a csodálkozás moraja futott soraikon végig.

— Ki ez? — kérdezte az egyik tábornok.

És egy másik hang így felelt:

— Ismerem... jól ismerem... tudom bizonyosan, hogy láttam már.

Ekkor egy kapitány kiáltott föl:

— Hiszen ez Moni! És hozzáistev, megszólította: Szegény Moni! Meg sem ismertünk! Megsebesültél!

Az érkező szomorúan mosolygott és balkezevel félretolta a köpenyét — hiányzott a jobb karja.

Palamenghi Bersaglieri kapitány követi. Karja föl van kötve s nyomában suhancz fia lépked, vállán török puskával, melyet atyja hozott magával. Mindenki látni, érinteni akarta az elegáns, könnyű fegyvert s a hős kapitányt a tömeg lelkesült brávózása kísérte.

Könyvek szöktek a szemembe, amikor egy ösz-szeszabdalt arcú katona sehogysem akart autóra szállni!

— Nem, nem, gyalog megyek!

És a következő pillanatban már egy aggastyán karjaiba rohant:

— Apám, édes apám! — kiáltotta, — itt vagyok, megint nálad vagyok!

A tömeg néma meghatottsága s lázas izgatottsága pillanatról-pillanatra fokozódott. A carabinieri csak ügyvel-bajjal bírták visszatartani. Kocsi kocsi után, auto auto után és a villamosok hosszú sora is elrobogott, míg legutolsónak egy fekete posztóval leborított hordágy hagyta el a hajót. Az emberek ezrei megdermedten bámultak arra a gyászos posztóra, melynek redői mögött egy emberi test vonalai rajzolódottak le. Az egyik súlyosan sebesült utközben kiszenvedett... és hazahozták, hogy utolsó álmát a hazai földben aludja...

ÜJDONSÁGOK.

NAPIREND. Naptár: kedd, november 7. — Róm. kath.: Engelbert. — Prot.: Izolda. — Görög-ország: október 25. Marcián. — Zsidó: Markhesvan 16. — A nap két reggel 6 óra 52 perczkor, nyugszik este 4 óra 34 perczkor. — A hold két délután 4 óra 54 perczkor, nyugszik reggel 7 óra 47 perczkor.

A képviselőház elnöke fogad a képviselőházban délután 5 órakor.

A posta- és távirat vezérigazgatója fogad délnél 12—2-ig.

A képviselőház ülése délelőtt 10 órakor. Liszt-kiállítás a Nemzeti Muzeumban. Nyitva 9—2 óráig és 4—7-ig. Belépődíj nincsen. — Petőfi-ház (Bajza-utca 21.) Nyitva 10—2-ig. Belépődíj nincsen. — Háziipari Szövetség kiállítása (Kigyó-tér 1.) Nyitva egész nap. Belépődíj nincsen.

Nyitvalevő muzeumok: Nemzeti Muzeum régiség-tára 9—2-ig. — Aquinumi Muzeum 9—4-ig. — Erzsébet Muzeum 9—4-ig. — Fővárosi Muzeum 3—6-ig. — Iparművészeti Muzeum 9—1-ig. — Mezőgazdasági Muzeum 10—1-ig. — Ráth Muzeum 10—4-ig. — Széchenyi Muzeum 10—12-ig. — Tanszermuzeum 3—7-ig.

Nyitvalevő könyvtárak: Akadémiai Könyvtár 3—7. **Nyitvalevő képtárak:** Angol művésznők kiállítása a Nemzeti Szalonban. Nyitva 9—6-ig. Belépődíj 1 korona. — Történelmi Képesarnok. Nyitva 10—2-ig. — A Szépművészeti Muzeum régi képtára. Nyitva 10—2 óráig.

— **A király üdvözlése.** Bécsi jelentés szerint ma van huszonöt esztendeje annak, hogy báró Lederer alezredest a király Ferencz Szalvator főherceg főudvarmesterévé kinevezte. Ebből az alkalmából a király Lederer báróhoz a következő táviratot intézte:

„A mai nap, amelyen 25 esztendő előtt vöm udvartartásának vezetésével elvállalta, óhajtott alkalmul szolgál nekem, hogy Önnek, kedves Lederer báró teljes elismerésemel és legőszintébb hálámattal fejezzem ki ezen a téren tanúsított kiváló kötelességtudásáért, körültekintéséért és általában odaadó buzgalommal teljesített kiváló szolgálataitért.

Ferencz József.”

— **A jövődön trónörökös-pár új lakhelye.** Prágai jelentés szerint Mária Jozefa főhercegnő vasárnap Elba-Brandeisba érkezett, hogy a kastély be rendezését megtekintse. E kastélyban Károly Ferencz József és Zita hercegnő fog lakni. A főhercegnő két napig marad Brandeisban.

— **Az igazságügyminiszter látogatása a gyűjtőfogházban.** Dr. Székely Ferencz igazságügyi miniszter vasárnap délnél meglátogatta a kőbányai gyűjtőfogházat. A látogatás célja az ott elhelyezett országos bünyügyi megfigyelő-osztály megtekintése volt. Vajna Károly fogházfelügyelő mutatta be a fogházat, ahol éppen ebéd ideje volt. A bünyügyi muzeum helyiségeinek megtekintése után a miniszter az elmebajosok megfigyelő-osztályát részletesebben is megvizsgálta s azután egy különteremben dr. Némethi Ödön, az intézet orvosa, néhány gyilkossággal terhelt elmebajost vezetett a miniszter elé. Az egyik egy családirtó volt, a másik vizsgálóbíróját lötte agyon. Az elővezetett egyének előadták zavaros kívánságaikat. A szemle után rövid villásreggeli volt, mire a miniszter visszatért a fővárosba.

— **A budapesti törökök lakomája.** A török tanuló ifjak budapesti társasága most ért el fennállásának második esztendejéhez. A társaságnak körülbelül 60 tagja van, akik részint budapesti és vidéki gyárakban, részint gazdasági és művészeti főiskolákban, valamint felsőipariskolákban és ipari szakiskolákban folytatják tanulmányaikat. A kör azonfelül, hogy az itt tanuló török fiúk között az összetartást építi, az önképzést török és magyar folyóiratok és irodalmi művek beszerzésével szolgálja, tagjait szükség esetén segítségben is részesíti. A kör első esztendei működésének befejezését szombaton este a Gambinus-féle vendéglőben sikerült társasvárosával ünnepelte, amelyen a körtagokon kívül több közéleti notabilitás is részt vett. Így többek között Gelléri Mór kir. tanácsos, az Országos Iparegyesület igazgatója, Kunoss Ignác, a keleti akadémia igazgatója, Strauss Adolf, a keleti akadémia tanára, továbbá a török konzulátus, a kereskedelmi muzeum és az Országos Iparegyesület több képviselője. Az első felköszöntőt Gelléri Mór, a török ifjak magyarországi kiképzésére irányuló akció megindítója mondta, méltatva a török-magyar akciónak mindkét nemzetre vonatkozó jelentőségét. Poharát a két állam uralkodójáért ültette. Ezután Junus Semszeddin, a kör elnöke, közölte a vendégeket, első sorban a török ifjak két atyai pártfogóját: Gelléri Mór és Kunoss Ignácot. A beszédre, amelyet Hüszsein Arif magyar nyelven tolmácsolt, Kunoss Ignác nagyhatású török nyelvű tözstban válaszolt. Strauss Adolf indítványára a szultánt táviratban üdvözölték.

— **Toselliné újabb memoárjai.** Párisból jelentik nekünk: A „Matin” közli mai számában, hogy Toselliné új cikksorozatát fog megindítani emlékirataiból s ez a sorozat a legutolsó eseményeket tárgyalja. Az első cikkben azt fogja elbeszélni, hogy miképpen szöktette meg fiát Toselli.

— **Curiené lezárja a szerelmi regényt.** Curiené, a tudós tanár-asszony, lezárja a nevéhez varrott szerelmi regényt. Lezárja a kalandos szökevényes a fizikus Langevin professzorral. Párisi jelentés szerint Curiené a világhírű fizikusnál alibit bizonyított. Elmondta a párisi ismerősöknek, akik Brüsszelben felkeresték, hogy a nyáron nem volt együtt Langevinnel, Zakopanyében, a lengyel-magyar határ e vadregényes fürdőhelyén nyaralt, ahol hűgának szanatóriuma van. Auszisztusban rüsszartért Párisba, sehol nem mutatkozott, mert tudományos kísérleteivel volt elfoglalva s egy hét előtt utazott Brüsszelbe a természettudományi kongresszusra. Langevin pedig felvilágosította a hírlapírókat, hogy a nyarat Newhavenben töltötte két nával egy barátjának felusi birtokán. — Tény az, hogy el akar várni feleségétől, mert megé unta az örökös féltékenykedést, de minden egyéb kőszá mese. — Egy másik jelentés szerint Langevin kijelentette, hogy ő feleségéről és gyermekeiről mindig bőszesen gondoskodott. Azt az állítást, hogy Langevinné Curienének több Langevinhez intézett kompromittáló levelét találta meg, eddig nem erősítették meg de nem is cáfolták meg. Langevinné asszony mindent elkövet, hogy Curienének a további nyilvános szereplését Párisban lehetlenné tegye. Egyébként Curiené a Le Journal ellen sajtópórt szándékozik indítani. Langevin pedig párbajra akarja hívni a cikk szerzőjét. Ugy látszik, hogy a Langevinre és Curienére vonatkozó pletyka teljesen alaptalan.

Párisból jelentik: Kiváló tudósok, akiket a lapok megszólaltattak Curiené ügyében, köztük Poincaré is, azt mondják, hogy az állítólagos botrány nem igaz, csak szenzációt hajhászó lapok fújták fel minden ok nélkül.

— **Népgyűlés a koresmák vasárnapi bezárásáért.** A Good-Templar-rend tegnap, vasárnap Lozsoncon, a város háza nagytermében népgyűlést hívott össze, amelyen dr. Dóczy Imre, mint előadó beszélt a szűkségéről, hogy vasár- és ünnepnapokon pálinkaméréseket és koresmákat zárva tartásák. A népgyűlés az előadó indítványára határozati javaslatot fogadott el, amelynek értelmében kérvényt adnak be a képviselőházhoz és a kormányhoz a pálinkamérések és koresmák vasárnapi munkaszüneti érdekében. A kérvények beadására Hazai Samu honvédelmi minisztert, a kerületi orsz. képviselőjét kéri fel.

— **A monakói herceg és a leánya.** Párisban, kedden az Avenue du Trocadero fényes nappal titokzatos és nevezetes leányszöktetés történt. Egy fiatal leányt, aki nevelője társaságában sétált az utcán, hirtelen megragadtak, egy közelben álló autombilba vittek, mely aztán nagy sebességgel elrobogott. Most kiderült, hogy a leányt Lajos monakói herceg szöktette meg s a leány saját tizenötéves, nem törvényes házasságából származó gyermeke. A leány anyja már régóta nem él együtt a herceggel s ezért, minthogy mind a két szülő versengett azért, hogy a gyermeket magánál tarthassa, a leány nevelését Albert monakói fejedelem vállalta magára. Albert fejedelem a leánykát Köhnné asszonyra, Rothschild Henry báró feleségének nővérére bízta. Lajos monakói herceg azonban nem nyugodott bele ebbe s ezért fényes nappal elrabolta a leányt. Az utcán sétáló közönség tanúja volt a leányszöktetésnek, de nem tudta megakadályozni. Hogy a herceg hová vitette a leányt, nem tudják. A francia rendőrség, minthogy egy szuverén uralkodóház családi ügyéről van szó, nem avatkozhatik bele a dologba.

— **Lassale barátja.** Münchenből jelentik nekünk: Mikor Rakovica Helén meghalt, semmi pénz sem maradt utána, még annyi sem, amennyiből a temetés futotta volna s ezért a város a holttestet az ercsi boncoltani intézetnek akarta átengedni, azonban közbeleptek Lassale Ferdinánd egykori barátai s kieszközték, hogy a város nekik engedje át Rakovica Helén holttestét s ők temették el.

— **A fogtechnikusok működésének szabályozása.** A Fogorvosok Országos Egyesülete beadvánnyal fordult a főváros tanácsához, azt kérve, hogy a fogorvosi intézeteknek elnevezett fogműves ipartelepeket megrendszabályozzák és szigorúan ellenőrizzék. A kerületi előjárók a főváros tanácsának felhívására ma Hanvai Sándor kir. tanácsos elnöklésével tartott értekezletükön foglalkoztak az ügygel. Mindenekelőtt megállapították, hogy a belügyminiszter körrendelete a fogművesek (fogtechnikusok) iparát általánosságban rendezte és működésük körét megállapította. Erre való tekintettel a most már idejét múlt beadvánnyal az előjárók nem foglalkoztak. Megállapították, hogy mindenesetre be kell várni a szabályrendelet intézkedéseit folytán beálló helyzetet. De már most is jelzik az előjárók, hogy azokat a fogműveseket, akik ezen belügyminiszteri szabályrendelet után nyerték el iparigazolványaikat, legszigorúbban ellenőrizni fogják.

— **Becsülták a Pilvaxot.** Ragyogó elmúlt idők tanuját, lelkes mozgalmak színhelyét adták át most a rombolásnak. A koronaherzeg-utcai régi Pilvax-kávéházban, melynek épületét ma hajnalban kezdték lebontani, kegyeltes búcsuzató-ünnep volt vasárnap délután. A márciusi ifjúság egykori gyűléshelyén nagyszámú ünneplő közönség sereglett össze, melynek sorában ott volt dr. Ferenczi Zoltán, a Petőfi Társaság alelnöke Kéry Gyula titkár, továbbá az Egyetemi Kör és a Szent Imre egyetemi ifjúsági kör te-ületeleg. Az ünnepet a cigányzenekar által előadott Szózat nyitotta meg. Ezután dr. Korács Dénes lapszerkesztő lépett az emelvényre és lelkes hangú emlékbeszédet mondott, melynek végén bejelentette, hogy a kávéház mostani gazdája, Schovanecz János a Petőfi Háznak ajándékozta mindazokat az ereklyetárgyakat, amelyek a régi nagy időkben fennmaradtak. Így a márciusi ifjak híres asztalát, ahol Petőfi a „Talpra magyar”-t először elszavalta, Petőfi iratszekrényét, esikuját, dákóját, több régi értékes képet és iratot. Zajos dőljéssel követte a beszédet, amely után Hupcsák Gyula orvostanhallgató, a Szent Imre Kör tagja díszmagyarban a dobogóra állott és élénk tetszés mellett szavalta el a „Talpra magyar”-t. Végül az ünnepet a Himnusz rekesztette be, amelyet az egész gyülekezet cigányzenekisérettel, mély meghatottsággal énekelt el. A Pilvax-kávéházat az ünnep lezajlása után bezárták és új alakban a régi ház helyére építendő új palotában másfél év múlva nyitják meg.

— **Tisztviselők súlyos karpárba.** Máramaroszigeten súlyos kimenetelű karpárba vitt két pénzügyi tisztviselő. Keller Andor pénzügyi számvizsgáló a hivatalban összeszólalkozott Szentkirályi Árpád számtiszttel. Tegnap délután a honvédlaktanyában karpárba vitték súlyos feltételekkel. Keller fején, orrán, száján oly súlyos sérüléseket szenvedett, hogy orrát azonnal operálni kellett.

— **„Yes” porcellán-pouder a legjobb.** 3 és 5 korona.

— **Öngyilkos urilány.** Ma este 10 órakor a Podmaniczky- és Izabella-utca keresztezésénél járókelők rémülten szaladtak össze egy rómes sírköve fölé. Mikor felocsudtak első ijedségükből, az Izabella-utca kövezetén elterülve találtak egy fiatal nőt, ki összetört tagokkal, mozdulatlanul fekiüdt az utca gylogjáróján. Csakhamar előkerült a rendőr is, aki megállapította, hogy a fiatal leány, aki Harmath Lidia, Harmath Dezső magánbivatalnok fogadott gyermeke, öngyilkossági szándékából atyjának harmadik emeleti lakásából leugrott. Az érzékeny lelkű leány ma este a rendesnél később tért haza s atyja ezért megdorgálta. A fiatal leány a fölteti elkeseredésében halálra szánta magát s tervét végre is hajtotta. A mentők az alig tizenhat esztendő Harmath Lidia, ki életveszélyes sérüléseket szenvedett, a Rókus-kórházba szállították. Életben maradásához kevés remény van.

— **Csillagh József ünneplése.** A Kereskedelmi Utazók Országos Egyesülete tegnap este az igazgatóság egyik érdemes tagjának, Csillagh József tiszteletére fényes bankettet rendezett, amelyen az egyesület elnöksége és igazgatósága teljes számban és az egyesület tagjai is nagy tömegben vettek részt. Csillagh József egy évvel ezelőtt indította meg azt az akciót, amelynek célja, hogy a kereskedelmi utazók részére nyugdíj-előleget teremtsenek. Csillagh fáradhatatlan munkásságának köszönhető, hogy egy év lefolyása alatt 300.000 korona gyűlt össze a nyugdíjalap részére és hogy a mozgalom már nemcsak az utazókra terjed ki, hanem a fővárosra is, akik most az alkalmazottakkal karöltve buzgólkodnak a nyugdíjalap kiépítésén. A mozgalom egyéves jubileumát ünnepelte meg az egyesület fényes bankett keretében, amelyen Csillagh József érdemét számos felköszöntőben méltatták.

— **Ferrer-szobor leleplezés.** Brüsszeli jelentés szerint Francesco Ferrer szobrát tegnap leplezték le. Hovac protestáns lelkész tartotta az avató beszédet s ott volt az ünnepen a kivégzett Ferrer hűga is. Haeczel tanár üdvözlő táviratot küldött. A szobor poétikus alkotás. Különösen sikerült rajta a Géniusz alakja.

— **Merénylet a villamoskocsira.** Az Erzsébet körúton ma délben a Dob-utca és Wessclényi-utca között a 203-as számú városi villamoskocsira a járókelők közül valaki rálőtt. A golyó a villamos ablakát ütötte át és a másik oldalon repült ki, anélkül, hogy valakiben kárt tett volna. A nagyforgalmu helyen óriási pánik támadt a lövés nyomán és a tettes a tumultusban elmenekült. A rendőrség nyomban megindította a vizsgálatot, de mindezeidig nem tudta megállapítani, hogy ki a cselekedő és miért lőtt rá a villamosra.

— **Őszi virág vásár Budapest.** Az Országos Magyar Kertészeti Egyesület e hó 11—14-éig őszi virágvásárt rendez az Iparművészeti Múzeum Üllői-úti helyiségében. A virágvásár célja az, hogy egyrészt a virágkedvelő közönséget közvetlen összeköttetésbe hozza a termelő kertészekkel, másrészt pedig, hogy Budapestben a lakóhelyiségeknek szobanövényekkel leendő díszítését alkalmas szobanövények bemutatásával is előmozdítsa. A vásár az említett napokon reggel 9 óráig este 7 óráig lesz nyitva, amely időben a kiállított virágneműket állandóan árusítani fogják. A vásár rendezését Petz Armin egyesületi elnök és Lokovsek Antal osztályelnök, főrendező végzik.

— **A kolera.** A belügyminisztérium közegészségügyi osztálya ma délben a következő jelentést adta ki: A komáromvármegyei Kizsa, a pestmegyei Úszód, a torontálvármegyei Nagykillinda községében 1—1, a torontálvármegyei Monostorszeg községében 3, Alsóaradi községben 5, Basahida községben pedig két koleragyanus megbetegedés fordult elő. — Zágrábi jelentés szerint Martinezi kolerajárványos faluban tegnap négy új koleragyanus megbetegedés fordult elő. Grabovó és Beeczamében egy-egy ázsiai koleraeset volt. Mindkét eset halálos kimenetelű volt. Rettenetesebben pusztít a kolera a novibazári török szandzsákságban, egyedül Novibazár városban több mint 1100 ember esett áldozatul a kolerának. — Nagybecskerekéről jelentik: A legutóbbi 24 órában Felső- és Alsóaradon hat újabb koleragyanus megbetegedés történt, amelyek közül kettő halálos kimenetelű volt. Nagykillándán egy, Basahidon pedig két koleragyanus megbetegedés történt.

— **Házasság.** Hegymeghy János Máv ellenőrt kötött házasságot Temesváron Michnik Angelával, Michnik Ferencz ny. ellenőr és neje, Mellyes Filoména leányával és néhai Mellyes János 1848—49-iki kormányfőtitár és neje, Lombay Julia unokájával.

Huber Nándor, az „Ujlap” kidehivatalának főnöke eljegyezte Szegő Lilikét.

— **A Palma-Kaucuk R.-T.** a II. budapesti kirakatverseny alkalmával egy 60, egy 40, egy 30 és egy 20 koronás díjat tűzött ki oly kirakatrendezők jutalmazására, kik kirakatjukat „Palma”-kaucukokkal díszítik.

— **Szocialisták és demokraták.** A budapesti munkások vasárnap délután negyed négy órára a Hungária-körút 86. számú vendéglőbe gyűlést hívtak össze. Ezt a főkapitány meg is engedte. Vasárnap délelőtt azonban a főkapitány betiltotta a gyűlést a következő indoklással: „Igy kellett határoznom, mert a 11069—fk. 1911. sz. határozatom kiadása után beszerzett jelentésekből, épp úgy, mint a „Népszava“ mai számában foglalt közleményből megállapítható, hogy egy a bejelentők által képviselt szociáldemokrata munkások, valamint az általuk a gyűlésre meghívott demokraták botokkal fel-fegyverkezve szándékoznak megjelenni a gyűlésen, amely előreláthatólag véres összeütközésre szolgáltatna alkalmat. Ennek megakadályozása pedig közrendészeti szempontból kötelességem.“ A betiltó végzést már az idő rövidsége miatt nem lehetett kézbesíteni. A gyűlés színhelyén mintegy nyolcvan főnyi tömeg jelent meg, szocialista munkások. Ugyanebben az időben a demokrata-párt külterületi helyén mintegy ezerháromezres demokraták hoztak össze társaságukat és a tömeg negyednégy órakor zárt sorokban megindult a gyűlés színhelye felé. Ekkor a rendőrtisztviselő a gyűlésen felolvasva a betiltó határozatot, a felvonuló demokraták útjába állott a lovas- és gyalogrendőr csapat s a demokraták előtt is kihirdették a gyűlés betiltását. A szocialisták és demokraták csapata is széjjeloszlott. A demokraták kisebb csapatokban az Andrassy-utra vonultak és a demokrata-kör előtt állottak föl és dr. Várossy Vilmos lelkes beszédet intézett hozzájuk:

— Önök a mai napon megmutatták azt, hogy a polgárság nem gyáva és nem akar meghalni. Önök a mai napon szembeszálltak azokkal, akik a kispolgárok számára nem tudnak más sorsot, mint a halált, akik azt a szívtelen politikát hirdetik, hogy azoknak a kisembereknek, akiknek sorsa rosszabb a proletárnál, annak a kispárnak kiskereskedőnek és kofának meg kell halnia, hogy a nagyszámú munkásvezér urak egy krajczárral olesóbban élhessenek. (Ugy van! Éljen!) Mindig harsogtam a nagytöke tulkapásai ellen, de az a gonoszság nincs bennem, hogy szegény emberek eltaposására adjam magam. Ha jók voltunk a kilakoltatott százainak elhelyezésére, ha jók voltunk a munkáslakások felépítésére, akkor azt érdemeltük mi, hogy megrágalmazzanak? És ha a mai gyűlésen sokan voltak én azt kívánom, hogy csak annyian lettek legyen a munkások ott odakünn az Angyalúdon, ahányan lakást szereztem és ahányan segítettem, akkor elegen lehettek. Most számunkra le van zárva az ügy, ha van fejezve a küzdelem. Mi megmutattuk két alkalommal, hogy nem ijedünk meg a szájkaszkodótól. Most azonban, mint polgároknak, más munkánk van, mint rosszaszajú rágalmozók hazugságival bibelődni. Mi lepleztük rágalmaikat, megmutattuk, hogy a polgárság nem gyáva és részünkről az ügyet befejeztük, ezentel tehát semmiféle provokációkra gyűléseiken ne jelenjenek meg. Köszönöm önöknek, hogy ma példát adtak, hogy a polgárságnak milyenek kell lennie önértzetben és bátorságban. Isten áldása kísérje önöket.

Közben néhány szocialista is a kör elé érkezett, nagyobb összeütközés azonban nem történt. Amíg a demokraták Várossyit éljenzték, a szocialisták abuzogáltak és azzal fenyegetődtek, hogy a jövő héten majd elégtételt vesznek maguknak. Késő délután volt, amikor a csoportosulás megszűnt a kör helyisége előtt. Közben azonban hat embert, akik a rendőri intézkedésnek ellenszegültek, elállítottak. Ezek között van három iparossegéd, egy joghallgató, egy magánhivatalnok és egy betegpénztári tisztviselő. Igazolás után szabadon eresztették őket. — A VI. kerületben állandó a féltékenykedés a szociáldemokraták és a demokraták között. Ez utóbbiak tömegben is tulsúlyban vannak, azonkívül a kis polgárság nem felejtetheti el, hogy a demokraták önzetlen vezére Várossy mit tett a kisemberekért és különösen milyen óriási munkát fejtett ki a vas- és fém munkások sztrájkja alkalmával, hogy a kilakoltatott százait elhelyezte, hogy munkáslakásokat építtetett, hogy szembeszállt a háznsorásokkal és saját felelősségére megnyitotta a Jántsits-téri hajléktalan proletároknak az Arénauti iskolát. Dr. Várossy Vilmos kijelentette, hogy az áldatlan viaskodást a maga részéről befejezte és nem hajlandó megengedni, hogy elvtársai ezután bármely provokálásra reagáljanak. Senkinek nem for sikerülni, hogy Várossyit a munkások ellen

felingerelje. A munkásság jogos érdekeit továbbra is szolgálja fogja, mert különbséget tud tenni a vezetők és a félvezetettek között.

— **Nagy viharok.** Kielből jelentik: Schleswig-Holstein nyugati partján nagy viharok voltak. Bredtstől jelentik, hogy az Északi-tenger hullámai a két kilométer hosszú és három méter széles molót elsöpörték. Ha növekszik az ár, a legrosszszabba kell elkészülnie lenni. — **Westerlandból** jelentik: Orkánzerű vihar és nagy hullámkicsapás múlt éjszaka tönkretette a győrvházat és az összes tengerparti építkezéseket. A világos világítás és a szárazfölddel összekötő telefon vezetke is elpusztult.

— **Az amerikai magyar újságírók hagyatéka.** Newyorki jelentés szerint a „Newyork World“ magyar származású elhunyt kiadóinak, Pullitzer Lajosnak a végrendeletét tegnap felbontották. Pullitzer harmincz millió dollárt hagyott hátra, melynek a legnagyobb részét özvegye és gyermekei kapják, de jótékony célokra is jelentékeny összeg jut. A „Newyork World“ és Pullitzer másik, St. Louisban megjelenő lapjának a vezetése a trösztök kezébe megy át.

— **Meg akarta gyilkolni az anyját.** Bécsből jelentik: Mateika Lipót 16 éves inasgyerek tegnap meg akarta gyilkolni anyját. A fiut anyja többször megbüntette, mert elhordott a lakástól sokféle bolmit és eladogatta. Tegnap is ilyesmit követett el s ezért anyja megszidta, aztán kiment a konyhába. A fiu utána sompolygott s mikor az öregasszony háttal fordult felé s lehajolt egy faláda fölé, a fiu felkapott egy fejszét s anyja fejére sújtott. A vágást az asszony véletlenül kerülte ki, mert ugyanabban a pillanatban hátrafordult s ekkor az elvetemült suhanz még egyszer sújtott. Ez a csapás fején találta anyját, úgy hogy beletántorodott. A fiu harmadszor is fejbe akarta vágni, de közben anyja magához tért, megragadta a fejszét és segítségért kiáltott. A szomszédok behorantak, lefogták és a rendőröknek adták át.

— **A nép lincsel.** A Berenczey-utca 55. sz. ház első emeletén Csákány Lajos harminczéves éves napszámos összevesszett Sefcsik Géza asztalos-segédvel. A civódás hevében Csákány revolvert rántott elő és lövöldözni kezdett. Öt golyó lölt ki. Ezek közül egy Skarits József harminczéves éves napszámot a fején sebezte meg súlyosan, egy másik golyó pedig leröpült a 12-es számú lakásba, ahol Kerek Lukácsné harmincznyolcz éves munkásasszonyt sebesítette meg. A lakók a lövöldözésre meghorantak Csákányt, elvették tőle a revolvert, rátámadtak és addig ütötték-verték, míg eszméletét elveszítve, vértől borítva összeesett. A mentőket hívták, akik a súlyosan sebesült lövöldözőt, továbbá két áldozatát, Skarits Józsefet és Kerek Lukácsnéat a Rókus-kórházba vitték. A rendőrség megindította az eljárást.

— **Állami alkalmazottak nagygyűlése.** Az a mozgalom, amelyet a magyarországi díjnokok országos egyesülete az igazságügyi kezelőtisztviselők országos egyesületének memorandumára mellett, különösen annak a VIII—XI. fizetési osztályban lévő tisztviselők és kisebb javadalmazású állami alkalmazottal bevonásával indított, oly nagy arányokat öltött, hogy ily nagymérvű csoportosulás az állami alkalmazottaknál még nem tapasztaltunk. A nagygyűlést a budapesti büntető törvényszék esküdtiszkei termében e hó 12-en, vasárnap fogják megtartani. Tarr Lajos egyesületi elnök vezetésével.

— **Öngyilkos rekruta.** Szabadkáról táviratozik az ottani honvédszár-laktányában Sutolovics Rókus közhuszár, aki most október elsején rukkolt be, felakasztotta magát. Levelet hagyott hátra, melyben szüleinek azt írja, hogy megunt az életét, rosszul is bántak vele, ezért vált meg az élettől.

— **Magyarországi szélhámosok az idegenben.** A bécsi rendőrségnek két magyarországi szélhámos került a kezére. A tegnap letartóztatott két jómadár közül az egyik egy Irányi József Béla néven szereplő 36 éves ember, akiről kiderült, hogy értelmi szerzője és orgazdája volt azoknak a betöréseknek, amelyek az utóbbi hetekben egy Brunner nevű elbocsátott kadét követett el a bécsi dohánytözsdeknél. — Brunner már a múlt héten letartóztatva a rendőrség s az ő vallomásaiból derült ki, hogy a betörések tulajdonképpen szervezője Irányi, valódi nevén Eckmayer József. Irányinak éveivel ezelőtt volt egy kis ablakredőnygyára és mikor ő Bécsbe költözött és itt hamis utakon próbált szerencsét. Egy tengerésztszifól 12 ezer koronát esalt ki. Most kiderült a büne és a rendőrség letartóztatva, Ez az Irányi volt az, aki 1907-ben Budapesten elcsábított egy lányt, házasságot ígért neki s azután elhagyta. A lány akkor vitriollal elesufította Irányi arcát. A trafikbetörésekben Irányinak és Brunnernek volt egy cimborája is, Weisz Sándor nevű foglalkozás nélküli munkás, aki szintén magyar származású. Tizenöt ilyen betörésben volt részes. Őt is letartóztatták.

— **Öngyilkos katona.** Zomborból jelentik: Kozlosi Sándor pacséri illetőségű, 6. honvédszázalagvezetői közlegény, aki a katonasághoz való bevonulásakor a budapesti népszínháznál mint kardonalos működött, ma szolgálati fegyverével mellbelőtte magát és haldokolva szállították a kórházba. Kozlosi sehogyan sem tudott beletörődni a katonaságba és utóbbi időben e fölött sokszor panaszkodott.

— **Kéjntázás az Adrián és a Középtengeren.** Február hó elsején indul Triestből a „Thalia“ luxusgőzöse: Korfu, Syrakusa, Malta, Tunis, Palermo és Nápoly érintésével a francia Rivierára (Ville Franche). Részvételi díj, teljes ellátással 380 korona. A részvételre vonatkozó bejelentések az Osztrák Lloyd magyarországi kizárólagos képviseletéhez: a Központi Menetjegyirodához (IV., Vigadóter 1.) intézendők, ahol ugy érre, mint más utazásokra, kedvezményes áru menetértéti és körutazási jegyekre vonatkozó kimerítő felvilágosításokkal és prospektusokkal díjtalanul szolgálnak.

— **Halálosvégi baleset.** Vasárnap délután Szabó Gábor negyvenéves kocsis a Soroksári-ut 132. számú üres telken egy kétkerekű kocsit kerekét kenegette. Közben a kocsit eldült, Szabó Gáborra zuhant és a szerencsétlen embert agyonnyomta. Holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe vitték.

— **Életuntak.** Nadas Róbert huszonhárom éves gépészmérnök a József-utca 15. számú lakásán mérget ivott. Életuntága okát nem tudják. A Rókus-kórházba vitték, ahol tegnap este meghalt. — **Hadnagy Elza** tizenhét éves gyári munkásnő a Zuglói-ut 37. számú lakásán, **Hovacsek Anna** 13 éves szabónő, Ujpesten, a Lörincz-utca 16. számú lakásán szublimátoldatot ittak. Mind a kettőt a Rókus-kórházba vitték.

— **Halálozás.** Kásonzföldi dr. Veress Lajos ny. cs. és kir. I. oszt. főtörzsorvos, a koronás arany érdemkereszt és hadiérem stb. tulajdonosa életének 67-ik évében, hosszas szenvedés után elhunyt Budapesten.

Arnstaedt György titkos kereskedelmi tanácsos, a Dresdener Bank sok éven át volt igazgatója és drezdai olasz főkonzul tegnap Berlinben meghalt.

Preiss Simon, a czibakházi izr. hitközség elnöke, közbeesülésben álló kereskedő elhunyt. A megboldogult 12.000 koronát hagyott Czibakháza szegényeinek. Ma temették nagy részvétellel. A temetőben **Sztrihá Kálmán** kath. lelkész is mondott búcsúbeszédet.

Gjulenics tábornok, állami tanácsos tegnap este 73 éves korában hirtelen meghalt Belgrádban.

Schmaroda kereskedelmi tanácsos, a Bosnische Post című lap kiadója Bécsben meghalt.

Hunffy Imre nyugalmazott színészt, ismert tenoristát tegnap temették el Pécsen nagy részvétellel.

— **Royal-Orfeum.** Budapest, Erzsébet-körút 31. sz. Színhazi és varieté műsor. Kezdeté 8 órakor.

— **Czim- és reklámtáblákat, nemesi cimereket készít Harsányi László.** Budapest, VII., Hungária-körút 155. Telefon 170—12.

— **Használt irógépeket, elsörendűeket 30—75 százalék engedménnyel, jótállással, részletfizetésre is szállít az Ujlaki-irógéptelep,** Budapest, VII., Erzsébet-körút 28. Telefon: 122—60.

— **Bob hashajtó a legkellemesebb, 10 fillér.**

— **Fodor-féle vívőterem a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívőterme. Különös gond fordítanak a gyermektorna- és vívásra.**

— **Béraitók.** Néhány napja gyönyörű új automobillal tündek fel Budapest utcáin. Az agilis Világjárás r. t. menetjegyirodájának béraitói ezek, amelyek daczára elegáns és elsőrendű voltak, rendkívül mérsékelt díjtételek mellett állnak a nagyközönség rendelkezésére, egy a város megtekintésére, mint egyes menetekre, órákra és hosszabb időkre is. Berletekre, állandó meghatározott menetekre, hosszab idő tartamokra, turákra, vagy bármily más kombinációkra vonatkozólag költségvetéssel szolgál a Világjárás r. t. menetjegyirodájának automobil osztálya. (V. Föld-utca 1., bejárás a Dorottya-utca felől.) Megrendelés 152—52. számú telefonon eszközölhető, reggel 9 órától este 6 óráig.

— **A tripoliszi eseményekről** készült legújabb mozgófényképfelvételek szenzációs sorozata kerül ma bemutatásra az Apolló Színházban. Az új felhelt műsor záróképe az *Egy asszony karrierje* című 3 felvonásos színmű, amelynek főszerepét Poldi Müller, a Lustspielhaus világhírű művésznője játssza.

— **A zsarok évadja megkezdődött.** Ez idén a fiatal emberek ne féljenek. A szendvicsekhez nem meleg lötyöt kapnak, hanem igenis illatos, aromás és a legfinomabb rumot. A *Párisi Nagy Áruház* óriási tea- és rumosztályában, e héten a legizletesebb teakészletből csomagot 16 fillérért árusít és kitűnő minőségű valódi Jamaika-rumból esillagosat literjé 2 kor. 50 fillérért.

— **Fővárosi Orfeum.** Soha még úgy nem tett szelt variété-szám, mint a novemberi műsor egyik ékessége, a világhírű *Trombeta* groteszk-kettős. A közönség számtalanszor hívja őket a függöny elé minden este. Az *Adelmann-est* zenei produkciója szintén legelsőrendű. *Hartmann* Georg illuzionista nemcsak abban ügyes, hogy a közönséget valószínűleg elkápráztatja megriejthetetlen mutatványával, hanem ahhoz is ért, hogy azokat humoros előadásával vegyítse. *Hegedüs* Zsigmond szatirikus Napoleon-epizódja nagyon tetszik, a többi kitűnő attrakció pedig kivétel nélkül eredeti és mulatságos. Az előadások mindig pont 8 órakor kezdődnek. Vasárnaponként két előadás van, a délutáni mérsékelt helyárakkal mindig fél 4 órakor veszi kezdetét.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) **Opera.** Nem mindennapi élvezetben volt része vasárnap este az Operaház közönségének. Herold Vilmos dán kir. kamaranékes ugyanazon az estén két, egymástól teljesen elütő, sőt egymással merőn ellentétes szerepben mutatkozott be a közönségnek. A vendég a „Paraszthecsület” Turiddujával kezdte és a „Bajazzo” Caniójával végezte. Mindkét alak mélyen és erősen drámai; az egyik szerepben a paraszt férj hűtlenül elhagyja feleségét, a másik szerepben viszont a komédiás levegőt megutált asszony a hűtelen. Ezt a két, drámailag is, lélektanilag is teljesen különböző szerepet Herold Vilmos bevégzett tökéletességgel játszta el. Az est valóságos szenzáció volt. Voltaképpen nem az énekes aratta a nagy sikert, hanem a színjátszó művész, akinél zseniálisabb operai színpadon talán alig van. A drámai érzelmek egész skálájával rendelkezik s azokat oly igaz meggyőződéssel, oly frapáns természetességgel tudja érvényre juttatni, hogy azt a hatást teszi, mintha nem is játszana, nem is komédiázna. Mindaz, amit nyújt, amit produkál gesztusban, fellépésben, a temperamentum kifejtésében, szemjátékban, arckifejezésében, mozdulatokban, erőben, kétségbeesésben és az indulatok ezernyi színváltásokban: mindez maga az élet valódi nagy drámája, annak minden rémségével és megretkítő igazságával. Ez egy abszolút muzikális művész. És ha nem is győzi mindig hangja, mégis olyan virtuóz az orgánum szabályozásában és a hangok kezelésében, hogy a hangbéli fogyatékosok alig jöhetnek számba. Mint operanékes éppen olyan tökéletes illúziót tud kelteni, mint játékművészetében. Ő érzi azonban, hogy nagyobbik ereje a színjátszó képességben rejlik és ezért alárendeli az éneket a drámának, de mégsem annyira, hogy az operanékes hatása végkép elmaradna. Az a mód, amellyel a szerepét felfogja, a komponista és a drámajró minden rejtett intencióját kifejti. Kis újjában van az egész partitúra s néha az éneket meg nem határozható hangokkal pótolja, amelyek sem a dráma, sem az opera terén nem ismeretesek s melyek ugyszólván artikulált beszédhangok és mégis zenei hangok, énekhangok. Teljesen magával tudja ragadni a hallgatóságot. Lélekvisszafojtva lehet csak nézni ezt a játékot. Természetes, hogy ilyen előadások állandóan, egész esztendőn át idegessé tennék az operai hallgatóságot. De kivételesen egy-egy estén a változatosság kedvéért annyira tud érdekelni, hogy az ember szinte áhitozik ezt a mestert különféle szerepben és különböző alakításban látni. Különösen tetszett mint Canio. Mindjárt a belépőárában, amikor inti barátait, a házassági hűség kérdésében hagyják a tréfát, már lehetett látni, hogy ezt a szerepet vérvörös tónusra fogja festeni. És valóban, attól fogva, amikor visszatér a korcsmából és meggyőződik Nedda hűtlenségéről, megszűnik komédiás lenni. Látjuk az embert, teljesen szétroncsolt idegizzalattal, összeröve, kétségbeesve, egészen úgy, amint elképzeltünk valakit, aki a komédiások léha csoportjában megőrizte szíve tisztaságát és egy pillanat alatt legjobb kedvében zuhan rá az irítoztos szerencsétlenség. Ettől fogva már úgy hatott, mint szenvedélytől rázott, igazi élő alak, amint talán csak Zaccani tudná megjátszani. A vadság és a kiszámíthatatlanság minden nuance-a benne volt alakításában. Ezt a szerepet valóban hatalmas bravóval játszotta végig: kiszámíthatatlan fanatizmussal, szinte lélekölő vadsággal. A magán uralkodni nem tudó, összetört ember minden lépését, minden lelki mozzanatát megértette a közönséggel. A művész hangja mint említettük, már némileg megkopott: de mégsem úgy, hogy élvezhető ne volna. Még mindig acélos tenorhang ez, amelyen rágódik a belső idegesség és ennek folytán nem is tud kelli fényben fölesengeni. Egyébként az egész est a jobbak közé tartozott. Meg kell emlékeznünk Szoyer Ilona asszony kiválóan művészi és muzikális biztonságú, meleghangú Neddájáról, Haselbeck drámai Santuzzájáról, Hajdu Ilona asszony kedves, pajzán Lolájáról. A férfiak közül Semere érzelt, meleghangú Silvija és Dalnoki pompás, karakterisztikus To-

niója érdemelnek még említést. A zenekar élén Ábrányi Emil állt, akiben ismét örömmel telt: energikus kézzel és tökéletesen muzikális biztonsággal fogta a pálelát.

(*) **Haugverseny.** Szonátaestélyt rendeztek ma este a Royal-teremben Wilhelms Henry, Hollandiából hozzánk származott zongoraművész és Drumár László, a Nemzeti Zenedő hegedűtanára. Kissé merész vállalkozásba fogtak: oly két szonátát választottak előadásra, amelyek nálunk még nem szerepeltek műsoron, sőt az egyiknek szerzője, Kaun Hugó is teljesen ismeretlen előttünk. A két törekvő fiatal művész vállalkozását nem koronázta valami nagy siker és úgy látszik, a közönség, amelynek nap-nap után a legkitűnőbb zenei produkciókban van része, sem volt különösen kíváncsi Kaun szonátájára, egy professzoros alapossággal, de az invenzió minden híjával megírt kompozícióra. A másik szonata ismert zeneszerző műve. Juon Pál, az Operaházban néhány év előtt színrekerült Psziche című ballet és egy nemrég hallott zongoraötös komponistája írta. A kissé színtelen előadásban csak a második tételnek volt különösebb hatása. Drumár a két szonata előadásában képzett és izléses hegedűsnök mutatkozott, Wilhelmus pedig, akiben az átlagon felül nem emelkedő pianistát volt alkalmunk megismerni, mint zeneszerző is bemutatkozott néhány ügyesen megírt dallal, melyeket Schubert, Brahms és Strauss Richard dalaival együtt a két szonata között Van Kempen Jac hollandi tenorista tisztán esengő, de rosszul képzett hangon és erősen dilletáns előadásban énekelte. A teremben gyér számban megjelent és jobbadán a közreműködők ismerőseiből álló közönség mindamellét lelkesen tapsolt egész estén át.

(— az.)

(*) **Az Operaházban** holnap, kedden Herold Vilmos dán kir. kamaranékes vendégfelléptével D'Albert „A hegycsúcs alján” (Tiefland) című nagyhatású zenei drámáját adják, mely alkalommal Herold a Pedro szerepét dán szöveggel játssza. Marthát, hosszabb idő után megint Dömötör Ilona, Nurit Szoyer Ilona, Sebastian Takáts Mihály, a többi szerepet Payer Margit, Ambrus Etelka, Váradi Margit, Venczell Béla, Déri Jenő és Dalnoki Viktor dr. énekl. Vezénylő karmester ifj. Ábrányi Emil, rendező Alszevgy Kálmán főrendező. (Évi bérlet 141. szám, rendező helyárák. Kezdeté 7 órakor.) Szerdán a Filharmoniai Társaságnak a Vigadóban tartandó hangversenye miatt nem lesz előadás. Csütörtökön olcsó helyárákkal a Pillangó kisasszonyt adják, melynek czím szerepét ezuttal Sándor Erzsébet fogja énekelni.

(*) **A bojkottált soproni színház.** Sopronból jelentik, hogy az ottani városi színházban áldatlan állapotok uralkodnak. A nézőtér napról-napra üres s a közönség egyáltalán nem törődik a színházzal. A bojkott a színtársulatot, melynek Nádasi és igazgatója, a csőd szelére juttatja. S ha ez az állapot tovább tart, az igazgató kénytelen lesz társulatát feloszlatni. A bojkottra az adott okot, hogy befolyásos emberek hangulatot csináltak Nádasi ellen, aki tavaly kártérítési pört indított a város ellen. A város ugyanis a szezonra nem készítette el az új színházat és ezért Nádasiak éppen a legjobb szezon idején nem volt színháza. A kultuszminisztérium jóvoltából a budapesti Várszínházban kapott játsszási engedélyt, ez azonban nem segítette rajta, sőt pesti vendégszerelésére ráfizetett a direktor. Ezzel a hangulatkeltéssel karöltve jár, hogy a soproni színházból a seviniszták teljesen kiszorították a német szezon. Eddig ugyanis három hónapos német-szezon is volt, mely egy-két év óta elmaradt. Sopron németajku lakossága emiatt megreheztelt. Eddig a németek eljártak a magyar színtársulat előadásaira is és mind a két színtársulat megélt. Most nincs német színészet, a magyar pedig nem tud megélni. Nagy baj az is, hogy a közönséget a mozis is elvonják. Az áldatlan állapotok javítására gróf Festetics Andor színészeti felügyelő e hó közepén Sopronba érkezik.

(*) **Márk Lajos Amerikában.** Márk Lajos festőművész, aki egy esztendői amerikai tartózkodása után a múlt hónapban hazajött és néhány héttel Budapesten időzött, a napokban ismét visszament Amerikába. A kiváló művész Newyorkban, ahol állandóan lakik, nagy népszerűségnek örvend és a tél folyamán azokat a képeket festi meg, amelyeket nála a newyorki társadalom legelőkelőbb tagjai megrendeltek.

(*) **A Nemzeti Szalon jubiláris kiállítása.** Győről jelentik: A Nemzeti Szalon Győrött rendezte 50-ik jubiláris kiállítását. Ez alkalomból gróf Zichy János kultuszminiszter képviselőjében Balogh Jenő államtitkár és dr. Nára Szabó Sándor kultuszminiszteri államtitkár Győrbe érkeztek. Kisérletükben a fővárosi művészek közül eljöttek: Déry Béla, a Nemzeti Szalon igazgatója, Rabovits Márk műtáros, Bende János titkár, Kacziány Ödön, Kézdi-Kovács László, Sándor Antal, Klammer Mariska, Beödi Balogh Gábor, Kende István, Englerth Emil, Erdőssy Béla, Greisen Vilmos, Besnyő Béla, Lukácsy Lajos és Edvi Illés Ödön. Az érkezőket a vonatnál Németh Miklós alispán fogadta. A kiállítási teremben Goda Béla főispán üdvözölte a Nemzeti Szalont a törvényhatóság nevében, mire Déry Béla igazgató a helyi rendezőségnek és Ruschek Antal győri apátkanonoknak, az ügyvezető elnöknek mondott köszönetet. A műtáriat Győr vármegye házának nagy- és kistermében van elhelyezve. A vernissagen jelen volt Győr egész társadalmának előkelősége. Balogh Jenő és Nára Szabó Sándor államtitkárak dr. Várady L. Árpád győri püspök és dr. Hajdu Tibor pannonhalmi főpát kíséretében jelentek meg a kiállításra. Ruschek Antal apátkanonok méltatta a kiállítás művészeti jelentőségét, mire Balogh Jenő államtitkár a miniszter képviselőjében válaszolva, a kultuszminiszter és a miniszterelnök sajnálatát fejezi ki, hogy nem jelenhettek meg a megnyitásra fontos elfoglaltságuk miatt. Déry Béla kalauzolás mellett a két államtitkár azután megtekintették a kiállítást. A Nemzeti Szalon mintegy 500 képet és szobrot állított ki, köztük Benczur Gyulának három képét. Sándorné Kallivoda Kata képei különösképpen foglalkoznak el a tárlaton. Dében dr. Várady L. Árpád püspök az államtitkárak és a Nemzeti Szalon tiszteletére díszbédet adott, amelyen a püspök és dr. Hajdu Tibor főpát üdvözölték a kormány képviselőit, mire dr. Balogh Jenő államtitkár válaszolt. Este a fővárosi művészek a Royalban estélyt rendeztek, melyben Győr város előkelő családjai nagy számban vettek részt. A társas vacsorát tánc követte.

(*) **A „Nyugat leánya” Amerikában.** Newyorkban most adják elő Puccini operáját, a „Nyugat leánya”-t. A darabnak óriási sikere volt és az amerikai lapok a legnagyobb elismeréssel írják Beck Vilmosról, Operánk volt tagjáról, aki a Sheriff szerepét énekelte angolul. Igen nagy dícsérettel írják szép hangjának erejéről, fényéről és zömanczáról, játékát pedig Keen játékaival hasonlítják össze.

(*) **Új kuplék.** Weiner Istvánnak, legnépszerűbb kuplérónk egyikének három új tréfás dala jelent meg, amelyeket Keleti Juliska énekel esténként nagy sikerrel a Fővárosi Orfeum műsorán. A három dallamos és elcsöszövegű dal: „Ha egy leány tetszik neked...”, továbbá „Láttam már Afrikát” és a „Stefánin-uton” külön-külön füzetekben jelent meg és minden zeneműkereskedésben kapható.

(*) **A Szimfoniai Zenekar.** Az Országos Szimfoniai Zenekar november 12-iki hangversenyén szerepel Blumenfeld, az ifjú Oroszország egyik legnépszerűbb zeneszerzőjének hatalmas C-moll szimfóniája, amelyet Pétervárott mutattak be óriási sikerrel. Blumenfeld szimfóniája az est második részét fogja betölteni. Az első szám Goldmark Tavasz nyitánya lesz, amelyet Mozart Szerenádja követ, majd pedig Liszt nagyszerű Mazoppáját fogják játszani a szimfonikusok, akik ezzel Liszt emlékének hódolnak. Az első est, valamint az öt következő est bérleti jegyeinek árusítását már megkezdték.

REPÜLÉS ÉS LÉGHAJÓZÁS

● **A szentesi repülés.** Kvasz András, a törekvő magyar pilóta, aki hónapokig szorgalmasan gyakorolt a rákosi repülőtéren, tegnap Szentesen végzett szép repülést. Tízezer főnyi tömeg nézte végig az aviatikus produkcióit, amelyek a szél miatt eleinte nehézkösen indultak. Később Kvasz gyönyörű ívből emelkedett ötven méter magasra és nyolcszor röpködött körül a katonai gyakorlóteret. Lelkes ovációkban részesítette a közönség az aviatikust, aki holnap Szentesről Békéscsabára akar röpködni.

● **Botrány a repülőversenyen.** Székesfehérvárról jelentik: Takács Sándor pilóta tegnap délután a sóstói katonai gyakorlótéren felszállást hirdetett meglehetősen magas belépődíjakkal. Nagy közönség vette körül a felszállás helyét és a rend fenntartására katonaság és rendőrség vonult ki. A felszállás 3 óra helyett 4 órakor vette kezdetét, amikor Takács felszállt és a légesávar működésbe jött. A moxoplán vagy tíz méter magasságba emelkedett, ezután leereszkedett és végiggurult a

pályán. Ekkor a motor végkép fölmondta a szolgálót és a közönség megbotránkozva távozott. A lakosság rossz néven vette a rendezéstől, hogy magas belépődíjak ellenében engedélyt adott olyan egyénnek, aki az aviatikában csak a kísérletezőseként tart.

TUDOMÁNY ÉS IRODALOM

* **A Magyar Tudományos Akadémia II. osztálya** ma délután Plósz Sándor v. b. t. tanácsos elnöklésével ülést tartott. Az ülésen Magyar Géza levelező tag tartott előadást „Magyar perjogi reformmozgalom” czimvel. Az előadást a jelen voltak élénk figyelemmel és érdeklődéssel hallgatták. A felolvasás után zárt ülés volt, amelyen folyó ügyeket intéztek el.

* **Suttner báróné felolvasása.** A Magyar Békégyesület vasárnap délután a Szent István Társulat dísztermében felolvasó ülést tartott, amelyen Suttner Berta báróné, az ismert békeapostol írtekezett az olasz-török háborúról és a békemozgalomról. Ebből az alkalomból nagy és díszes közönség gyűlt össze.

Az elnöki tisztet Giessewein Sándor kanonok országgyűlési képviselő töltötte be. Akik a háborúnak hadat üzennek, meg kell tanítaniok a társadalmat, hogy a háboru nem elháríthatatlan — mondtotta megnyitójában.

Eljenzés követte a tudós főpap szavait, aztán Jeszenszky, Nádai Ilonka dalokat énekelt. Utána lépett az emelvényre Suttner Berta báróné és körülbelül a következőket mondotta:

— Az ágyudörgés elhallgatja a békehangot. Nemzetek között még ma is az ököljog uralkodik és ebben a sajgó is hibás. A paczifikáló mozgalomnak már van eredménye. Csak azok örülnek a tripoliszi eseményeknek, akik a háboru szeretik. A diplomácia szerint a háboru a politika folytatása. A diplomácia gondolkodásával szemben áll azonban a nép gondolkodása és az a kérdés, hogy a béke híveinek mi a teendője. Megint dördülnek az ágyuk. Az olaszok régi jogokra hivatkoznak. Ebben talán igazuk is van, de mégis érezniük kell az új eszme hatását. A legközelebbi cél volna egy páneurópai szövetség, amelyben Amerika is részt venne. Azzal járna a hadiköltségek eszkenése és a drágaság megszűnése is. Ezután ismertette a paczifikálás eszközeit. A háboru mindent elpusztít, amit az ember teremtett. Két európai állam harca olyan, mintha két mozdony törne egymásra. Mind a kettő tönkre megy. Felkes szavakkal buzdította végül a jelenvölteket, hogy mindenütt terjesszék a béke-szövetség eszméit.

Bertha Ilona, az Erzsébet nőiskola igazgatója, szavalt ezután néhány alkalomszerű költeményt. Majd újra Suttner báróné lépett az emelvényre és felolvasta „Mein Testament” czimű novelláját. A gyönyörű elbeszélés hatása alatt a nagyszámú jelenlevő budaörsi földművesek beléptek a béke-egyesületbe.

* **Reformképes-e a Kelet?** Rendkívüli érdeklődés előzte meg Bárczy István polgármester elnöklése alatt alakult Országos Ismeretterjesztő Társulat vasárnap délutáni ülést. Nemcsak a nagyközönség érdeklődése volt ez a nyilvánosság elé első ízben lépő társulat működése iránt, hanem megragadása egyúttal azon alkalomnak, hogy a 80. életévét betöltött Vámbéry Ármán ily aktuális kérdéssel lép hallgatósága elé. Az előadást Bárczy István vezette be néhány szóval, amelyben üdvözölte a nagyszámú hallgatóságot és felkérte Vámbéry Ármánt, hogy tartsa meg előadását.

Vámbéry Ármán ezután kifejtette, hogy a Keleten nem nemzetiség, hanem vallás szerint osztják meg a lakosság. Három vallás van: a mozlím, a brachmín és buddhista vallás. Ezekből a legtöbb hívőt számlálja a legutolsó sorban említett vallás. A mohamedánok ma még nem érték el az európai kulturát és vannak, akik azt állítják, hogy sohasem is fogják azt elérni. Ez a nézet azonban téves, mert a mozlím igenis kulturképes, csak el van maradván. De kulturképességét bizonyítja az a ragyogóan szép kultúra, amely a középkorból maradt az iszlám híveitől reánk. Az arabok kultúrája páratlanul magas fokon állott és a mindennapi nyelvben is megtaláljuk nyomát az arab műveltségnek. A németek azt állítják, hogy csakis az ária faj kulturképes. Ez is nagy tévedés. Vámbéry ezután változta azt az óriási haladást, amely 1850-től kezdve, amikor ő először ment Keletre, a mai napig bekövetkezett. Ma kötelező az iskoláztatás, van akadémia és főiskola, török orvosok gyógyítják a betegeket és általában igyekeznek minden tudományban jártasságra szert tenni. Az orosz-törökök, a tatárok is nagyot haladtak, azelőtt fogalmuk sem volt európai kultu-

ról, ma mindenütt van sajtójuk és több európai nyelven beszélnek. Leglassabb volt a haladás Indiában, mert az ottani mozlímek ennek az országnak harcias része volt és az idegen hódítónak nehezen vetette magát alá. Ma kész tudorok kerülnek ki országból és 6 millió font sterling költséggel nagy egyetemet létesítettek. A világ többi mohamedánja is így halad előre és ez bizonyítja, hogy az iszlám kulturképes. Összefoglalva előadását, arra a véleményre jutott, hogy a Kelet igenis kulturképes, csak az a baj, hogy a nyugati államok ezt siettetik. Az európai nemzetek terjeszkedési vágya okozza ezt a türelmetlenséget s ha ez meg nem szűnik, folytatódik az a proceszus, amelynek most is tanui vagyunk. Az a rablás, amelyet most intéznek Törökország ellen, ennek a türelmetlenségnek egyik tünete.

A közönség az érdekes előadást tetszéssel fogadta. Bárczy István megköszönte az előadást és berekesztette az ülést.

FŐVÁROS.

(**Uj kórházi orvosok.** A főpolgármester a donabalpárti közkórházakhoz dr. Makai Endrét orvosá és dr. Király Jenőt segédorvosá nevezte ki.)

(**A villamosvasúti forgalom megjavítása.** A Budapesti Villamos Városi Vasútnak a nyugati pályaudvarnál létesített új hurokvágányát ma reggel adták át a forgalomnak. A Boráros-tér és a Ferencvárosi pályaudvar felől érkező kocsik a nyugati pályaudvar előtt megállva, ezentul olyképp fordulnak innen vissza, hogy kikanyarodnak a Váci-körútra és félkörben befordulnak a Gyár-utczába, ahonnan a Podmaniczky-utczát és a Teréz-körutát részut átszelve, rámennek a Nagy-körut régi vágányaira. A nyugati pályaudvarnál a mai napon, a Boráros-téren pedig már hat héttel ezelőtt üzembe helyezett hurokvágány kétségkívül nagyban elő fogja mozdítani a nagy-körut erős forgalmának az eddiginél is simább lebonyolítását, mert egyrészt szükségtelenné teszi a végállomásokon való vesztegést, másrészt pedig lehetővé teszi a pótkocsival kapcsolt kocsik járatását. A nyugati pályaudvar hurokvágányának a budai átálló-forgalom szempontjából ezenkívül az az előnye is megvan, hogy az utasoknak most már nem kell a Budáról érkezők, mint a Budára igyekvők a Városi Villamos Vasut Váci-köruti megállóhelyéig szállhatniuk át.)

(**A táviratkézből kerékpárja.** A kereskedelmi miniszter ma újabb rendelkezést bocsátott ki a főváros közönségéhez, amelyben felhívta a háztulajdonosokat, illetve a házfelügyelőket és házmestereket arra, hogy a posta- és táviratkézből, akik táviratokat kézbesítenek a nap vagy éjszaka bármely szakában, kézbesítés végett, ne csak akadálytalanul bocsássák be a házba, hanem kellő utbizonyítással is szolgáljanak, a szolgálati kerékpár megőrzéséről pedig gondoskodjanak. Kéri a miniszter a fővárost, hogy ez intézkedését vegye tudomásul és a házmestereket ily értelemben utasítsa és egyúttal kötelezze arra, hogy a táviratkézből-töket működésükben támogassák.)

(**A BUR-vasut új vonala.** A főváros közgyűlése hozzájárult ahhoz, hogy a Bur-vasut az Arénauti szárvonalát a Lehel-utczai vonallal a nyugati pályaudvar irányában összeköthesse. A kereskedelmiügyi miniszter ma írtasította a fővárost, hogy a közgyűlésnek ezt a határozatát jóváhagyta és megengedte, hogy a vonal építésére 65.000 koronában megállapított költséget a társaság építési tőkéje terhére számolják.)

KÖZIGAZGATÁS.

Pozsony város közgyűlése. Pozsony város törvényhatósága mai ülésén nagyobb vitát keltett a pozsonyi—bécsi villamosvasut folytatásaként a város területén tervezett hurokvágány ügye. A közgyűlés végül elhatározta, hogy Broly Tivadar polgármester elnökletével bizottságot küld ki, hogy a hurokvágány létesítésére vonatkozólag tárgyaljon az érdekeltektől a társaságokkal.

Igyék gyügyi gyógy-és borvizet!

Könes lythumtartalmu viz. Sertenti az ótvágyat, előmozdítja az emésztést, szabalyozza a bélmozgást, vizelet-hajtólag hat.

Borral és anélkül is kellemes ital

LERAKAT BUDAPESTEN:

IX., Tompa-ticza 14. Telefon 72—91.

Megrendelhető ugyanott és a gyügyi gyógy- és borvibetelti társaságnál, IPOLYSÁGOM.

TANÜGY.

— **A józsefvárosi munkásgimnázium megnyitása.** Vasárnap délelőtt tartotta meg a Józsefvárosi Munkásgimnázium-Egyesület negyedik évi közgyűlést és egyúttal megünnepelte a gimnázium harmadik tanévének megnyitását. Haverland elnök rövid megnyitói szavai után dr. Havass Rezső üdvözölte az államtitkárt. Ezután Lengyel Alajos igazgató számolt be a gimnázium eddigi munkásságáról és programot adott az évi működéséről. Tetszés közben szólalt ezután fel Molnár Viktor államtitkár. Hálójának adott kifejezést mindazokkal szemben, akik ezt a gimnáziumot fentartották és virágzásra vitték. A munkásgimnázium célja, hogy a népet tanítsa, művelje és nevelje, mert csak ezek birtokában lehet azokat a nagy társadalmi különbségeket kiegyenlíteni, amelyek ma a társadalom egyes rétegei között fennállnak. Minden egyént három szempontból ítél meg és pedig ki mit jelent, mint egyén, mit a társadalomnak és mit a nemzetnek. Ha mindenkinek a három szempontból is megállja a helyét, úgy egyenrangú, egyforma hasznos és dolgozó tagjai leszünk mindnyájan a hazának. A munkásgimnáziumok hivatva vannak ezeket a célokat előmozdítani és épp azért meleg szeretettel üdvözli az ifjuságot, a tanári kart és a vezetőséget, amely a munkásgimnázium magasztos eszméjének megismerésével számos egyént megment az elveszés veszélyétől. Csabáry András harmadéves növendék köszönő szavai után Haverland elnök berekesztette az ünnepélyt, amelynek végével az ifjuság a Himnuszt elénekelt.

— **Munkásgimnáziumok országos gyűlése.** Molnár Viktor közoktatásügyi államtitkár, mint az Uránia elnöke, az eddigelő létesített ötven munkásgimnázium igazgatóit országos gyűlésre hívta össze a tanítás tervének végleges szabályozása végett. A gyűlést, amelyre 32 munkásgimnázium küldöttje jelent meg, tegnap délután öt órakor tartották az Uránia épületében. Molnár Viktor elnök nagyhatású megnyitói beszédben üdvözölte a lelkes gárdát, amely őszelten munkássággal oly szép eredményeket produkált. A megnyitói beszédet lelkes eljenzéssel fogadták. Ezután az elnök Déri Gyulát a jegyzőkönyv írásával bízta meg és felszólította a gyűlést a napirend pontjainak tárgyalására. Első pont volt a munkásgimnáziumok osztályozásának kérdése, vagyis megállapítása legkisebb óraszámának, az általános tanfolyam és a három középfoku tanfolyam közötti kapcsolatnak és az általános tanfolyamban a hazai idegen nyelvek kiegészítő használatának. E kérdéshez hozzászóltak Lád Károly (Budapest, VII. kerületi munkásgimnázium), Déri Gyula (központ), stb. Hosszabb vita után az elnök kihirdette a gyűlés következő határozatát:

1. Munkásgimnáziumnak csak az a szabad-tanítási intézmény tekinthető, amely legalább az általános osztályt fentartja és abban 22 héten át heti négy óra előadást tart, tehát egy évszakban legalább 88 órai előadást tartat. Ahol az órák száma alul marad a 88-on, a hallgatók száma a 25-ön, azt az intézményt ezentul sem az Uránia, sem a társintézmények nem tekintik munkásgimnáziumnak. 2. Az általános tanfolyam fentartása ott nem kötelező, ahol a középfoku tanfolyam volt nyitható. 3. Nemzetiségi vidékeken az általános tanfolyamban az előadó felhatalmazható arra, hogy magyar nyelven tartott előadásához idegennyelvű magyarázatot fűzzön. A napirend második pontja volt az a kérdés, hogy a munkásgimnáziumi hallgatóktól milyen előkészület legyen kívánható. E ponthoz hozzászóltak: Walter Károly (Budapest, VI. kerület), Lád Károly, Déri Gyula stb. Az elnök a következő határozatot mondotta ki: 1. Az általános tanfolyamba mindenki, aki írni, olvasni tud és tizenhat éves elmult, felvehető. 2. A középfoku tanfolyamok első osztályba az, aki egy-két polgári vagy középiskolai vagy általános tanfolyamot. 3. A második osztályba az, aki egy-két polgári vagy középiskolát végzett. Az igazgatónak azonban joga van az előképzettségről magánuton is meggyőződni és a második osztályba felvehető olyanokat is, akik előképzettségi bizonyítványokat felmutatni nem tudnak. Következett a napirend harmadik pontja: dr. Kőszegfalvy Endre tanár az általa készített tervezetet bemutatta. Kőszegfalvy Endre munkálatát a részletes tárgyalás alapjául elfogadják, annak tárgyalására azonban egy bizottságot küldenek ki. Ezzel a nagyjelentőségű ülés az elnök eljenzésével véget ért.

Használjon

Dr. Borovszky-féle

BOROLINT

szalma, csusz, köszvény, isias, fejtájs, kolera és más fertőzés ellen.

Ára a Borolinak 50 fillér, a Borolin-cukorkának 40 fill., és a Borolin-háziszappannak 30 fillér. Kapható mindenütt.

EGYESÜLETEK.

(-) A Társadalomtudományok Szabad Iskolájában (VI., Anker-köz 2., II. em.) e héten a következő előadások lesznek: november 8-án (szerdán) este 7—8-ig Dienes Pál: Az anyag szerkezete. 8—9-ig Somogyi Mihály: A táplálkozás kémiaja (bemutatókkal); november 9-én (csütörtökön) este 7—8-ig Glücklich Vilma: Az anyaság védelme, 8—9-ig Lyka Károly: Művészet és társadalom; november 10-én (pénteken) este 7—8-ig Fülöp Zsigmond: A természettudományok kialakulása, 8—9-ig Varga Jenő: A drágaság okai; november 11-én (szombaton) este 7—9-ig Szabó Ervin az ipari munkás lélekeltanáról tart szemináriumot csak ipari munkások részére. Beiratkozni még e héten, szerdán, csütörtökön és pénteken este 6-tól fél 8-ig lehet az iskola helyiségében (VI., Anker-köz 2., II. em.).

(-) Munkásképzés. A Vasárnapi Munkásképző Országos Bizottság október 30-án K. Jónás Ödön udvari tanácsos elnökele alatt tartott ülésén dolgozta ki ezidei programját. Az intézmény ez évben éri meg fennállásának huszadik évfordulóját. A Bizottság Edvi Illés Aladár min. osztálytanácsos Radisich Jenő miniszteri tanácsos és Hegedűs Károly udv. tanácsos tagok hozzászólása után elhatározta, hogy az újabb időben oly jól bevált ingyenes néphangversenyek rendezésére fokozottabb súlyt fog helyezni. A továbbiak folyamán Zulawszky Andor iparoktatási igazgató, titkár előterjesztette az intézmény 1910—11. évi működéséről szóló adatokat.

(-) Az országos gyorsíróverseny eredménye. Szombaton és vasárnapon folyt le az országos gyorsíróverseny, amelyet a Gyakorló Gyorsírók Társasága rendezett. A versenyen az ország minden részéből háromszáznál több gyorsíró vett részt. Legkiemelkedőbb pontja a versenynek a Magyarországi gyorsíróhajócskákért vívott küzdelem volt, amely iránt szakkörökben óriási érdeklődés mutatkozott s amelyet dr. Gopcsa László vallás- és közoktatásügyi minisztériumi osztálytanácsos is végignézett. A verseny háromszáz szótagos percekénti sebességgel kezdődött s perezzől-perere 25 szótaggal fokozódva, elérte a négy száz szótagos, oly dik-tátum, amely szinte a hadarással határos. A verseny eredményét a Gyakorló Gyorsírók Társaságának vasárnap este dr. Fabro Henrik elnöklésével tartott díszgyűlésén hirdették ki. A bírálóbizottság egyhangú megállapodása szerint Magyarország gyorsíró bajnoka és a kétszáz koronás díj nyertese Molnár Kálmán országgyűlési gyorsíró.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ Tolvaj bankhivatalnok. Bett Károly, az Általános Ovadékbank R.-T. fiatal hivatalnoka a részvénytársaság iratai közül ellopott két darab letéti nyugtát. Ezeket a nyugtákat a részvénytársaság egyik igazgatója már aláírta, de hogy azok alapján a letétek felvehetőek legyenek, a másik igazgatónak Hajnal Simonnak az aláírására volt még szükség. Bett Károly a nyugtára ráhamisította Hajnal Simon igazgató nevét s ennek alapján a székesfővárosi központi pénztárból a részvénytársaság nevében felvett egy darab 2000 koronás, egy darab 500 koronás és egy darab 100 koronás óvadékbankjegyet. Ezeket az értékpapírokat 2500 koronáért elzálogosította és felvett azonkívül még 70 koronát a szelvényekre. Az így szerzett pénzt részben elvásárolta, részben elmulatta úgy, hogy mikor letartóztatták, már csak 1875 koronát találtak nála. A kir. ügyészség magánokirathamisítás büntetése miatt emelt ellene vádat. Ma tárgyalta ezt a bűnügyet a büntető törvényszék Szepessy bíró elnöklésével. A tárgyaláson a vádlott töredelmesen beismerte az elkövetett bűnselekményt és a bíróság dr. Váry kir. ügyész indítványára után a vádlottat, nyomatékos enyhítő körülményül véve fiatal korát, magánokirathamisítás vétsége miatt három hónapi fegyházra ítélte, de ebből is kitöltöttnek vett egy hónapot és 21 napot az elszervezett vizsgálati fogsággal. Az ítéletben az ügyész megnyugodott, a vádlott azonban főlebbézzel élt.

§ Felmondás házbér nem fizetés esetén. A budapesti ev. ref. egyházközség megvette a városligeti fasor 5—7. szám alatt levő telket, hogy ott építse föl a VI—VII. kerületi templomot. Ennek a teleknek régebben már bérlője volt özvegy Tucker Spenzerné, aki ott sporttelepet létesített. Az asszony szerződése jövő év május 1-én jár le és a telekért 1800 korona bérösszeget fizet. Az idén augusztus 1-én a sporttelep tulajdonosnője nem volt képes a bérösszeget kifizetni. Szenthe Lajos, az egyház gondnoka erre felszólította az özvegyet a fizetésre, mire Tucker azzal válaszolt, hogy levélben rögtön hatálylallyal felmondta a bérletet. Az egyház ugyanis a telek másik részén megkezdte a templom építését, azonban szerződésileg biztosította a bérlőt, hogy a közlekedésre szabad utat biztosít neki, viszont kikötötte azonban azt is, hogy az építés folytán felmerülő rendtelenség és piszok nem képezhet sérelmet a bérlőre nézve. Tucker felmondólevelében azt hozta fel indokul, hogy az építés folytán a közlekedés a sportpályához meg volt akadályozva. Mivel az egyház nem fogadta el a felmondást, az asszony ügyvédje után a budapesti hetedik kerületi járásbírósg előtt keresetet indított a felmondás érvényességének elismerése iránt. Erre azzal felelt az egyházközség, hogy ügyvéze után rögtön hatálylallyal felmondta a bérletet, mert Tucker nem fizetett házbért. Ezt a felmondást most már Tucker sem fogadta el, mire dr. Somogyi Lajos szintén arra perelte be az özvegyet, hogy a járásbírósg ismerje el a felmondást érvényesen. Az egyházközség keresetében a járásbírósg már meghozta ítéletét, melyvel az egyházközség felmondását érvénytelennek mondotta ki. Az érdekes ítélet megokolása szerint a lakbér szabályzat nem ad jogot a tulajdonosnak, hogy házbérenemfizetés okából rögtön hatálylallyal felmondással élhessen. A kedvező ítélet után Tucker visszavonta saját hasonló keresetét és felszólította az egyházközséget, hogy fizessen neki kártérítést és azonkívül hozassa rendbe záros határidő alatt a sportpályát, melynek használatában őt az építkezés megzavarta.

SPORT.

(-) Alagi novemberi meeting. Vasárnap már jobban jártak a fogadók, mivel az első és utolsó versenyt kivéve, minden futamot a favoritok nyertek meg. Most v. soha debut-je is fényesen sikerült. A Szent István-díj favoritja szépen vette a gátakat, sikon pedig sok klasszissal volt jobb társainál, végül pedig könnyen nyert egy fél hosszal Senéchal és Nena Sahib ellen. Részletes eredmény a következő.

I. *Bladók verseny.* Díj 1500 korona. 1. Molnár L. Igar legyen, 2. Jeles, 3. Martel II. Nem helyezve: Türellem, Rivoli, Seareely, Piros király, Micsola, Radium, Elda, Pityi Palkó, Walesor, Palikán, Casserole. Könnyen három hosszal nyerve, fél hosszal harmadik. Tot.: 10:74, 20:62, 142, 113.

II. *Katonatisztai akadályverseny.* Díj 1500 korona. 1. Eidlinger O. Dabad, 2. Mausvogel, 3. Soltykoff. Nem helyezve: Choroanok, mely kitért. Biztosan két hosszal nyerve, három hosszal harmadik. Tot.: 10:20, 20:24, 25.

III. *Tilai akadályverseny.* Díj 1800 korona. 1. Egyedi A. Dumy Bell, 2. Rose of Sorrent, 3. Vacant. Nem helyezve: Edoméer, mely kitért és feltartott. Biztosan egy és fél hosszal nyerve, négy hosszal harmadik. Tot.: 10:17, 20:26, 41.

IV. *Hubertus-gátverseny.* Díj 1800 korona. 1. Janovich B. Gy. Most vagy soha, 2. Senéchal, 3. Nena Sahib. Nem helyezve: Cora Pearl, A conto, More. Biztosan egy és fél hosszal nyerve, fél hosszal harmadik. Tot.: 10:22, 20:33, 42.

V. *Kétévesek handicapja.* Díj 1500 korona. 1. Bamberger I. Nejedits, 2. Szemese, 3. Rubicon. Nem helyezve: Pinty, Laska, Musette, Saucy Mail, Csese, Tou-Tou. Küzdelem után fél hosszal nyerve, nyakhosszal harmadik. Tot.: 10:89, 20:52, 105, 96.

VI. *Katonatisztai síkverseny-handicap.* Díj 1200 korona. 1. Issekutz Gy. Samuela, 2. Suffragette II. 3. Gabi. Nem helyezve: Son of Nun, Chaos, Chiertee. Küzdelem után nyakhosszal nyerve, egy és fél hosszal harmadik. Tot.: 10:24, 20:29, 34.

Holnap lesz az utolsó nap Alagon. A program nem sok jót ígér, csak az V-ik futam, a *Sorsolási handicap* teszi érdekessé a napot. Jelöltjeink:

- I. *Pinty—Iduna—Szemse*
- II. *Alkony—Rose of Sorrent*
- III. *Wardia—Chan—Blériot II.*
- IV. *Mausvogel—More*
- V. *Ror—Velesztu—Mácsola,*
- VI. *Jeles—Der Teufel—Akbar,*

(-) Bécsi novemberi meeting. A novemberi handicap hatalmas meglepetéssel végződött. South Est, mely legutóbb hatalmas javulásról tett bi-

zonságot, mint külső outsider megnyerte a versenyt Falsetto és Hüon II. ellen, míg a favorit Merryman nem tudott érvényesülni. A többi versenyt a fogadott lovak nyerték, így a fogadókra nézve végeredményben jól végződött a meeting második napja. Részletes eredmény a következő:

I. *Háromévesek eladóversenye.* Díj 3000 korona. Díj 1000 méter. 1. Zangen I. pk Carltonel 52 kg (Smutny), 2. Romulus 56 kg (Miles), 3. Magdúzó 53 és fél kg (Guttman). Futottak még: True Blue, Senta, Akbar, Fantasie. Küzdelem után fejhosszal nyerve, háromnegyed hosszal harmadik. Tot.: 10:21, 20:25, 32, 65.

II. *Guajak-verseny.* Díj 3000 korona. Táv 1000 méter. 1. Br. Springer G. pm Azután 53 és fél kg (Carslake), 2. Titan 56 és fél kg (Pretzner), 3. Monte-Carlo 55 kg (Winkfield). Futottak még: Quarnero, Caecilie, Kate, Nemzetes, Wasserschou, My Boy. Erős küzdelem után fejhosszal nyerve, két hosszal harmadik. Tot.: 10:18, 20:25, 36, 28.

III. *Novemberi handicap.* Díj 5000 korona. Táv 2400 méter. 1. Mr. C. Wood 46 pk South East 59 kg (Janek), 2. Falsetta 62 kg (Varga), 3. Hüon II. 53 és fél kg (Pretzner). Futottak még: Topper, Unbedacht, Quartus, Merryman, Lubowla, Javorinka, Fast, Latarnik, Gounod, Margit, Lanzendorf. Biztosan nyakhosszal nyerve, fél hosszal harmadik. Tot.: 10:220, 20:101, 183, 37.

IV. *Viadukt-verseny.* Díj 3000 korona. Táv 1300 méter. 1. Lov. Landau H. 36 pk Sunnyside 52 kg (Smutny), 1. Negropontes 36 stpk Doucet 50 és fél kg (Ferguson), 3. Nix 54 kg (Winkfield). Futottak még: Winnetou, Györ. Holtversenyben nyerve, fejhosszal harmadik. Tot.: 10:41, 20:33, 84, 63.

V. *Nyeretlen kétévesek versenye, eladó feltételekkel.* Díj 3000 korona. Táv 1100 méter. 1. Jarosch S. pk Good Luck 52 kg (Smejda), 2. Ivoire 54 és fél kg (Pretzner), 3. Almanza 54 és fél kg (Miles). Futottak még: Jako, Willam. Könnyen négy hosszal nyerve, ötönegyed hosszal harmadik. Tot.: 10:28, 20:33, 35.

VI. *Háromévesek akadályversenye.* Díj 4000 korona. Táv 3200 korona. 1. Szemere M. pm Trust 72 kg (Szente), 2. Illy 68 kg (Fries), 3. The Swell 72 kg (Sinn). Futottak még: Patikáros, mely elbukott, Elgin, Polish Galoway, Böske. Biztosan fél hosszal nyerve, három és fél hosszal harmadik. Tot.: 10:32, 20:48, 28, 44.

VII. *Kétévesek handicapja.* Díj 3000 korona. Táv 1100 méter. 1. Mautner V. pk Love me 57 és fél kg (Korb), 2. Marasesti 58 és fél kg (Janek), 3. Barna legény 54 kg (Brahacsek). Futottak még: Visz, Saracén, Katapila, Lawica, Grazia Tanto, Abbe, Nidor, Entweder oder, Gellert. Küzdelem után fejhosszal nyerve, rövid fejhosszal harmadik. Tot.: 10:58, 20:32, 28, 30.

Az utolsóelőtti nap programja is elég silány ahhoz, hogy a közönségnek el menjen a kedve a lóversenytől. Az egy *St. Hubertus-Handicap* nyújthat valami érdekességet a napnak, hol jobb erő mérkőzhetünk:

- I. *Pretzner-lov.—Lima,*
- II. *Coupefile—Mimi—Margit,*
- III. *Nix—Winnetou.*
- IV. *Rappelkopf—Du—Álca,*
- V. *Jöszte—Gesztenye—Herzeleiz,*
- VI. *Beggar—Porzony,*
- VII. *Gounod—Fouls de Neige.*

(-) Magyarország győzelme Ausztria fölött.

Gyönyörű, szép időben, magyar pályán még nem látott, 25.000 főnyi óriási közönség előtt folyt le a XVIII-ik magyar-osztrák mérkőzés az üllői-uti pályán. A match mindvégig nagyon heves és érdekes lefolyású volt, mert az első félidőben az osztrákok, a másodikban a magyarok voltak fölnyben. Az első percekben már Ausztria kornert rug és hosszabb ideig fölnyét megtartja. A 20-ik perczen Wackenreiter handset vét a 16-oson belül. A 11-esből Bodnár védhetetlen gölt rug. Ezután a bécsiek támadnak, de a magyar védelem résen van. A második félidőben a 8-ik perczen Korodi szép gölt lö és a többi magyar esatárok lövései vagy ezélt, tévesztettek, vagy a bécsi kapushoz kerültek és így a 2:0 eredmény nem változott. A magyar csapat legjobb emberei Bodnár és Sebestyén voltak. Minden erővel támadást ök vezettek. A baloldal indisponáltan játszott. Borbás és Korodi abszolút gyenge volt, Schlossert pedig lefogták. A halvesorban Bródi játéka magaslott ki, míg Biró gyengén szerepelt fájós lába miatt. Payer oldalán a bécsiek gyakran nagyon könnyen mentek át. A két back óriási formában volt. Domonkos néhány lapdát bravurral védett. A bécsieknél nagyon jól játszott Wackenreiter, Kurpiel, Tekusch II. és Müller. Biró az angol Dewitt volt.

(-) Képviselők a football-sportért. A football-sport ama örvendetes eseményének hatása alatt, hogy tegnap a magyar reprezentatív csapat legyőzte az osztrák reprezentatív csapatot, *Lock János országgyűlési képviselő* gyűjtést indított ma a kék

KÖZGAZDASÁG.

Nem lesz ellen-vámpolitikai központ. Legutóbbi híre járt, hogy a magyar kereskedelmi és iparkamarák által már megalakított vámpolitikai központ ellen a Közép-európai Közgazdasági Egyesület egy másik vámpolitikai központot alakít. Ugy látszik, ez a meglehetősen határozott formában napvilágot látott terv inkább csak egyesek óhaja volt, mert az egyesület választmánya legutóbbi ülésén *Matlekovits Sándor, Lánosz Leó, Ullmann Adolf, Sándor Pál* és mások erélyes ellenzésére a helytelen kezdeményezést végleg eljuttatta.

Chorin Ferenc ünnepése. Aradról jelentik: A Gyáriparosok Országos Szövetségének aradi fiókjára ma *Chorin Ferenc* főrendiházi tag, a Gyáriparosok Országos Szövetsége elnökének tiszteletére diszkyűlést tartott az aradi kereskedelmi és iparkamara nagytermében, amelyet dr. *Fábrý Sándor*, az arad—csanádi vasut vezérigazgatója, a Szövetség aradi fiókjának elnöke nyitott meg. *Varjassy Lajos* polgármester üdvözölte *Chorin Ferenc*et, mint Arad egykori képviselőjét. Ezután *Ottenberg Tivadar*, az aradi kereskedelmi és iparkamara elnöke Arad közigazgatási intézményeinek nevében üdvözölte *Chorin*et. Ezután *Chorin Ferenc* megköszönte a szíves üdvözlést és örömmel konstataulta, hogy a nagy közigazgatási kérdések iránti érdeklődés mely a kiváló magyar város törekvéseit már olyan időben is jellemezte, mikor a kérdések iránt az országban kevés fogékonyság volt. Arad városában még jobban megerősödött. Szükségünk van a szellemre — fejté ki a szó — mert nagyszabású közigazgatási politikát olyan értelemben, hogy nagy gondolatoktól áthatott célok tüzetnek ki, melyek kormányról-kormányra, parlamentről-parlamentre mint nemzetkötelesség szállnak, nálunk nem találunk. Nemesak a nagyszabású közigazgatási politika hiányát fájjalja, de állandóbb életű közigazgatási törekvéseink sincsenek vagy megrekednek, valahányszor új kormány lép hivatalába. A közigazgatási politika hiánya a közlekedési ügyek terén éreztette leginkább káros hatását. Az imént beterjesztett költségvetés egy újabb tarifaemelés tervét hozta meg, alig másfél évvel azután, hogy a magyar közigazgatás hűként vállalta egy 17 milliót kitevő tarifaemelés terheit. Növeli a terv sérelmességét az a körülmény, hogy nagyobb mértékben készüljünk a hazai ipart, mint az osztrák ipari importot. Ilyen körülmények között nem is kell csodálkoznunk, hogy kereskedelmi mérlegünk passzivitása állandóan növekszik. Hogy ilyen viszonyok között aggályal fogadják az új költségvetés emelkedett terheit és hogy aggodalommal néz a jövő évek költségvetési elő, melyek a véderőreform és a tovább el nem odázható kulturális és gazdasági szükségletek folytán még nagyobb igényekkel állanak elő, az természetes. Szerinte a terhek nem állanak arányban gazdasági erőnkkel, sem középosztályunk, sem pedig munkásosztályunk helyzetével. Szólanak régi, törhetetlen meggyőződése, hogy ez az ideál csak önálló gazdasági berendezkedéssel valósítható meg. Az előadás igen nagy hatást tett és az ünnepelt percekig tapsolták. *Fábrý* elnök köszönetet mond *Chorin* Ferencnek. Ezután *Hegedűs Loránt*, a Magyar Gyáriparosok Országos Szövetségének igazgatója mondott beszédet. A diszkyűlés végül *Fábrý*, az aradi fiók elnökének indítványára báró *Hatvani-Deutch Sándor*, a Szövetség alelnökét táviratilag üdvözölte. Este banket volt a központi szállóban.

A Magyar Bank részvényeinek hanyatlása. A mai tőzsdén élénk feltűnést keltett az a körülmény, hogy — dacára annak, hogy a Magyar Bank személyi ügyeit legutóbb rendezték — a részvények igen lanya irányzatúak voltak s a kínálat ismét erősen föltűnt a keresletet. A lanya irányzat okozta azt, hogy a részvények árfolyama ma ismét 710 koronáig süllyedt, sőt ezt az árfolyamot is csak nagyobb nehézségek árán tudta fentartani egy nagybizományos cégünk folytonos vásárlásaival.

A budapesti gázgyár igazgatósága megszűnik. Az osztrák gázgyár igazgatósága november 11-én Trieszben közgyűlést tart. A közgyűlésen elfogják határozni a budapesti gázgyár igazgatóságának megszűnését.

Magyar kereskedők és iparosok Keleten. Megkésve bár, de még mindig nem későn, végre a hazai kereskedők és iparosok is belátták azt, hogy a magyar iparra nézve existenciális jelentőségű a keleti piacok meghódítása. Sajnos, a német, angol, francia és olasz ipar már minden téren megelőzött bennünket. A körülmények

viselőházban és száz képviselőtől két-két koronát kért és kapott arra a célra, hogy ezzel az összeggel hozzájáruljanak a *Schlosser-féle* jubiláris emléktárgy költségeihez, melyet Schlossernek tisztelői annak emlékére akarnak átnyújtani, hogy tegnap 25-ödször vett részt reprezentatív mérkőzésen. A legelső aláíró *Kossuth Ferenc* volt. Hamarosan összegyűlt a kétszáz korona, melyet *Hoek János* elküldött *Kárpáthy Bélának*, az Országos Labdarúgó-Szövetség elnökének.

Dánia könnyűsúlyu bajnokságát egy Koppenhágából érkezett távirat szerint *Radványi (BAK)* nyerte. A középsúlyban *Varga Christensen*rel szemben visszalépett.

Győzelmeink Berlinben. Úszóink a berlini „Poseidon” versenyén, melyet szombat és vasárnapon rendeztek, igen szépen szerepeltek. A nap hőse *Las Torres Béla (MAC)* volt, ki a „Stadt-Preis“-t védte meg harmadszor és így véglegesen is. Budapest—Berlin vegyes staféta mérkőzésében vereséget szenvedtünk, mert nem voltak ott *Baronyi és Toldi*. Az eredmények ezek:

3x63 m. staféta. 1. MAFC (Donáth, Peterdi, Rimanóczy) 2. p. 05. mp. 2. Hellas (Magdeburg.) — Staatspreis 525 m. 1. Las-Torres Béla (MAC) 7 p. 24 mp. 2. Arendt 45 m.-rel nyerve. — Staatspreis 315 m. 1. Las-Torres (MAC) 4 p. 20 mp. 3. Zachár (MAFC). — 105 m. 1. Bretting 1 p. 12 bp. — 50, 100, 150, 200 m.-es staféta. 1. MAFC 6 p. 31 mp. — 63 m.-es gyorsúszás. 1. Peterdi (MAFC) 40 mp. — 4x63 m.-es vegyes staféta-math. Berlin karcapással győz budapesti Demján, Szegi, Beleznai, Peterdi ellen.

Birkózó-verseny. A régi országházban vasárnap rendezte a Törökvs a Zöllner-vándordíj első versenyét. A remek szép márvány birkózópárt a MTK nyerte tizenhárom ponttal a Törökvs hat pontja ellen. Díszétet érdemel a Törökvs, élén *Csanádi Mórral*, azért a mintaszerű rendezésért, mely lehetővé tette az összes mérkőzések lebonyolítását. Az egyes súlycsoportok győztesei: Pehelysúly: 1. Hehn (Munkás T. E.). Könnyűsúly: 1. Orosz Dezső (Debreczeni TE). 2. Zólyom (MTK). 3. Stemmer (MTK). Középsúly: 1. Hudák (Törökvs). 2. György (MTK). Nehézsúly: 1. Előd (MTK).

Nyiltter.

Szovathban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Szitáló eső, köd és szél

Ezek az ismertető jelei novembernek. Hogyan maradjon az ember mégis egészséges? Aki ezt a nagy dolgot el akarja érni, használjon *Fáy-féle* valódi sodeni asvanypasztillát óvatosságból. Aki pedig a nyálkhatyák és a légutak ingerének jelentkezését érzi, használja a pasztillákat védelem gyanánt. A *Fáy-féle* valódi sodeni sohasem téveszt el a hatását és olcsó ára (egy doboz 1 korona 25 fillér) mindenkinek lehetővé teszi a használatát, de nagyon kell vigyázni, hogy az ember igazán a valódi sodent kapja.

Főképviselet Magyarországra és Ausztriára: W. Th. Guntzert, cs. és kir. udvari szállító, Wien IV. 1., Grosse Neugasse Nr. 17.

Műértő közönségnek

meglepo látványosságot nyujt
Hegedűs Zsigmond
Andrássy-ut 9. sz. alatt

Ujjonnan átalakított műkereskedése. Nászajándéktárgyai és lakásdíszei első rangúak és olcsóságuknál fogva bárki által könnyen megszerezhetők.

„THE MUTUAL“

new-yorki életbiztosító társaság.

2968 millió frank vagyon.

7 1/2 milliárd frank biztosított tőke!

Legiliberálisabb biz-
tosítással feltételek? • Tiszta kölcsönös!
• Rézvényessel nincsenek!

Az 1907-ik év óta kiállított kötvények után — 35 éves kort és a három főtáblázatot (haláleseti, haláleseti 20 évi díjzétessel és vegyes 20 évi tartamra) alapú véve — **átlagban** a következő nyeresemények fizetettek ki az évi díjak **százalékaiban** kifejezve:

Biztosítók után, melyek költötték:	elsőéves	másodéves	harmadéves	negyedéves
1907-ben	10.71	13.48	16.03	20.50
1908-ban	12.39	15.12	19.63	—
1909-ben	14.12	18.83	—	—
1910-ben	17.50	—	—	—

Magyarországi vezérigazgatóság:

Budapest, VI., Andrássy-ut 20. sz.

azonban véletlenül most kedvezők egy magyar akció számára. A tripoliszi rablóhadjárat miatt az egész mohamedán világ bojkottálja most az olasz árukat s csak kereskedőink élelmességén mulik az, hogy az olasz ipar pozícióit a magyar export számára szerezzék meg. Ezért tartjuk szerencsés gondolatnak azt a keleti tanulmányi kirándulást, melyre kereskedőink és iparosaink a jövő év januárjában fognak elindulni. Egyiptom, Palesztina, Szyria és Kisázsia néhány városát érinti a társaság s az ut 22 napig tart. A részvételi díj, beleértve az összes programszerű költéseket, az első osztályon 1200, a második osztályon pedig 975 koronát tesz ki. A Kelet városáiban a magyar kéziművekből kiállításokat rendeznek. Ezzel az akcióval kapcsolatosan jövő csütörtökön a kereskedelmi minisztériumban sorozatos előadás kezdődik a következő kérdésekről: Mely magyar ipari termékek exportálhatók sikerrel Keletre és milyen árban? Mely magyar árucikkek ismeretlenek ott? Mely színeket és minőségeket részesítenek előnyben? Végül a Kelet hitelviszonyairól és a számlakiégnyelítés biztosításáról is tartanak előadást.

Szaktanfolyamok utazók részére. A Magyarországi Kereskedelmi Utazók Egyesülete már tavoly elhatározta, hogy az utazók önképzése érdekében praktikus szaktanfolyamokat fog rendezni. Ezekből a tanfolyamokból az idén három már meg is valósul. Az egyesület ugyanis megállapodásra jutott dr. *Kondor Mihály* államvasuti titkárral, aki az államvasutak fejlődéséről és a tarifakérdésekről fog sorozatos előadásokat tartani, továbbá *Popovics Istvánnal*, a keleti kereskedelmi akadémia tanárával, aki a horvát és szerb nyelv és levelezés tanfolyamát vállalta és *Harmat Mórral*, aki a magyar és német levelezést és könyvitelt fogja előadni. Az egyesület tegnap nyitotta meg hivatalosan az első tanfolyamot és maróti Fürst Bertalan egyesületi elnök tájékoztató beszéde után *Popovics István* és *Harmat Mór* tanárok nagy hallgatóság előtt tartották meg bevezető előadásukat. Dr. *Kondor* első előadása november 19-én lesz.

A Közuti-részvények emelkedése. A Közuti ügyeinek rendezésére az igazgatóság által kiküldött szűkebb bizottság ma is folytatta tanácskozásait, de végleges megállapodás ma sem történt. Ellenben a tőzsdén ma is igen élénk kereslet nyilvánult meg a Közuti-részvények iránt, amelyek ennek következtében 832 koronáig emelkedtek. Annyit még megállapíthatunk, hogy a kiküldött bizottság azt tervezi, hogy a vállalat vezetését kettéosztja és egy technikai és egy adminisztratív igazgatót állít a vállalat élére. E tekintetben a tárgyalások még folyamatban vannak, de a legközelebbi napokban meg lesz a döntés.

Bányászok gyűlése. Az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület igazgató-tanácsa mai rendes, igen látogatott ülésén a Rudai 12 apostol bányatársulatnak az aranylopás megakadályozására vonatkozó javaslatának érdemleges tárgyalását december havi üléséig, vagyis addig elhalasztotta, míg a javaslattevő bányatársulat három megbízottja akit Transzbaiban a kérdést tanulmányozták, tapasztalataikról beszámolnak; foglalkozott az igazgató-tanács a Magyar Mérnök- és Építész-Egyletnek az új módosítási törvény alkotása tárgyában szerkesztett emlékiratával, majd a folyó ügyek letárgyalása után élénk eszmecsere folytattak a kereskedelmi és ipari alkalmazottak betegsegélyezését és balesetbiztosítását tárgyaló 1907-XIX. t.vez. kiáltásban lévő módosításáról.

Drágasági pótlék a Magyar Bank tisztviselőinek. Székely Ferenc, a Magyar Bank új vezérigazgatója azt az előterjesztést tette az igazgatóságnak, hogy a drágaságra való tekintettel szavazzanak meg a tisztviselőknél 10 százalékos drágasági pótlékot, amhez az igazgatóság készséggel hozzájárult.

Uj cégvezetők. A Magyar-Cseh Iparbank R.-T. igazgatósága Brandstötter József és dr. Bán Zoltán cégjegyzői jogosultsággal ruházta fel.

Az Agrárbank Eszéken. A Magyar Agrár- és Járadékbank Részvénytársaság a Bács megyei Agrár Takarékpénztár Részvénytársasággal együtt „Szlavóniai Agrár-Takarékpénztár Részvénytársaság” céggel és Eszék székhellyel a Horvát- és Szlavonországok mezőgazdasággal foglalkozó lakosságát gazdasági érdekeinek előmozdítására és jelzáloghitel-szükségletének kielégítésére egy millió korona alaptőkével pénzintézetet alapított. Az alakuló

közgyűlés az igazgatóságba Cseh Ervin v. b. t. t. Barta Arnold udvari tanácsos, a Magyar Agrár- és Járadékbank R.-T. vezérigazgatója, Cserny Károly országgyűlési képviselő, dr. Dungyverszky Gedeon országgyűlési képviselő, dr. Fischer Sándor királyi közjegyző, Frank József nagyvállalkozó, Hideghéthy Imre ny. főispán, Kelecsényi Zádor királyi közjegyző, dr. Maximovits Milán, dr. Molnár Károly udvari tanácsos, a Bácsmezei Agrár-Takarék-pénztár R.-T. vezérigazgatója, dr. Schöber Béla a Magyar Agrár- és Járadékbank R.-T. igazgatója, Szántó Frigyes a Magyar Agrár- és Járadékbank R.-T. igazgatója, Tószeghy Imre nagyvállalkozó és Ungár Simon nagykereskedőket, míg a felügyelőbizottságba Ágoston Sándor, Balla Hugó, Lendvai Vilmos, Szabó Lajos, Weiss József és dr. Zsitvay Jenőt választotta meg. Az alakuló közgyűlést követő igazgatósági ülésen elnökké: Cseh Ervin v. b. t. t. t., alelnökké: Barta Arnoldot és Hideghéthy Imrét, jogtanácsossá: dr. Winter Vilmost, ügyvezető-igazgatóvá: Lovag Karwinsky Gusztávot, helyettes ügyvezető-igazgatóvá: Kellner Dezsőt választották meg.

Villamos Pilismaróti. Az esztergom—párkányánai villamos vasut ügye már engedélyezési eljárás alatt áll. Az esztergom—füzitői h. é. vasúttársaság Esztergom és Párkányánai között villamos vasutat akar építtetni, amelyet az esztergom—pilismaróti vonallal kombináltan egyelőre Pilismaróti, majd később Visegrádig építene ki. Ez a vonal idővel csatlakoznék a Budapest—szentendrei h. é. vasútnak meghosszabbított vonalához.

Negyvenéves jubileum. Az Adria Biztosító-Társulat igazgatósága és tisztviselő kara szombat este meleg ünneplésben részesítette egyik érdekben megöszült hivatalnokát, Schmidt Károlyt, abból az alkalomból kifolyólag, hogy akkor töltötte az ünnepelt a társulat szolgálatában tevékeny munkásságának negyvenedik évfordulóját. A közszeretet és becsülés megnyilatkozása imponáns és megható volt, amikor Reiner Mihály igazgató jelenlétében átnyújtotta Kroó Adolf, cégvezető az igazgatóság és a kartársak ajándékát, méltatva az ünnepelt érdemeit.

Pénzverés és pénzforgalom. Az állami számvéviszók a hivatalos lap tegnapi számában teszi közzé az 1911. év III. negyedé végeig vert, forgalomba bocsátott és készletben maradt fémváltópénz álladékaról szóló kimutatást. E kimutatás szerint a folyó év III. negyedében új érméket egyáltalában nem vertek, hanem csak a forgalomra alkalmatlanná vált érméket verték át, mely művelet természetesen nem érinti a törvényhozás által az egyes érmékre nézve megállapított mennyiséget. Forgalmomba bocsátottak ebben az évnegyedben 214.000 darab kétfillérest és 103.000 darab egyfillérest, összesen 317.000 K értékben. Ezekkel, valamint a már korábban kiadott érmékkel együtt az év szeptember hó végeig 7.683.701 darab öt koronás, 60.054.866 darab egy koronás, 72.112.021 darab husz filléres, 96.107.750 darab tíz filléres, 353.580.009 darab két filléres és 77.835.896 darab egy filléres képezi a forgalom tárgyát, egészben véve 130.356.689 K 34 fill. értékben, melyből 9620 K értékű érme, jelesül 976 darab öt koronás és 4760 darab egy koronás a főkémlivaltalban van kámlés végett. A pénzverésben készlet csak a két és egy filléresekből van, az előbbiből 8000 darab, az utóbbiakból pedig 252.000 darab, összesen 260 K értékben.

A nagytapolcsányi takarékpénztár ügye. Nyitrai tudósítónk jelenti: A nagytapolcsányi takarékpénztár bukásának ismét van egy áldozata: Löwy Bernát, úrményi bérlő, aki az igazgatóság tagja, követte rokonát, Richter Samu nyitrai földbirtokost és ismeretlen helyre költözött.

Nagy izgalom között tartotta ma a nagytapolcsányi takarékpénztár rendkívüli közgyűlést, amelyen Jedinák esperes-plébános igazgatósági tag elnökölt. A hangulat izgatott voltára a főszolgabíró esendőroket is rendelt ki. Az elnök mindenekelőtt levette a közgyűlés napirendjéről az igazgatóságnak, s a felügyelőbizottságnak felmentését célzó indítványt, majd tárgyalás alá került a budapesti finanszírozó és egyeztető bank ajánlata. Hosszu tanácskozás után 54 szóval 44 ellenében elhatározta a közgyűlés, hogy az ajánlatot elfogadja. Eszerint az Egyeztető Bank 60 nap alatt kötelezi magát az egyezséget létrehozni s a bank igazgatósága olyan összeget ajánl fel, mely lehetővé teszi, hogy a kis-

betevők a betét 50 százalékát, a nagybetevők pedig a betét 10 százalékát megkapják, de egyúttal előbbbségi követvénnyel is kártalaníttassanak. Dr. Rudnay Sándor igazgatósági elnök nem jelent meg a közgyűlésen, ellenben levélben értesítette az igazgatósági tagokat, hogy minthogy az alapitőke fele elveszett, szükségesnek tartja, hogy a kereskedelmi törvény értelmében esődöt kérjenek. A közgyűlésen több panasz hangzott el, de a befejezést általában nyugodt volt és a határozatok megnyugtatólag hatottak. A szeszínomító! részvénytársaságot finanszírozó három pénzintézet különben elbocsátotta a vállalat éléről Felsenburg Henrik vezérigazgatót és kötelezte arra, hogy a gyárban levő lakását is elhagyja.

Felolvasás. Dr. Schreyer Jakab, a Magyar Kereskedelmi Csarnok főtitkára f. évi november hó 9-ikén este 7 órakor a Kereskedelmi és Iparkamaraól szóló törvény revíziója címűen a Magyar Kereskedelmi Csarnok helyiségeiben előadást tart, amely iránt az egyesület körén kívül is igen élénk érdeklődés mutatkozik. A Magyar Kereskedelmi Csarnok ezen előadáshoz tagok által bevezetett vendégeket szívesen lát.

Tiltakozás a sörárak emelése ellen. Az őriási haszonnal dolgozó sörkártya, amelynek üzemi költségei az olcsó árpa- és malátaárak mellett alig emelkedtek, fölemelte a sör árát. E tárgyban a Budapesti Szállodások, Vendéglősök és Korcsárosok Ipartársulata a mai napon tartott választmányi ülésén tiltakozását fejezte ki a fogyasztókörzönség és a vendéglősök ellen intézett újabb merénylet ellen. A vendéglősök a sörgyárak ár-emelését indokolatlannak és jogosulatlannak tartják és ezért elhatározták, hogy e tárgyban a további teendők megbeszélése céljából tiltakozó nagygyűlést hívnak egybe, amelyre a székesfőváros összes vendéglőseit meg fogják hívni. A tiltakozó nagygyűlést folyó évi november hó 10-én, pénteken délután négy órakor a Hungária-szállóban fogják megtartani. Minden tiltakozásnál többet érne azonban az, hogy ha egy általános bojkottot hirdetnének a sörmérés ellen. A kitűnő és olcsó magyar borok mellett közönségünk szívesen el lesz a rossz és drága sörök nélkül is.

Vasúti és közlekedési hírek. A kereskedelemügyi miniszter már megállapította a Hódmezővásárhelyen létesítendő gazdasági vasut feltételeit. A részvényjegyzés is serényen folyik s így már legközelebb kiírják a versenyt a vasut építési munkáira. — A Pécs-dolnjamiholjáci és drávavölgyi vasutak Pécs-harkányi, illetve Siklós-sellyei vonalszakaszainak közigazgatási pótbéjárását folyó hó 15-én fogják megtartani dr. Dubszky Alfréd műszaki főtanácsos vezetés alatt. — Kaposvár város a Kaposvárigali h. é. v. költségeit 400.000 kor. hozzájárulást fog megszavazni. — A Szeged—Dorozsma—halasi vasut érdekeltjei e napokban gyűlést tartottak Dorozsman, mely község határát 30 kilométer hosszban érintené e vasut. A községtől 400.000 kor. hozzájárulást kértek a tervezők. Mérges község pedig 180.000 kor. hozzájárulást fog megszavazni. Majsa község pedig semmit. — A Gyula vidéki h. é. vasut r.-t. bejelentette Biharvármegyének, hogy a 20 kilométer hosszú Simonfalva—ökrösi vonalat ki akarja építeni. Az építési költségek cca 1.300.000 koronára fognak rugni, mihez most az érdekelt vasúttársaság úgy Arad-mint Biharvármegyétől megfelelő költséghozzájárulást kér. — A Nagyléta—székelyhídi h. é. vasut ügyében a folyó hó 28-án értekezlet volt Debreczen város széklszában, amelyen az összes érdekelt községek részt vettek. — Eszék város átiratot intézett az ottani lovasúttársasághoz az iránt, hogy a vállalat minő feltételek mellett volna hajlandó üzemeltetni a város birtokába átengedni. A vállalat az átengedésre hajlandó a jövedelem 4 és fél százalékos nyeresége tőkésítésének megfelelő összeg kifizetése ellenében. Az ügyet legközelebb a villamos bizottság fogja tárgyalni, mert a város szándékában áll a városi vasut mielőbbi elektrifikálása. — Siklós város küldöttsége e napokban fog tisztelegni Beüthy László kereskedelemügyi miniszter előtt, azt kérelmezendő, hogy a vasut Harkány érintésével Siklósra közvetlenül Miholjácra építtessék ki. A küldöttséget Szily Tamás főispán fogja vezetni. — A Szeged—tanyai vasutvonalat, mely a közigazgatási bejárás előtt áll, e napokban előzetes felülvizsgálás alá vette Korányi Kálmán kereskedelemügyi miniszteri műszaki főtanácsos, akit ezen ügyben Szesztay László műegyetemi m. tanár kísért el Szegedre s kalauzolt. — Komárom város e napokban tartott közgyűlése 150.000 K-át szavazott meg a Komárom—gutai h. é. vasut költségeihez, megfelelő összegű törzsrészek ellenében. — Mezőtúr község mozgalmat indított egy Mezőtúr—Püspökladány között létesítendő h. é. vasut ügyében, mely Turkevét, Kisujszállást, Dévaványát és Szeghalmot is érintené.

A beocsini ezemet térfoglalása a Levantén. A török-olasz háboru a beocsini ezemet térfoglalását mozditja elő a levantei kikötőkben. Már eldigelő is jelentős volt a beocsini gyár exportja. Csak a Magyar keleti hajóstársaság Kelet nevű hajója kétheti járataiban 4—500 tonna beocsini ezemetet vitt állandóan egymagában, de még inkább fokozódik a kivitel, most a háboru következtében megszűnő olasz verseny folytán. A beocsini ezemet az Aldunán slepphajókon jut le Galacziáig vagy Sulináig és ott tengeri hajókra átrakodva érkezik levantei rendeltetési helyére.

Uj kenyérgyári részvénytársaság Békéscsabán. Első Békéscsabai Kenyérgyár R.-T. cég alatt ma Békéscsabán nagyjórészt vendéglősök részvételével, 100.000 korona alapitőkével uj kenyérgyári vállalat alakult.

Magyar vállalkozás Bulgáriában. A kissebesi gránit-kőbányák r.-t. a Szófia keramit-gyárral egyesülve, Szófia székhellyel részvénytársaságot alapított, bulgáriai utépítések és hasonló természetű munkák végrehajtására. Az uj részvénytársaság első munkája Szófia főváros kövezése 4½ millió franki vállalati összeggel.

A piaci szabályrendelet értelmezése. Felmerült esctből kifolyólag mondotta a ki a belügyminiszter, hogy csak azért, mert a piaci szabályrendelet értelmében a kijelölt vásárhelyen kívül az árak összeváltása meg van tiltva; az, ki a piacon vásárolja össze a csirkéket, nem büntethető.

Vidéki pénzügyi hírek. Erdélyrészi Parcellázó Bank R.-T. czimen 200.000 korona alapitőkével vállalat van alakulóban Marosvásárhelyen Szörtsey József banküzletének átvételére. — Első Nyitrai Polgári Bank R.-T. czimen 200.000 korona alapitőkével pénzintézet van alakulóban Nyitra. Az alapitők között vannak gróf Forgách Károly, gróf Apponyi Gyula. — Kecskeméti Jelzálogbank R.-T. czimen 30.000 korona alapitőkével részvénytársulattá alakult át Bacso Zsigmond banküzlete Kecskeméten. — Szeged város pénzügyi bizottsága e napokban foglalkozott a városi tőkék gyümölcöző elhelyezésének kérdésével és abban állapodott meg, hogy a városi tőkék elhelyezésére csak oly pénzintézetet ajánl, amelyik legalább 5 év óta áll fenn. Az elhelyezési arány felosztása ez: Szeged—Csongrádi Takarékpénztár 33 százalék; Szegedi Kereskedelmi és Iparbank 17 százalék; Szegedi Kézművesbank; Szegedi Hitelbank; Szegedi Takaré- és Hitel R.-T.; Szegedi Bankegyesület és Szeged-Alföldi Takarékpénztár 10—10 százalék. A tanács ezen arányjavaslatot némi változással terjeszti a közgyűlés elé. — A Mezőgazdasági Bank és Takarékpénztár R.-T. Kolozsvárott alapitőkéjét — egy fővárosi pénzintézet támogatása mellett — 1 millió koronára emeli fel. — Az Első erdélyrészi szivarkahüvelygyár r.-t. a minap tartott közgyűlésén keresztülvitte alapitőkéjének 100.000 koronára való emelését olyképen, hogy a vállalat teljesen a Magyar Papiripar R.-T. hatalma alá került. — Nagyvárad város legutóbb kontemplált 1 milliós kölcsönét progresszív arányban 7 helyi pénzintézettől veszi fel 1 és egynegyed százalékkal a bankkamatlábon felül. Ezzel szemben az alliat fővárosi pénzintézetek 1 és fél százalék kamattfelülfizetést kértek.

Fizetéképtelenségek. A bécsi hitelezői védegyelet a következő fizetéképtelenségeket jelenti: Grünfeld József (Tiszaujyak), Radó Samu (Kassa), Flang Henrik (Mezőkövesd), Schlesinger János (Póka), Kovács Testvérek (Dunaföldvár), Vajda Martin (Nagytránya), Adler Izidor (Jászberény), Weisz Dezső (Kaposvár).

A Magyar-Cseh Iparbank alapítása. A Magyar-Cseh Iparbank a lévai Weisz Sámuel és fia cégét Általános Textilipari R.-T. cég alatt 400.000 korona alapitőkével részvénytársasággá alakította át. Egyúttal főtelepét Budapestre hozta át. Az uj társaság elnöke Freyberger Béla lesz, a Cseh Iparbank vezérigazgatója.

Vasárú részvénytársaság Miskolcon. Miskolczi Vasárú R.-T. czimen Lichtenstein László vasárúüzlet Miskolcon részvénytársasággá alakult át. Elnök-igazgató Lichtenstein László lett. Ügyvezető Kopp Ármin.

Részvénytársaság a veresvárvölgyi erdők kihasználására. Erdélyi Fakereskedelmi R.-T. czimen 1-millió korona alapitőkével vállalat alakult Csikszereda város veresvárvölgyi erdeinek kiaknázására.

Az állatjárványok. Feltűnő makacs az idén is az állatjárvány lefolyása. Különösen a ragadós száj- és körömfájás és a sertésvész nem akar csökkenni. Sőt újabbán járványszerűen lép föl a háziszarvasok között is egy betegség, amiről a földművelésügyi miniszter nem vesz ugyan tudomást, de ami ezerszámra pusztítja a szárnyasokat s máris erősen érezteti hatását az árak emelkedésében. Egyébként az állatjárványokról a következő hivatalos kimutatás ad számot:

A betegség neve	Összesen		A múlt héthez képest	
	közs. udv.	több	közs. udv.	kevesebb
Lépfene	166	177	—	9
Veszétség	190	194	—	5
Takonykór	30	30	—	3
Ragadós száj- és körömfájás	444	3054	—	123
Juhhimlő	71	121	—	5
Ivyszervi hólyagos kiütés	6	17	—	1
Rühkór	55	80	—	6
Bivalyvész	12	36	4	9
Sertésorbáncz	215	529	—	26
Sertésvész	770	2989	—	16

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonátőzsde.

Budapest, november 6.

A készáru-piacon ma kifejezetten lanyha volt az irányzat. Bőséges kínálattal szemben a malmok jó vételkedvet mutattak ugyan, de csakis olcsóbb árakon voltak hajlandók a vásárlásra. Mivel másrészt az árubirtokosok nem voltak rátartósak, meglehetősen élénk forgalom fejlődött ki, amelynek a folyamán mintegy 40.000 q buza kelt el a szombati árnál 5 fillérrel olcsóbban. A legdrágább eladási ár 12.20 korona volt 81 kilós tiszavidéki buzáért, a legolcsóbb pedig 11.35 korona 78 kilós törökbecsei úszkös buzáért. Egyéb gabonaneműk közül a rozs és a tengeri csendes, a zab szilárd, az árpa 5 fillérrel drágább. Forgalomba került: 1200 q rozs 9.87 és fél-9.95 koronás árakon és 800 q zab 9.50-9.80 koronás árakon. A mai üzlet igen csendesen és körülbelül a tegnapi zárlat jegyzésével indult meg. A forgalom folyamán csak közvetlen a megnyitás után volt valamivel barátságosabb a hangulat, később azonban lanyhult az irányzat és mérsékeltlen gyöngültek az árfolyamok. Kivételt képezett azonban a zab és a rozs, amely cikkek közül különösen az előbbi iránt élénk érdeklődés mutatkozott zárlat előtt azonban eziránt is megcsappant az érdeklődés. Az áprilisi buza ma 11.85 koronán indult, nyomban 11.90-ig javult, aztán 11.85 koronáig gyöngült, ezental 1-2 fillér keretén belül ingadozott és zárlatkor 11.85 koronán maradt. Az áprilisi rozs 10.36 koronás kezdő árfolyama fokozatosan 10.41-ig javult, aztán 10.37-ig gyöngült és zárlatkor 10.38 koronán maradt. Az áprilisi zab 9.65 koronáról 9.68-ig javult és 9.65 koronán zárult, míg a májusi tengeri 8.57 koronás kezdő árfolyama 8.58 és 8.55 között ingadozott és 8.55 koronán zárult. A szombati zárlathoz viszonyítva, végeredményképpen ma az áprilisi buza 4 fillérrel, a májusi tengeri 2 fillérrel gyöngült, ellenben az áprilisi rozs 1 és az áprilisi zab 1 fillérrel gyöngült.

Köttetett:

Buza. Tiszavidéki: 400 q 80.7 k 24.10 K, 100 q 80.5 k 24.30 K, 1500 q 80 k 24.25 K.
Pestvidéki: 100 q 81 k 24.40 K, 500 q 80 k 24.10 K, 150 q 80 k 24 K, 500 q 79.5 k 24 K, 950 q 79.5 k 24 K, 100 q 77 k 22.80 K rozsos.
Bácskai: 1000 q 80 k 24.30 K, 2000 q 79 k 24 K, 2500 q 78.5 k 24 K, 4000 q 78.5 k 24 K.
Szt.-Tamási: 4200 q 78 k 24.20 K.
O-Becsei: 4000 q 78.2 k 24.15 K.
Bajai: 2100 q 79 k 23.85 K.

T.-Becsei: 3260 q 79 k 24 K, 225 q 77 k 22.80 K úszkös.

Fejérmegyei: 200 q 79 k 24 K.
Budai: 150 q 77 k 24 K.
Szerb: 4000 q 78 k 23.30 K.
Rozs: 300 q 9.90 K kpf pp, 100 q 19.80 K kpf p., 200 q 19.90 K kpf. p., 200 q 19.75 K kpf. p., 150 q 19.90 K kpf. p., 200 q 19.80 K kpf. p.
Zab: 200 q 19.20 K kpf, 100 q 19.60 K kpf, 100 q 18.20 K dohos kpf., 100 q 18.30 K dohos kpf., 200 q 19.11 K kpf., 100 q 19.40 K kpf.

A készáru jegyzése a mai tőzsdén a követ.

Készlet volt:	Állás	Ára 100 kg.	Állás	Ára 100 kg.
Buza				
Tiszavidéki, új	75	—	79	23.50-23.80
"	76	—	80	23.60-23.95
"	77	—	81	23.85-24.15
"	78	—	82	—
Fejérmegyei, új	75	—	79	23.30-23.55
"	76	—	80	23.45-23.75
"	77	—	81	23.55-23.95
"	78	—	82	—
Pestvidéki, új	75	—	79	23.40-23.65
"	76	—	80	23.55-23.90
"	77	—	81	23.65-24.05
"	78	—	82	—
Bánsági, új	75	—	79	23.45-23.75
"	76	—	80	23.60-3.90
"	77	—	81	23.60-23.95
"	78	—	82	—
Bácskai, új	75	—	79	23.50-23.80
"	76	—	80	23.65-23.95
"	77	—	81	23.75-24.15
"	78	—	82	—
Rozs I. rendű új	—	—	—	20.10-20.80
középmínőségű új	—	—	—	19.65-20.00
Árpa takarmány I. rendű	—	—	—	18.40-18.80
II.	—	—	—	18.00-18.30
Zab I. rendű	—	—	—	19.50-19.90
II.	—	—	—	19.20-19.40
Tengeri belföldi új	—	—	—	19.45-19.60
ó	—	—	—	—
Köles	—	—	—	—

A határidőpiacon köttetett:

Délelőtt:

Elfordult kötések (50 kg.-kint) 1911-re:
Buza 1912 áprilisra 11.86-90-85
Májusi buza 11.76-77
Rozs áprilisra 10.36-35-41-37-38
Zab áprilisra 9.65-68-65
Tengeri 1912 májusra 8.55-56

1 óra 30 perczkor zárulnak:

Buza áprilisra	11.85	—	86
Áprilisi rozs	10.38	—	39
Zab áprilisra	9.65	—	66
Tengeri 1912 májusra	8.55	—	56

Budapesti gabonaforgalom.

1911. november 3-tól 1911. november 5-ig.

Érkezett Elszállított méter mázsza

Buza	58896	—
Rozs	8854	8100
Árpa	8629	4150
Zab	1109	5184
Tengeri	2105	5120
Liszt	814	37924
Körpe	—	7677

Értéktőzsde.

A mai elötőzsde iránya elejétől végig gyöngye volt, mert a spekulánsok a magyar belpolitikai helyzet miatt tartózkodóan viselkedtek. A vezető értékek kivétel nélkül hanyatlottak és gyöngén zárlattal eladták. A helyi piacokon csak árendeménnyel lehetett eladni, kivétel a közúti vasutársaság volt, amely megnyitáskor 2-3 koronával drágult, utóbb azonban leadta árnyereségét. A készáru-piacon a salgótarjáni részvény és a cukoriparrészvény tetemesen olcsóbbodott, ellenben az Auerfény-részvény néhány koronával emelkedett. A zárlat nyugodt volt. A déli tőzsde csendes volt. A nemzetközi piacon alig volt változás. A helyi piac értékei kissé javultak. A készáru-piac változatlan. A járadékpiacon üzletlen. A valuta és ércváltó kissé szilárdult. A zárlat tartott.

Az elötőzsde köttetett: Osztrák hitelrészvény 646-646.50, Magyar hitelrészvény 840.50-843.50, Jelzálogbank 481-481.25, Leszámitolóbank 571, Rimamurányi vasmű 674.75-679, Városi villamos 421.50-422.50-422.50, Közúti villamos 826.50-831.50, Magyar bank 710-713.50, Agrárbank 526.25-527, Kereskedelmi bank 4216-4220, Drasche 688-690, Általános közfén 825-827, Salgó 671-674, Ganz 4197-4203,

Czukor 3245-3237, Auer 917-919, Lámpa 314-316, Kohó 644, Bor 308-310.

A déli tőzsdén köttetett: Osztrák hitelrészvény 647-647.50, Magyar hitelrészvény 841-842.50, Osztrák-magyar államvasut 733.25, Jelzálogbank 481.50-482, Leszámitolóbank 571.50-572, Rimamurányi vasmű 674-675.75, Városi villamos 422-422.50, Közúti vasut 826.75-828.50, Magyar bank 710.25-711.25, Haza sorsjegy 119, Agrár 525.25-527, Kereskedelmi bank 4210, Hermes 386, Parcellázó 434-437.50, Belyárosi takarékpénztár 684, Budapesti takarékpénztár 450, Ciment I. 288, Drasche 690, Salgó 671-673, Czukor 3245, Magyar villamos 501-502.50, Spódium 144.

Az utótőzsdén mérsékelt forgalom mellett barátságos volt a hangulat, mert — hír szerint — a petróleum-kartel sánszai igen kedvező fordulatot vettek. Az értékek 1-2 koronával javultak. Köttetett: Osztrák hitelrészvény 647.25-648.50, Magyar hitelrészvény 842.25-842.75, Rimamurányi 673.50-674, Városi villamos 422.50, Közúti 827.50-828, Magyar bank 710.50.

Kalmár F. Sándor

ny. m. kir. pénzügyi titkár adó- és illetékeket felülvizsgáló irodája
V., Dorottya-utca 14. ☎ Telefon 60-96.

Bécsi gabonátőzsde.

Bécs, november 6. (Saját tudósítónktól.) A külföldi piacok árfolyásai nem ösztönöztek forgalomra, az itteni piac kedvetlen volt, mert az időjárás kedvezett, az irányzat tartott és az árfolyamok nem változtak.

Jegyzetelt buza: Tiszavidéki 12.50-12.80, bánáti 12.30-12.60, mosoni és győri 12.05-12.30, felsőmagyarországi 12.10-12.55, délviasuti 12-12.20, marchfeldi 11.80-12.20.

Rozs: Felsőmagyarországi 10.50-10.70, csepeli 10.40-10.60, pestmegyei 10.50-10.65, délviasuti 10.40-10.55, különféle magyarországi 10.35-10.55, marchfeldi 10.60-10.70.

Árpa: Morvaországi 10.25-10.75, marchfeldi 9.55-9.75, bécsvidéki 9.40-9.75, felsőmagyarországi 8.90-10.50, csepeli 8.90-9.30, győri 9-9.50, északmagyarországi 8.80-9.50, délviasuti 9-9.10, takarmány 8.90-9.30, maláta 9.50-9.70.

Magyar tengeri 9.90-10.15, Cinquantin 10-10.40, Magyar zab: válogatott 10.20-10.45, elsőrendű 10-10.15, közepes 9.85-10.10.

Bécsi értéktőzsde.

Bécs, november 6. Az elötőzsde kedvetlen irányzattal nyílt meg, az árfolyamok általában hanyatlottak. Az olasz kormány nyilatkozata, amelyvel kiterjesztette Olaszország szuverénitását Tripolisra, a spekulációt tartózkodásra készítette. A déli tőzsdén az irányzat megnyitáskor általában nyugodt volt, az árfolyamok alig változtak, csak Skoda javult. Később az üzlet csendes és az árfolyamok általában tartottak.

10 óra 45 perczkor: Osztrák hitel 646.50, Magyar hitel 841,—, Laenderbank 546, Államvasut 732.50, Délviasut 110.75, Alpezi 824, Skoda 674.50, Török sorsjegy 239, 3 százalékos délviasuti elsőbbség 264.

1 óra 30 perczkor: Osztrák hitel 646.75, Magyar hitel 841, Anglobank 342.75, Bankverein 542.50, Laenderbank 544.75, Unionbank 624, Magyar jelzálogbank 481, Államvasut 732.50, Délviasut 110.75, Alpezi 824.50, Rimamurányi 674.50, Galicziai Kárpát petróleum 776, Scodnica 482, 3 százalékos délviasuti elsőbbségi részvény 264.25.

Bécs, november 6. (Magyar értékek zárlata), 4 száza léko arany-járadék 110.90 Tiszal és szegedi kölesön sorsjegy —,—, Magyar hitelbank részvény 81.—, Magyar leszámitoló és váltó részvény 572.—, Rimamurányi 673.50, Magyarvezeték 3230.—, Adria hajózási részvénytársaság —,—, Magyar koronajáradék —,—, 4 százalékos magyar földterhm. kötvény —,—, Magy. nyerem.-köles. sorsjegy —,—, Kassa-Odorborgi Vasutészv. 350.—, Magyar jelzálogbank 482.—, Magy. kereskedelmi bank —,—

Bécs, november 6. (Osztrák értékek zárlata), 4.2 száza ékos papír-járadék 91.95, 4 százalékos osztrák arany járadék 115.65, 1860-as sorsjegy 1620.—, Osztrák hitel sorsjegy —,—, Angol-osztrák bankrészvény —,—, Bécsi Bankverein 542, 5 Osztrák-magyar bank 1994.—, Déli vasut 110.10, Dunagőzhajózási r.-t. 1154.—, Dohány részv. 322.—, Cs. k. arany (vert) 11.40, Német bankv. 117.81, Osztr. Lloyd 169.—, 4.2 száz. ezüst jár. 91.80, 95.10, Osztr. koronajáradék —,—, 1864-es sorsj. —,—, Osztrák hitelintézeti részvény —,—, Union-Band 624.—, Osztrák Ländorbank 545.—, Osztrák-magyar államvasut 32.50, Elbenvölgyi vasut —,—, Alpezi részvény 824.—, 20 frankos 19.23, Londoni váltóár 241.22, Lipótkohó 99.—, Török sorsjegy 239.—.

Reggelizés előtt fél pohár

Schmidthauer-féle

Használata valódi áldás gyomorbetegségeknek és székszorulásban szenvedőknek.

Igmándi keserűvíz

Az elrontott gyomrot 2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza.

Kis üveg 40 fillér
Nagy üveg 80 fillér

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, november 6. Zárlat. (Saját tudósított) Zárlatkor jegyeztetik: 4.2 százalékos papírbondok ... 4 százalékos osztrák aranybonds 98. — osztrák hitelrészvény 202.50 Déli vasut — orosz bankjegyek 216.0, 4 százalékos új orosz kölcsön —, Discontó Commandit 188. — Dinamitruszt 186.25, Harpeni 178. — Unifikált török bondok —, 4.2 százalékos ezüstbonds —, 4 százalékos magyar aranybonds 91.0, Magyar koronabonds 90.60, Osztrák-magyar államvasut — Bécsi váltóár 847.75, Olasz bonds 130. Alt. villamos-sági Edison 268.60, Gelsenkircheni 184.90, Laurakohó 162.25

Frankfurt, november 6. Zárlat. 4.2% papírbonds —, 4 száz-os osztr. ar-jár. 98.20 Magy. ar-jár. 93.05 Osztr. hitelint. részv. 202.50 Osztrák-magyar államvasut 156.578 Északnyugati vasut —, Bustieh radi vasut —, Londoni váltóár 104.4, Bécsi Bank vereini 137. — Villamos részvény — 3 százalékos magyar aranybonds 76. —, 4.2 százalékos ezüstbonds —, Osztrák koronabonds 91.70, Magyar koronabonds 90.50 Osztrák-magyar bank 142. —, Déli vasut részvény 19.87 Elbavölgyi vasut —, Bécsi váltóár 20. —, Párisi váltóár 816.85, Union bankrészv. —

Hamburg, november 6. (Zárlat.) 4.2 százalékos ezüst bonds 94.50, 1860. sorsjegy —, Déli vasut 19.95 4 százalékos aranybonds 98.40, Osztrák hitelrészvény 202.60 Osztrák-magyar államvasut —, Olasz bonds 100. —, 4 százalékos Magyar aranybonds 91.90

London, november 6. Angol consol 79.10

Páris, november 6. (Zárlat.) 3 százalékos francia bonds 95.66, Osztr. aranybonds 98.70 Magyar arany bonds 96. —, 5 százalékos bolgár kötvény 189.1. évről 511.75 3/4 százalékos Olasz bonds 100.25, Déli vasuti elsőbbségi kötv. 280. —, 5 százalékos marokkói bonds 531. — 4 százalékos 1890. román köles 97.90 4 százalékos amort. románjár. 1905. —, 5 százalékos orosz bonds —, 4 és fél százalékos 1909. orosz bonds —, 4 százalékos spanyol jár. 94. — 4 százalékos unifikált török jár. 88.95 Török sorsjegy 199.75 Török dohányrészvény 245. —, Osztrák földhitelintézet 13.74 Osztrák-Länderbank 584. — Magyarjelzálogbank 512. — Banque de Paris 17.75, Banque Ottomane 679. —, Osztrák-magyar államvasut —, Déli vasut 116. —, Meridionalvasut 589. —, Hartmann gépgyár — Rio Tinto 15.87, Sucrerie d'Égypte —, Tula 598. —, Urikányi község 173. —, Chartered 38.75, De Beers 471.50 East Rand 86.50, Jagersfontein 209.25, Trans. Land Comp. 44.70, Váltó Amsterdamra (rövid) 209.25, Váltó német piacokra (rövid) 122.51, Váltó Bécsre (rövid) 105.25, Váltó Belgiumra (rövid) 75, Olasz arany-váltó rövid 1, Váltó Svájcra (rövid) 5/8 Csekk Londonra 25.16, Magánkamatlab 3/4.

Royal szálloda SZEGED 80 SZOBA. KÖZPONTI FÜTÉS. MÉRSÉKELT ÁRAK. Tulajdonos: DÁVID SÁNDOR vasuti vendéglős.

Üzleti tudósítások.

Budapesti szeszjegyzés.

Table with columns: Milyen időre?, Nyers, Finomított. Rows include: Azonnali és decemberig terjedő szállításra, November-májusra, November-augusztus, Irányzat: szilárd, Bécsi nyersszeszjegyzet, Párai, Lemberg.

Buzakorpa.

Table with columns: Korpa típusa, Áron. Rows include: Finom korpa azonnali szállításra, Durva korpa azonnali szállításra.

Zsiradékok.

Table with columns: Disznózsír típusa, Áron. Rows include: Disznózsír budapesti, vidéki.

Salonna. Városi 4 drbbs 137. — 138. — 139. — 3

Bécsi vágómarhavásár.

Szt. Marx, november 6. Összefelajtas 3286 drb. És pedig 2494 drb. I-rendű hizott és 792 drb kiesontozni való marha. Arjegyzések I-rendű hizott ökrökért 76-92 korona, kivételesen 94-100 korona. I-rendű tarka ökrökért 86-104 korona, kivételesen 106-118 korona. Az irányzat lanya volt. Az árak méterházankint 2-4 koronával csökkent.

Kobányai sertésvásár.

Arjegyzés. November 6. Hizott sertésárak. Magyar elsőrendű: fiatal nehéz (páronként 320 klg-ron felül) 149-152 fillérig, fiatal közép (páronként 251-320 klg.) 158-160 fillérig, Magyar szedett: közép (páronként 240-280 kgr.) 164-172 fillérig. Sertésárak szám: 1911. november 3-án volt készlet 27,380 darab, 4-5-én elszállított 243 drb. 6-kára marad készlet 27,137 drb. A hizott sertés ázfelirányzata: lanya.

Sertéskonsumvásári jelentés.

(A székelyfővárosi állatvásár és közbizalmi igazgatóságától.) November 6. Előző napi eladatián maradvány 2038 drb sertés, Mai felhajtas 1487 drb sertés, 50 drb süldő, 4 drb malacz, összesen 3525 drb sertés, 62 drb süldő, 4 drb malacz. Eladott 1780 drb sertés, 32 drb süldő, 4 drb malacz. Mai maradvány 1715 drb sertés, 30 drb süldő.

Arjegyzés. Zsrsertés. Öreg I. rendű 350 klg. felül életsúlyonással 150 fillér, fiatal nehéz 300 klg. felül életsúlyonással 154-166 fillér, fiatal közép 220-300 klg.-ig életsúlyonással 162-172 fillér, fiatal könnyű 220 klg.-ig életsúlyonással 166-176 fillér. Husserítés nehéz 300 klg. felül életsúlyonással 158-166 fillér, Husserítés könnyű 140-300 klg.-ig életsúlyonással 168-176 fillér. Süldő belföldi életsúlyban 106-112 fillér, Malacz életsúlyban 112 fillér. A vásár irányzata ventatott. Az árak 4-6 fillérel hanyatlottak.

Felölös szerkesztő:

PURJESZ LAJOS

Kiadó-tulajdonos:

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság

Igazgató: ERDŐS ARMAND.

Main table: Budapesti értéktőzsde. Columns: Mai záró ár-folyam (Pénz, Áru), Részv. nyitk száma, Részv. név, Részv. név, Mai záró ár-folyam (Pénz, Áru). Rows include: Államadósság, Bankok, Takarékpénztárak, Biztosító társaságok, Gözmalomok, Iparvállalatok, Sorsjegyek, Pénzmenek és váltók.

VIZÁLLÁS.

Table with columns for station names (Inn, Duna, Rába, Dráva, Mura, Száva, Szamos, Kraszna, Latorca, Laborcz, Hód) and water levels in meters for various dates (Nov. 4, Nov. 6).

Kivonat a hivatalos lapból.

Kinevezések. Az igazságügyminiszter dr. Sárvári Sándor nézsideri járásbírói joggyakorlatot a treneséni törvényszékhez, dr. Haksch Ferenc székszárdi törvényszéki joggyakorlatot a csáktornyai járásbíró-sághoz és dr. Csépai József büntetőjársbírói joggyakorlatot a székesfehérvári törvényszékhez jegyzéké;

a pénzügyminiszter Dösen Károly zágrábi lakos végzett joghallgató ideiglenes minőségi segélydíjas pénzügyi fogalmazó-gyakornokká a pozsegai pénzügyigazgatóságához és Efindies Nándor rumai lakost ideiglenes minőségi segélydíjas adóhivatali gyakornokká az ogulini adóhivatalhoz;

a budapesti ítélőtábla elnöke Czrenner András budapesti törvényszéki hivatalozgát a budapesti ítélőtáblához nyomdászszá;

a kassai javító-intézet igazgatója a vezetése alatt álló intézethez Trentin Ágost szövőiparost egyelőre ideiglenes munkavezető-felügyelővé nevezte ki.

Áthelyezések. Az igazságügyminiszter Voght Albin csáktornyai járásbírói jegyzőt a székesfehérvári törvényszékhez, Sohár Pál treneséni törvényszéki jegyzőt a székesfehérvári járásbíró-sághoz, Szedlacsok József élesdi járásbírói irnokot a magyarszéki.

Nemesek István orosházi járásbírói irnokot pedig az élesdi járásbíró-sághoz; a beszercei törvényszék elnöke Tatar József törvényszéki és Felföldi Péter oradnai járásbírói hivatalozgátat kölcsönösen áthelyezte.

IDŐJÁRÁS.

Az elmúlt nap időjárásának áttekintése: Hazánkban tegnap az idő változóan felhős és az északi részekben előfordult jelentéktelen mennyiségű esőktől eltekintve száraz volt.

Prognózis a következő huszonegy órára: Megelőnkülő szelekkel, helyenkint esővel és későbbi hűsüléssel változókéony idő várható. (Sürgönyprognózis: Széles, sok helyütt csapadék, változókéony, később hűvösebb.)

Weather forecast table with columns: Állomás, Légnyomás, A hőmérséklet Celsius szerint, Szélirány és erője, Felhőzet, Csapadék mm., Hőmér-séklet (max, min).

EGYETÉRTÉS

politikai naplap.

Kiadóhivatal igazgató: PAJOR MÁTYÁS.

Budapesti Szanatóriumok és Gyógyító Intézetek Egyesülete.

A) Intézetek bejáró betegeknek.

Dr. Glück Tibor Asthma-gyógyintézet és Inhalatórium VI. ker. Andrássy ut 87. Bejáró és bennlakó betegek részére. (Körönd)

Dr. Hönig Izsó A villamosítás minden nem. (Elektró-villanygyógyító és Röntgen-intézet V. Arany János-u. 83. Tel. 102-39.) Bevált gyógymódotok bel-, ideg-, bőr- és anyagcserehajok ellen.

Dr. Glück-féle vizsgyógyintézet és szanatórium Városligeti fasor 11. szám. Vizsgyógykezelés, szénasavas fürdők, masszázs, elektrotherapia.

Inhalatorium a Dr. Jakab-féle Liget-Szanatórium-ban VI., Nagy János-u. 47. szám. Inhalációs kezelés. Pneumatikus kamra, süritett és ritkított levegő, soolet- és gyógyszeres belélegzés.

Dr. Justus borbajokat gyógyító és szépségápoló intézete Károly-körút 14. Sugaras gyógyítás, rádium, Röntgen, forrólevegő, fürdők, kozmetikai műtétek.

Dr. Pajor Inhalatorium Asthma-gyógymód Pneumatikus kamra, soolet- és gyógyszer-belélegzés Vas-utca 17.

Dr. Reich Miklós Mechanikai gymnasztika, testgyógyászat, Budapesti mechanikai nevelés, masszázs, Szénasavas forrólevegő Zander-intézet és villamos fürdők. Elektromágneses, Múzeum-körút 2. villamos és vizsgyógykezelések.

Dr. Róth ortho-pédész-szanatóriuma és vizsgyógyintézet Stefánia-ut. 55. sz. Bannlakóknak is. Testgyógyászat automata készülékkel s csoportjával. Svéd torna. Tö-rött vagy izület-gyulladásos láb fen-járó kezelése.

Dr. Schiff Kálmán Testgyógyászati, svédgymnasztika, gép-torna, speciális gyermek-torna, masszázs, forrólevegő-villanyfürdők. V., Nagykorona-utca 29.

B) Intézetek bennlakó betegeknek.

Dr. Jakab-féle Diétás, diagnosztikus, fizioterápiás intézet betegek, idegbetegek, csu-korbetegek, köszvényesek részére Liget-Szanatórium VI., Nagy János-u. 47.

Dr. Mátrai Gábor Csukorbeteg, vese, gyomor, bél-, v. egyetemi tanársegéd Stéfania-ut 55. szám. Csukorbeteg, vese, gyomor, bél-, v. egyetemi tanársegéd Stéfania-ut 55. szám. Hízalókurák. Bejárók részére is.

DR. PAJOR szanatórium Belbeteg, idegbeteg, sebészi beteg osztályok. VII., Vas-utca 17.

Dr. Batizfalvy-féle Vizsgyógymód, villamos kezelés, diétás kezelés, hőfürdők, narfürdők, Hízaló-sorányító kúra. Bejáróknak is. VII., Aréna-ut 82.

REJTÉLYES ÜGY.

— ANGOL REGÉNY. — Irta: BILLY MARSH.

A tűz patogva égett, a régi divatu butorok festői szépek voltak, a kárpit kellemes színű és izléses, a szőnyeg pedig, bár kopott volt, puhának és melegnek érzett a láb alatt.

Rosemunde egy karosszékhez vezette férjét a kandalló mellé. Leültek és otthonosan kezdtek érezni magukat.

Rosemunde körülnézett a szobában: — Nagyon csinos minden. Ha nem látjuk ezt a borzasztó fehér ködöt, ha égnek a gyertyák és a tea ott áll az asztalon, nem lesz panaszkodni valónk. Ugy-e, Lenny, kellemes ez a melegség? A sarokban zongora áll. Esténként játszhatok rajta, ugy mint Londonban szoktam.

Most az ápolónőhöz fordult: — Üljön le a gyermekkel és tegye magát kényelembe. Mielőtt leteszem a kalapot, mistress Pentreath, meg kell nézmem a hálószobát. Hogy hívnak, kis hugom? Milyen piros az arczod!... Betsey? No jó Betsey, eredj le, hozd fel a teát és ha valami hideg húst is tudsz hozni, annál jobb lesz.

Rosemunde jókedvűen osztogatta rendelkezéseit és nem törődött azzal, hogy férjének arczán nem tetszés tükröződik vissza, mert olyan bizalmaskodva beszélt egy cselédhez. Aztán mistress Pentreath elhagyta a szobát.

Mikor visszajött, arca és egész lénye megváltozott. Nyugodtan és komolyan beszélt: — Remélem, hogy mindent kedvedre rendeztem el — szölt. — Mistress Petreath azt mondja, hogy az a szoba a legszellősebb és legnagyobb, melyben édesanyám meghalt. Én azonban ugy gondoltam, hogy ezt ne

használjuk. Ugy éreztem, hogy már a látása is dermesztő, szomorú hatást gyakorol rám. Tovább a folyosón van az a szoba, mely az én gyermekszobám volt. Mikor mistress Pentreath azt mondta, hogy ebben aludtam, ugy félig homályosan derengett bennem annak a kis ajtóvnek az emléke, mely a másik szobába vezetett, az éjjeli gyermekszobába, ahogy ezeltört nevezték. Meghagytam, hogy fűtsenek be és vessenek ágyat. Jobbról még egy szoba van, mely a nappali gyermekszobába nyílik. Azt hiszem, hogy ebben a három szobában nagyon kényelmesen és otthonian rendezkedhetünk be, persze csak akkor, ha nincs ellene kifogásod. Ambár sem nem oly nagyok, sem nem oly előkelőek, mint a vendégszobák. Ha kívánod, másképp rendezem be a dolgot. A ház első pillantásra olyan rideg és magányos, szívem a régi gyermekszobához vonz és azt hiszem, hogy legalább eleinte uróbat tesszünk vele, Lenny?

— Nagyon helyes, tökéletesen egy véleményen vagyok veled, Rosemunde.

Ezalatt behozták a teát, Rosemunde felvidult és bájos mosolyal arczán töltött férjének a párolgó italból.

Tea után dologhoz látott ismét. A nappali gyermekszobából jobbra nyíló szobában kényelmes helyet készített a baba számára.

Anyai kötelességét teljesítve visszatért a férjéhez a látogató-szobába. Ha egyedül voltak, mostanában mindig mistress Joseph-ről és a mirthus-szobáról beszélgettek. Most is erről a rejtélyes tárgyról kezdtek beszélgetni.

— Nem szeretem, hogy ilyen késő van már — szölt Rosemunde. — Mindjárt hozzáfognék kutatásaimhoz. Ne felejtőd el, Lenny, hogy mellettem leszel mindig. Én odakülöcsönzöm szememet, te pedig tanácsosul látsz el engemet. Nem szabad elvesztened a türelmedet s sohse mondd azt, hogy nem lehetsz hasznomra. A te feladatod az, hogy fenntartod bennem a bátorságot és segítségemre le-

szel tanácsaidal. Türelmetlenül tördelte nyajait és sóhajta folytatta: — Csak már megkezdhetném kutató utamat! De legalább tudakozódhatnánk. Meghuzta a csengőt.

— Felhívom a házvezetőnőt és a kulcsárt. Megpróbáljuk, nem tudunk-e meg többet tőlük személyesen, mint leveleikben velünk közöltek.

Betsey jelent meg a csengő hívására. Rosemunde meghagyta, hogy küldje fel mr. Mundert és mistress Pentreathot.

Betsey eltalálta, hogy miért hívják most ezt a kettőt s titokzatosan mosolygott. — Tudsz talán te is valamit azokról a furesz emberekről, akik olyan különösen viselkedtek itt? — kérdezte Rosemunde, észre véve a mosolygást. — Bizonyosan tudsz. Mondd el, mit láttál. Hallani akarunk mindent, mindent, a legkisebb részletekig.

Betseyt büszkévé tette ez a felszólítás. Böven és nagy kerülökkel kezdte mesélni, hogy mit látott abból, amit a rejtélyes asszony és a titokzatos külföldi ember tett. Mikor elkészült és menni akart, Rosemunde ezzel a kérdéssel tartotta vissza: — Azt mondd, hogy azt az asszonyt ajultan találták fenn a lépcsőn. Tudod talán Betsey, mitől ajult el?

A leány habozott. — Na! — szölt Rosemunde. — Te tudsz valamit, látom rajtad. Mondd el.

— Félek, hogy asszonyom megharagszik — szölt Betsey és azzal fejezte ki zavarát, hogy mutatójával lassan vonalakat húz-gált az asztalon, mely mellette állt.

— Éppenséggel nem. Csak akkor haragszom meg, ha nem beszélsz. Hát mondd, miért ajult el az az idegen nő?

Betsey zavarodottan húzotta a mutatójával egy nagyon hosszú vonalat, aztán kö-tényével megint letörölte és így felelt: — Azt hiszem, azt gondolom, azért ajult el, mert látta a kísértetet.

(Folyt. köv.)

SZINHÁZAK.

Kedd, 1911. november 7-én.

NEMZETI SZINHÁZ

A szerelem gyermeke.

Színjáték 4 felvonásban. Irtó: Bataille Henry. Fordította: Abrányi Emil.

Személyek:
Rantz, államtitkár Gál
Nelly Rantz Várdi A.
Liane Orland Cs. Alszegey L.
Maurice Ödly
Alina D. Ligeti J.
Raymond Horváth
L. Rodan Hagdu
Myrtille Vízvári M.
Idéó Rajnay
Nathalie K. Demjén M.

Kezdeté 1/8 órakor.

MAGYAR SZINHÁZ

A princz.

Vígjáték 3 felvonásban. Irtó: Misch Róbert.

Személyek:
A vagyszerző Z. Molnár
Thurzó Viktor Sebestyén
Hessen báró Felho
Bedőházy gróf Vándory
Bassarocz András Tarnai
Katalinay ezredes Szirmai
A primadonna Csatai J.
Dr. Peredi Papp
Feredy Judit Gombaszögi
Bokor Adólfy Vágó
Cshas Péter Réthel
Rudas Béla Dobi
Zsi Kovács János Kirmendy
Kád János Gere
A hispan Partos
Emerencia Nagy T.
Néző Császár

Kezdeté 1/8 órakor.

M. KIR. OPERAHÁZ

A hegyek alján.

Zenedráma egy előjáték és két felvonásban. Guimera A nyomán írta: Lothar Rezső. Fordította: Várady Sándor. Zenéjét szer-zette: D'Albert Jenő.

Személyek:
Sebastiano Takács
Tommaso Venczell
Padro Herold V.
Mária Dömötör
Nuri M. Szeyer L.
Pepa Payer M.
Antonia Ambrusé
Rosalia Várdi M.
Nando Déri
Moruccio Dalnoki

Kezdeté 7 órakor.

VIGSZINHÁZ

Századisor:

Az őrnagy ur.

Bebózat 3 felvonásban. Irtó: Mars és Keroul. Ford.: Heljai J.

Személyek:
Montgiron Fenyvesi
Labourdette Hegedűs
Henri Fréville Tany
Champeaux Balassa
Monlard Tapolczai
Lardinet Győző
Dingois Vendrei
Paullette Sz. Versányi
Pauline Csáky
Orv. Martini Rónaszékiné
Dingoisné V. Haraszthy H.

Kezdeté 1/8 órakor.

Fővárosi Orfeum

VI., Nagymező-utca 17. sz. Waldmann Irólépez.

LES TROMBETTA

Groteszk kettős.

AZ ADELMANN-CSALAD

zenei tréfák.

Georg Hartmann

illuzionista.

Stb. stb. stb.
Az előadás kezdete este 8 órakor.

Jegyelővétel: 10-1 és 3-6 óráig a nappali pénztárnál. A félkerthben reggeli 8 óráig **Vörös Elek** cigányzenekara hangversenyez. Telefon 93-36.

CIMBALMOT

10 koronás részletfizetésre
10 évi jótállás mellett,
az általánosan elismert legszól-
dabb kiszolgálásáról híres

Reményi Mihály

cég, a magyar kir. zene-akadémia
házi hangszerkészítője szállít. III
Budapest, Király-utca 58.
Kérjen árjegyzéket és prospektust.

Kiváltunk

ZÁLOGBAN

levő arany- és ezüstszereket, sorsjegye-
ket s azokra magasabb kölcsönt nyújtunk.

MANNHEIM SIMON ÉS FIA

Budapest, IV., Párisi-u. 5.
..... (Főpostával szemben)

FOLIES CAPRICE

Téli helyisége: Révay-utca 18. szám.
Igazgató: Keleti Henrik. Főrendező: Rott Sándor.
Telefon: 14-22. **Előadás kezdete 1/2 órakor.**

A kontinensen először: Dick and Dorothy Trio

a világ legjobb ének- és táncszámja.

A KAPU ALATT és Der Tugendwächter

bohózatok.

Jegyek elővételben kaphatók: Folies Caprice Révay-utca 18. d. e. 9-1-ig és d. n. 3-6-ig. Hirsch nagytervező Andrassy-
ut 19. és Sopronyi nagytervezőben Rakóczi-ut 1. 12 óra után
az 1-ső emeleti „Casino de Parisban” teljesen új műsor a
világ legelső tánc-atrakcióinak felleptével.

ROYAL-CABARET

A Royal-Orfeum épületében
(VII. Erzsébet-körút 31. sz.)

Csütörtökön, november hó 9-én délután 3 1/2 órakor
méréselt helyi nagy családi előadás:

Grete :: Singha

a csodamajom és unokahuga
és a novemberi összes új attrakciók fellepte.
Jegyek elővételi díj nélkül már most vált-
hatók a Royal-Orfeum pénztáránál.

A legjobb zongorák: Chmel J. és fia

cs. és kir. udv. zongoragyárosoknál.
BUDAPEST, Gizella-tér,
Haas-palota I. és II. e.
Bösendorfer, Bechstein,
Schiedmayer, Rönisch,
Steck, Görs, Prokseh,
Dörsam, Wirth stb.
egyedüli képviselő, valamint a „PIANOLA” zongorázó-készülék.

A Harris-bazár új épüle-
tébe való átköltözés miatt
**Sport-
Scikkeinket**
mélyen leszállított
árakon árúsítjuk:
**Weinberger
és Fodor**
áruháza
BUDAPEST
IV., Városház-tér 2. sz.
(magas földszint)

MINDENKI
aki irodákban, hivatalokban, üzletekben a gyárakban a tisztá-
ságot, kényelmet és czélszerűséget szem előtt tartja
AZ „A. B. C.”-NÉL
hygien. tisztított kötszörülközőknek, portörőknek, padló-
ruhákak bevezetését, nagyon olcsó kölcsönj mellett ház-
hoz szállítva és hetenként pontosan cserélve, okvetlen meg-
KEZDI.
„A. B. C.” Egyesült Fehérnemű Kötszörző Vállalat,
Eötvös-utca 30. szám. Telefon 46-86.
Külön osztály vendéglők részére.

Uj Styria kötőgépek

részletfizetésre
Fogl József Lajos
Budapest, VIII., József-körút 42.
Arjegyzők ingyen és bérmentve.

Közvetlen keleti behozatal.
Valódi **Perzsa és Smyrna szőnyegok**
nagy választékban kaphatók, budapesti la-
kóknak árfel-
emelés nélkül **részletfizetésre is.**
SZÖNYEG-UDVAR BUDAPEST, KIRÁLY-U. 32.
(az udvarban.)

Üszöket

adunk tenyésztés céljából kisczardáknak, gazdaságok-
nak és uradalmaknak. A tarka fajúszők
és tehének jelenlegi értékét a tenyésztő kész-
pénzzel, vagy 2 év után fizetheti.
10630
NEUSCHLOSZ TESTVÉREK
Irodai telefon nagyberlő cég Gazdasági telefon
16. szám. **Szatmár. 155. szám.**

Az Ismeretterjesztő Könyvtár
legújabb kötele:
**A MODERN TECHNIKA
NAGY ALKOTÁSAI**
WILLIAMS ARCHIBALD
angol eredetije után átdolgozta PÉTER JENŐ.
Ára vászonkötésben 8 korona.
E vállalatban megjelent «Korunk találmánya»
című kötetnek folytatását képezi e kötet, mely
ép oly népszerűen tárgyalja a modern technika
csodáit, mint amaz.
Kiadja a FRANKLIN-TÁRSULAT.
Megrendelhető:
LAMPEL R. könyvkereskedése
(Wodianer F. és Fiai) részvénytársaságnál
Budapest, VI. ker., Andrassy-út 21. szám
és minden könyvkereskedésben.

SZÉN, KOKSZ nagyban és kicsinyben

SALAMON JAKAB és T^a cégnél Budapest,
V., Erzsébet-tér 5. szám.

TELEFONSZÁMOK: 73-96, 73-97, 73-98, 73-99. TELEFONSZÁMOK: 73-96, 73-97, 73-98, 73-99

SZINHÁZAK

Kedd, 1911. november 7-én.

KIRALY SZINHÁZ.

A kis gróf.

Operett 3 felvonásban. Irtá: Martos Ferencz. Zenéjét szerzőtte: dr. Rényi Aladár.

Személyek:

Agárdi Guidó gróf	Szirmai
László, fia	Király
Howard Dorothy	Lonzay A.
Rozsi	Fedák S.
Csibrákné	Gerő I.
Zápolya, igazgató	Rátkay
Kállai, önkéntes	Simai
Hozzonyi, riportér	Balázs
Schwarz, bankhiv.	Dévényi
Itakó, színműv.	Németh
Egressi, színész	Latabár

Kezdeté 1/8 órákor.

Fővárosi Városligeti Színház

Szép Heléna.

Operetta 3 felvonásban. Zenéjét szerzőtte: Offenbach.

Személyek:

Heléna	Györgyi T.
Páris	Szöllösi R.
Menelaus	Szabolcs
Chalchas	Szőrögh
Agamemnon	Fekete
Achilles	Kellér
1. Ajax	Szalay

Kezdeté 1/8 órákor.

URANIA SZINHÁZ.

Először.

Razzia.

Érték Székely Vladimir és Tabori Kornél.

Kezdeté 1/8 órákor.

OMNIA

A főváros legnagyobb és legdiszibb mozgóképpalotája. Székhely: József-körút 31. sz. Telefon 120-40

Egy királyné tragédiája. Elsőrangú színes műfilm 2 felv. és a fényes új felhetti műsor. Kezdeté délután 5 órákor, vasárnap délután 4 órákor.

APOLLO-PROJEKTORGRÁF

Végszínház-utca 1-3. Telefon 68-39.

A tripoliszi legújabb események (szenzációs sorozat). Lehmann ur mindenáron válni akar (komédia). Egy asszony karrierje (színmű 3 felvonásban). Kizárólagos előadási joggal. A főszerepet Földi Müller, a Lustspielhaus világhírű művésznője játssza.

Az első előadás hétköznapokon d. u. 1/8 órákor, vasár- és ünnepnapokon 4 órákor kezdődik

ROYAL-ORFEUM

VII. Erzsébet-körút 31. Telefon 110-22.

Ma este 8 órákor

legelsőrangú színházi- és variété-előadás.

Grete, a csodarángutáng és unokahuga Singha. Tchin-Maa és a szent csunguzok, kínai boszorkánymesterek. La Maze Trio excentrikkok. Cook & 2 Rotherers a legjobb amerikai szám első fellépése a kontinensen. 4 English Kings angol szépségek. Bábjáték Farkas Imre zenés idillje. Duffla pofon (A paraszt nászéjszakája). Möröcz Zsigmond új darabja. Erdel-lak (Un peu d'ideal) a párisi Grand Guignol szenzációs darabja. K. Solti Hermin új Zerkowitz és Weiner dalokkal. Jenny Lillian The girl in the wawa. Anna Ferreira Deutsche Disense. — Virágh Jenő mint Bloch az apas. A kék róka, Zerkowitz nagyszerű operettje. The von Syt. La serenata és a többi új attrakció.

A téli kertben Royal-Cabaret belépődíj 1 óráig 1 korona, 1 óra után nincs belépődíj. Kukó Vince és zenekara. Bal-mabille. Keringő verseny. Tánc hajnalig. A legvidámabb budapesti hely.

Vasárnap, november 12-én d. u. 3/4 órákor mérsékelt hely. Árn nagy családi előadás az összes attrakciók fellépé.

Az ifjuság az öregség szülője!

Ez a mondat, amilyen képtelennek is hangzik első tekintetre, olyan érthetővé válik, ha figyelembe vesszük, hogy a létért való küzdelem mostani nehéz napjaiban, kizárólag csak a fiatalos erő, a test frissessége és az annak ruganyosságával vagyunk képesek minden követelménynek megfelelni.

Az életküzdelem mindeme tulajdonságait egyetlen csodaszor foglalja magában:

ERÉNYI-féle DIANA-sósorszesz.

Ha testünket estőnként lefekvés előtt és minden reggel a napimunka megkezdése előtt „DIANA“-sósorszesz-szel bedörzsöljük, ruganyosságra és ki-mondhatatlan kellemes érzésre teszünk szert, mely a munkához erélyt és életkedvet kölcsönöz.

Tegyen mindenki kísérletet, mely bár kinek könnyen módjában áll, hiszen a

DIANA-sósorszesz

az egész országban kapható

és olyan olcsó, hogy ilyen kísérletet bárki megengedhet magának.

Erényi Béla

gyógyszerész

Budapest, Károly-körút 5.

(Postán legkevesebb 6 üveg szállítható utánvétel mellett).

Minden üvegnek plombálva kell lenni.

Egy üveg Diana-sósorsz.	Egy nagy üveg Diana-sósorsz.	Egy legn. üveg Diana-sósorsz.
44	1.10	2.20
fillér.	korona.	korona.

29. magyar kir. szab. osztálysorsjáték 110.000 sorsjegy. — 55.000 nyeresemény. Főnyeresemény legszerencsésebb esetben

egy millió korona.

Az „EGYETÉRTÉS“ t. olvasói részére a következő számokat féltetettük. A számok mellett álló nevek megkönnyítik a választást.

Abrahám	94097	Adél	48415
Adolf	3412	Anna	50053
András	100792	Aranka	8032
Antal	6362	Berta	161899
Armin	32270	Boris	73845
Árpád	24422	Dóri	5521
Bálint	100719	Ella	12351
Béla	73172	Etel	100722
Dávid	9283	Frida	12613
Dezso	51463	Helén	41524
Ede	56000	Hermin	78814
Elemér	20680	Ida	3755
Ferencz	4911	Ilona	328 8
Frigyes	101301	Janka	100797
György	37299	Jolán	7506
Gyula	9036	Józsa	65226
Henrik	78202	Juliska	96551
Imre	100795	Katica	4248
János	11484	Laura	22759
Jenő	2003	Lenke	66499
Kálmán	75053	Lujza	2405
Károly	13389	Magda	53934
Lajos	4229	Malvin	34059
László	100701	Margit	8708
Lipót	52961	Mariska	32338
Mihály	23201	Netti	41575
Miksa	92962	Olga	11209
Miklós	6246	Paula	101886
Oszkár	36088	Piroska	3678
Ottó	100714	Regina	60189
Pál	41575	Róza	11222
Péter	11209	Stefánia	8444
Salamon	101886	Teréz	36100
Tivadar	8679	Vilma	9300
Vilmos	60189	Zsófi	78201
Zsigmond	12375	Zsuzsi	101893

Csak rögtöni megrendelés esetén biztosíthatjuk Önnek a választott számot mert tudvalevő dolog, hogy annál a rendkívül sok nyereseménnyel, melyeket évről-évre kifizetünk, állandó vevőink közül mindenki okvetlenül sorra kerül és ezért szerencsesorsjegyeink nagyon keresettek.

Az I. osztály huzása már 1911. november 16. és 17. lesz.

A sorsjegyek árai:			
Egész	Fél	Negyed	Nyelcad
12 kor.	6 kor.	3 kor.	1.50 kor.

Kértek kívágni.

Megrendelő-jegy. E. E.

Tek. DÖRGE FRIGYES bankháza Kossuth Lajos-u. 4. BUDAPEST

Sziveskedjék aszámu 1/1, 1/2, 1/4, 1/8sorsjegyet a 29-ik sorsjáték I-ső osztályához utánvétellel beküldeni.

Név:

Pontos cím:

STEINHARDT MULATÓ

Rákóczi-ut 63. sz. Telefon 54-23.

Ma és mindennap. Kezdeté 1/8 órákor. Újdonság! 11 órákor! Slager!

Náci Operetta 1 felvon. Armin József bohóza után irtá. és zenéjét összeállította Dybró. 9 órákor! 9 órákor!

Lebovits végakarata

Bohózat. Irták: Günger és Tauszig.

STEINHARDT és HUNYADI új kupaikkal és elsőrendű külföldi számok. Vasár- és ünnepnapokon délutáni előadások. Kezdeté 1/4-ór.

A remek téli kertben reggel 5 óráig cigány-zene, cabaret, tánc. — Belépődíj nélkül.

Joggyk: d. u. 10-11-ig, d. u. 3-6-ig a meztelen és egész nap a Hirsch-féle nagytársaságban Andrassy-ut 19 és a Hungaria-fürdő pánztáráni váltakoz.

ROYAL-ORFEUM

ERZSÉBET-KÖRUT 31 110-22 : TELEFON : 110-22

Minden este pont 8 órákor a novemberi fejedelmi műsor.

GRETE, a csodamajom Singha. Tchin-Maa és a szent csunguzok, kínai boszorkánymesterek.

Cooke & 2 Rotherers először a kontinensen. La Maze Trio excentrikkok. 4 English Rings angol szépségek. Bábjáték, Farkas Imre zenés idillje. Duffla pofon. Möröcz Zsigmond új darabja. Erdel lak a párisi Grand Guignol szenzációs darabja. K. Solti Hermin, új Zerkowitz és Weiner dalokkal. Jenny Lillian, danseuse lumineuse. — Virágh Jenő, mint Bloch, az apas és még 12 legelsőrangú attrakció.

A téli kertben Royalcabaret, belépődíj 1 óráig 1 korona, 1 óra után nincs belépődíj. Kukó Vince és zenekara hajnalig muzsikál. Bal Mabille. Keringőverseny.

Csütörtökön, november 9-én délután 3/4 órákor mérsékelt helyre nagy családi előadás. Grete, a csodamajom és az összes novemberi új attrakciók fellépé.

Legelőszob

készpenzárak.

Farkashazi és Biró zongoratermei Váci-körút 12. szám.

alatt megnyitak.

Kényelmes részletfizetés.

Legnagyobb osztálysorsjegyzet.

TÖRÖK A. és Társa
Bankház R.-T.
BUDAPEST.

Központ:
IV., Szervita-tér 3a.
Saját palota.
Telefon 3-49.

TÖRÖK

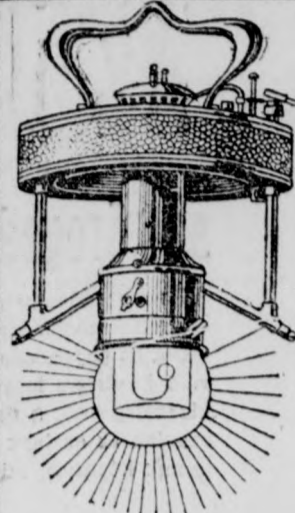
Fiók:
V., Váci-körút 4.
Telefon: 11-58.

Az I. osztály sorsjegyek ára:
1/1 sorsjegy K 12.—
1/2 " " 6.—
1/4 " " 3.—
1/8 " " 1.50

Az alant jegyzett számokat különösen ajánljuk:

Adel 93181	Borbála 93181	Ignác 4046	Lenke 105268	Ódon 4061
Agoston 3466	Ede 106735	Ilona 51840	Lapó 3534	Pal 38032
Agnes 52980	Elek 6114	Imre 66552	Lőrincz 2850	Paula 4745
Alajos 109008	Erzsébet 2891	Iren 5112	Lujza 6194	Péter 4688
Albert 4111	Etel 3466	Irma 4045	Magda 107336	Rezső 51640
Alfred 59828	Elemér 1351	István 55989	Malvin 48575	Robert 6414
Andor 6194	Elza 68798	Isabella 4745	Mari 4678	Rózsa 55349
Andr 107334	Emil 107376	Izidor 54878	Margit 5112	Rózsi 7603
Anna 52575	Emilia 1678	Jakab 2889	Maria 62574	Rudolf 5594
Antal 7618	Emma 52574	Janka 105965	Márkus 4142	Salamon 2887
Aranka 65570	Endre 5594	János 4056	Márta 2891	Samu 7618
Arnold 3694	Ernesztin 65867	Jenő 67834	Márton 4024	Sarolta 3056
Arnold 105965	Ernő 4941	Jolan 4661	Matild 54878	Simon 5581
Arpad 74372	Ferenéz 58032	Józsa 6489	Matyas 4965	Szeréna 98181
Balázs 55349	Frigyes 6489	József 52504	Mihály 68798	Szidonia 4046
Bálint 3688	Fülöp 109008	Juliska 1112	Miklós 81851	Tamas 52504
Bella 6261	Gabor 6477	Kálmán 65570	Miksa 6261	Teréz 4037
Béla 52504	Gusztáv 4024	Karolin 59828	Mor 107334	Teréz 67834
Benedek 108314	Gabriella 51643	Károly 108314	Nándor 4911	Terka 3466
Béni 6113	György 4111	Katalin 6477	Nelli 74372	Valér 4045
Bernát 67834	Gyula 105968	Klára 4745	Olga 106735	Valéria 5112
Berta 7603	Henrik 4037	Kornel 1398	Oszkár 6312	Zoltán 107334
Bertalan 5581	Hermann 59140	Lajos 51643	Ottília 59140	Zsigmond 4744
Blanka 1398	Ila 1132	László 1925	Otto 65867	Zsófia 6261

Kérjük b. megrendelést postafordultával hozzánk beküldeni, mivel ezen számok gyorsan elkelnek.

Legkellemebb és legczélszerűbb
karácsonyi és ujévi ajándékok
a vezeték nélküli
Wiktorin-lámpa

Világítása 100 gyertyafény erős, óránkinti világítás 3-4 állérbé kerül, nincs kandéza, bárhova vihető, árnyékot nem vetit és semmi körülmények között fel nem robbanhat.

Magyarországi **WIKTORIN-FÉNY** BUDAPEST, VIII., főraktár: Baross-utca 1. sz. Nem saraküzlet.

Elsőrendű Singer-varró-gépeket

nagybani árban és minden árfelemlés nélkül ha vi 6 és 10 K részletező szállítunk 6 évi jótállással és vidékre is bárhova
Láng Jakab és fia
varrógép-nagykereskedők
Budapest, József-körút 41.
Fióküzletek: Baross-tér 4. sz. és Budán: Margit-körút 8. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

30 koronáért
készülnek saját műhelyben mérték után remek szabásban, finom kivitelben divatos férföltönyök vagy felöltők finom szövetelekből László Sándor férfszabómester, Budapest Erzsébet körút 1. sz., I. em. Vidékre postátominták bérmentve, helyben szabászatot kívánatra házhoz küldöm. 083.22

Magyar Királyi Államvasutak. Igazgatóság. 282075—FI-ig. szám.

A GOMBOSI DUNAHID MEGNYITÁSA.

A gombosi új dunahid műtanrendőri bejárására f. é. november hó 7-én fog megtartatni, mely után a hid november hó 7 és 8. közötti éjjelen 12 órákor adatát a közforgalomnak.
A részletes menetrendre nézve a kifüggesztett és a gombosi dunahid megnyitásától érvényes VII., VIII. és magyar-horvát fali hirdetmény ad bővebb felvilágosítást.

Tájékoztás ezüjből közöljük a következőket:
A Budapest k. p. u.-ról jelenleg este 6 óra 5 perczkor induló 914. sz. személyvonat november 7-én csak Szabadkáig fog közlekedni. Ehhez csatlakozólag Szabadkától november 8-áig az új 910. sz. vonat Indiáig és az új 1212. sz. vonat Bosznabrodig fog forgalomba helyezettetni.
Az új 911. sz. vonat már november 7-én Ujvidékről éjjel 11 óra 33 perczkor indulni.

A Szabadka—bosznabrodí vonalon az új 1211 sz. személyvonat november 7—8-adika közti éjjelen Bosznabrod és Szabadka között még nem fog közlekedni.
A Budapest k. p. u.-ról délután 2 óra 55 p.-kor induló és Ujdombováron át Bosznabrodba közlekedő gyorsvonat november 8-án éjjel még a jelenlegi menetrendben fog Bosznabrodig közlekedni. Ez alkalommal figyelmeztetjük a t. utazóközönséget, hogy gombosi dunahid megnyitása napjától, tehát november hó 8-ától kezdve a Budapest k. p. u.-ról délután 2 ó. 55 p.-kor induló, illetve oda délután 1 ó. 40 p.-kor érkező 1902. és 1901. sz. vonat csak Budapest és Eszék között fog közlekedni.
Budapest, 1911. évi október hó 31.
(Utánnyomás nem díjazatik.)
Az igazgatóság.

képzésért, vagy részletfizetésre legolcsóbban
Butor EHRENTREU és FUCHS
testvéreknei
Budapest, VI., Teréz-körút 8.
Képes árjegyzék ingyen. Telefon 58-59

DÉNZKÖLCSÖN
sorsjegyekre, értékpapírokra és vidéki lak. pénzt. részv.
Készlet sorsjegyre 10 — K. Hossz v. r. sorsjegyre 50 K
Hossz v. r. 13 — K. Összrak v. r. 35 —
Bazilika 28 — Hazi 103 —
Magyar v. r. 33 — Kony. jelzáló 140 —
A kölcsön apró részletekben törleszhető. — Ha sorsjegyet bárhol zálogban vannak, úgy a letétjegy beküldése ellenében a kölcsönt a fenti összegre fölemeljük. — Részletfizetésre vásárolt, de még ki nem fizetett sorsjegyeket kiváltunk és rajuk fenti kölcsönt adjuk. — A sorsjegyzárakat a zálogjegyre rávezetjük. — Olcsó kamat és azonnali elintézés.
BEIFELD BANKHÁZ Budapest, Károly-körút 1. Alapított 1874.

Az En Ujságom
előfizetési ára:
Negyedévre 2.50, félelve 5.—, egész évre 10.— kor
Singer és Wolfner, Andrassy-ut 10. szám.

Újrendszerű butor-hitel.
Azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy a tisztelt butorvásárlók közönségnek a legnagyobb kedvezményt nyújthatjuk.
Hitel esetén készpénzárat számítnak, csupán a tartozás után **6%** kamat fizetendő.
A kamat negyedévenként fizetendő és pedig mindig csak a hátralékos, csökkenő tartozás után.
Törlesztés: minden 100.— korona után havi 3.— korona vagy minden 100.— korona után 1/4 évi 9.— korona.
Nagy választék asztalos-, kárpitos-, vas- és rézbutorokban, továbbá szőnyegek, függönyök, ág- és asztalterítőkből
BALÁZS és TÁRSA BUTORÁRUHÁZA BUDAPEST, VI., VÁCZI-KÖRÚT 43. (Saját ház.)

Heti műsor:

November hó	Nemzeti Színház	M. kir. Operaház	Várszínház	Vigaszínház	Magyar Színház	Király Színház	Fővárosi Városi Igazgatóság Színház	Uránia	Művészversenyek
8 Szerda ...	A jó barátok	--	A szerelem gyermeke	Papa	Az élő halott	A kis gróf	Szép Heléna	Razzia	Filharmonikusok Vigadó (R)
9 Csütörtök	A szerelem gyermeke	Pillangó kisasszony	--	Papa	Sárga lilom	A kis gróf	A vasyáros	Razzia	Szevic négyes Royal (M)
10 Péntek ...	Flirt	A Walkür	Drághy Éva esküje	Talfun	Az élő halott	A kis gróf	Az ártatlan Zsuzsi	Razzia	Wiener-Theaterkünstler Vigadó (H)
11 Szombat	A szerelem gyermeke	Carmen	--	Bihari Akos klasszikus előadása Papa	A Princz	A kis gróf	Szép Heléna	Az orsz. színművészeti akadémiá előadása.	Wiener-Theaterkünstler Vigadó (H) Friedmann J. Royal (R)
12 Délután: Vasárnap Este:	A boszorkány A szerelem gyermeke	Sába királynője	--	Az ördög Papa	A kis lord	Cziganyseroleim	Szép Heléna	--	Szimfonikusok Zenepalota (B)

Ujonnal berendezett szepességi vászon- és damasztáru-főraktárunkat IV., Váci-utca 30/b, Haris-bazár épületben megnyitottuk, a hol szepességi lenkészítményeink vásznak, asztalneműek, törülközők, törlek, ágyneműek, zsebkendők stb. az eddiginél is nagyobb választékban kaphatók.

WEIN KÁROLY ÉS TÁRSAI

szepességi vászon- és asztalnemű gyárosok.
Gyáraink minden darab készítményén mellékelt védjegy látható.

RENAISSANCE SZALON
Klasszikus képek és szobrok mesteri reprodukciójának **állandó kiállítása**
Budapest, IV., Ferencczlek-tere 2., félem.
BELEPŐDÍJ NINCS
A képzőművészet mestereinek legszebb alkotásai családias hű művészi reprodukciókban, gyönyörű stilszerű keretekben előnyös árak mellett csekély havi részletre is megszerezhetők.

Finom uri fehérneműek legmodernebb kivitelben
SÓS BERNÁT
uridivat cégénél
VI., Budapest, Andrássy-ut 50. sz.

Tantál-Lámpa
a legjobb fényszálas izzólámpa. Árammegtakarítás kb. 80%.
Féber fényvel ég. — Rázkódásoknak ellenáll. Egési óráinak száma meghaladja bármely izzólámpáét. Minden helyzetben, tehát főtűle, állóan, fordán, oldalt egyformán kiégéstalanul ég.
Gyorsabb a többi fényszálas izzólámpáénál.
Nagyobb rendelkezésnél magas engedmény.
MAGYAR SIEMENS-SCHÜCKERTMŰVEK
BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRUT 36. SZ.

MAGYAR KIRÁLYI ÁLLAMVASUTAK IGAZGATÓSÁG.
1911.
Magyar, osztrák és bosznia-hercegovinai vasut-igazgatóságok.
A magyar, osztrák és bosznia-hercegovinai vasutakon érvényes vasuti árudijszabás I. rész. A szakaszához I. pótlék életbeléptetése.
1912. évi január hó 1-től kezdődő érvényes séggel a fent nevezett dijszabáshoz I. pótlék lép életbe.
E pótlék a fődíjszabásban foglalt határozmányok módosítását és kiegészítést tartalmazza és a magyar vasutak dijszabásukat előrusító központi irodájában (Budapest, V. Akadémia-utca 3.), továbbá az állomások közvetítése útján példányonkint 10 fillérért megszerezhető.
Budapest, 1911. évi október hó 27-én.
A magyar királyi államvasutak igazgatósága a részes vasutak névében is.

Ezen specialista legjobban ajánlható szerlelt gazdag tapasztalatai alapján, melyeket a kórház húgyszervi és bujakóro; osztályán való működése alatt számos éven át szerzett.
DR. FABINYI
specialista nemi bajokban emeritált kórházi orvos
gyökeresen és rövid idő alatt gyógyít a rendszeres foglalkozás megzavarása nélkül mindennemű **nemi betegséget** (hugycsőfolyást, sebeket, syphillist és önfertőzésből támadt idegbajokat.)
Meglepő az eredmény férfiu! gyengeségnél (impotentia) még öregebb egyéneknél is.
Biztos siker folytan a honorárium utólag is fizethető. Levelekre díjtalanul válasz. Kívánatra gyógyszernek. Rendelés délelőtt 9-3 ig, és este 5-7-ig.
Budapest, Rákóczi-ut 8/A. szám.
(Álljóróház a Pannónia szállóval szemben.)
Lépcsőházi bejárat. Külön városbák.

BUTOR készpénzért és részletre Nem kell banknál törleszteni és semmit se kamat nem számítatik. Háló, ebéd, uri és szombarendezések, óriási választék, egyszerű és modern kivitelben.
FUCHS BODOG butornagykereskedő
Budapest VII. Erzsébet-körut 32. Árjegyzék ingyen.

Bodnár Antal
szüicsmester
Bpest, V., Nádor-u. 17.
Ajánlja saját műhelyében készített szüics- és szürmeárut. Magrandalások és átalakítások a legszolidabb árról a legújabb divat szerint eszközöltnak. Téli ruhák melykár elleni megóvásra elfogadtatnak!
TELEFON! TELEFON!

Olcsó czipőeladás!
VII., Rákóczi-ut 44. SZ. (Népszínház-zal szemben)
Az összes raktáron lévő valódi amerikai és angol gyártmányok Barry, King Qualité, Titan és a legjobb hazai gyártmányok **beszerzési áron árusítatnak.**

GUMMI-HALHÓLYAG ÓVSZER Valódi angol és francia külön eregségek.
NAKIRA törv. védett, valódi indiai paragonmi fémkilonlecseség tucatszám 12.- korona. 3 tucatznál 20% engedmény.
IRRIGATOR 3 K és feljebb. Képes árjegyzéket rendkívül érdekes tartalommal kbl. 1000 ábrával ingyen bérmentve és díjerefen küldünk.
UTERUS-SPRAI feltétlen megbizható női fecskendő különlegesség 14 kor.
PESSAR-OCL. orvosilag rendelve 3, 5, 8, 11 kor. darabja. — 3 darabnál 20% engedmény.
BIDET 10, 16, 20, 24 Kor.
VII., RÁKÓCZI-UT 32. A Rókussal szemben. **MAGYAR ORVOSI MŰSZERTÁR** VII., RÁKÓCZI-UT 32. A Rókussal szemben.
Pontos címre és a vörös keresztire ügyeljünk.

E hirdetési rovatban minden szövegszerű beiktatása közönséges...

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetési rovatban minden szövegszerű beiktatása közönséges...

Pénzszekrények, ékszerek, arany, ezüst, gyémántok...

Férjhez menne földművelő 21 éves leánya...

Házasság közvetítés legszigorúbb titoktartás mellett...

Akar Ön szellemes lenni? Akarja, hogy kellemes társalgónak tartsák...

Pénzszekrényeket tűz- és betörésmenteseket ajánl Budapesti Pénzszekrénygyár...

10%-kal olcsóbb, mint bárhol, legolcsóbb, legjobb és legnagyobb butorárúház...

Mézédes csemegeszőlő mázsánként 36.-, postakosaránként 2.20...

Juniperus (nemes borovicska) 4 H-teres tartályban 11 korona bérmentve...

Temetkezési vállalkozók, intézetek, egyetemek, társulatok részére...

Réthy-név látható a valódi pemecetű csukorka minden egyes darabkáján...

Kárpitos nyergesek részére mindennemű kellekék képes nagy árjegyzéket...

25 koronaért készülnek saját műhelyemben mérték után...

Koporsó asztalosok részére mindennemű koporsók díszítései...

Singer varrógépek Kerékpárok, gramofonok, hanglemezek...

Haban József Budapest, Almásy-tér 14. javításokat olcsón készit. Képes árjegyzéket ingyen küld.

Bérczi D. Sándor Budapest, VI., Dessoúfy-utca 5. VIII., Üllői-út 4.

Illusztrált korrajz a párisi kommunáról!

RÁKOSI VIKTOR A PÁRISI GYUJTOGATÓK (A kommun története) Regényes korrajz

Zálogcédulákat vesznek. Elzálogosított briliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt...

Gyorsírás és gyorsgépírás. A Gyorsíró Társaság szaktanfolyamai lényegesen megnagyobbított...

Nemi betegek Férfiak, nők trippertől csak a valódi és világhírű Larioin Capsulatól...

Ajtók, Ablakok, vasrudonyok, használtak és újak, bármily méretben és alakban...

Wiener A. utódánál Budapest, Üllői-út 123. Telefon: 62-30.

Kézpénzért vagy hitellepes egyneknek kedvező feltételek mellett szállított teljes lakberendezéseket...

Veres áfonya befőtt, szepességi, 5 kilós postakosár K 7. Barta József konzervgyára Felka...

A világhírű „THE ROYAL” Gramofonokat minden recessés vagy utózáj nélkül...

Láng Jakab és Fia gramofon-nagykereskedők, Budapest, József-körút 41.

Zálogcédulát, briliánsokat, gyöngyöket, ezüstöt és régiséget vesznek. Alt-Wien porcellánt, régi bronz csonttárgyakat...

Pályázatok. Több száz pályázatot mindenféle szakmából közöl az Országos Pályázati Közlöny mai száma...

Titkos betegségek húgyútfolyás, húgyútszűkületek, hólyghántalmak, altesti sebek, hórbetegségek...

Dr. Garai szakorvos rendelő-intézet Budapest, VI., Andrássy-út 28 sz. I. em.

Dr. Garai szakorvos rendelő-intézet Budapest, VI., Andrássy-út 28 sz. I. em.

Dr. Garai szakorvos rendelő-intézet Budapest, VI., Andrássy-út 28 sz. I. em.

Sonka-pác szepességi, 1 adag 1 sonkán 50 fill. 12 adag 5 korona. Barta József konzervgyára Felka...

Asztalosok új jövedelmi forrását leíró képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küld a „Kegelet” szerkesztősége...

BUTOR 30% megtakarítás! Régi Butorszalon Budapest, Ferenciek-tere 3

Ki akar egyenes önkéntes lenni erejttség nélkül? Kérjen prospektust Járossy Lajos tanintézetétől Debreacen.

Butorhitel legújabb rendszer szerint. Azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy mindennemű butorokat készpénzárak mellett...

+Soványág+ Az egyedüli eredménytől kísért háziszere a dr. William Hartley tanár amerikai erótop-pora...

LEFKOVICS ADOLF Budapest, VII., Wesselényi-ú. 51/E. Telefon 118-40.

LEFKOVICS ADOLF Budapest, VII., Wesselényi-ú. 51/E. Telefon 118-40.

LEFKOVICS ADOLF Budapest, VII., Wesselényi-ú. 51/E. Telefon 118-40.

Penzi akar Ön azonnal butorra, zongorára, varrógépekre, kerékpárokra...

Kézimunka himzésekhöz, butorhoz, függönyökhöz, lakásberendezéshez, zsinórok, rojtok, bojtok...

Rizike gomba, válogatott, 5 kilós hordókban, ezetben K 8.-, sósleben kor. 7.-.

Zálogcédulákat vesznek. Elzálogosított briliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt, platínát...

SCHILLER IZIDOR ékszerkereskedő Budapest, Sip utca 8. Telefon 54-74.

Parlamenti gyorsírók által vezetett magyar-német gyorsíró iskola. Gépírás és magyar-német levelezés-oktatás...

Soha nem létezett rendkívül kedvező fizetési feltételek mellett szállítottunk helyben és vidékre teljes lakberendezéseket...